АНЕКС ШКОЛСКОМ ПРОГРАМУ

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ "ЉУБИВОЈЕ БАЈИЋ" МЕДВЕЂА

за период од 2026. до 2030. године

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЈУН , 2026.ГОДИНА

ОДЛУКА

САДРЖАЈ

1. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
1.1. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА I РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
1.2. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА II РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1.3. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА III РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
1.4. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА IV РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1.1. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА I РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
13) развијање позитивних људских вредности;
14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року

са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

2. ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Структура програма свих предмета је конципирана на исти начин.На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за први циклус образовања и васпитања.У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај првог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји.Иза табеле налазе се препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда.Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања.На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика.Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању.Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

Препоруке за планирање образовно-васпитне праксе

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети.Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице.Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датог програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

Рад са ученицима првог разреда захтева уважавање њихових узрасних карактеристика као и чињенице да је то њихов први сусрет са школом.Треба имати у виду да су та иста деца, сада ученици првог разреда, у предшколском периоду учила кроз игру, у интеракцији са социјалним и физичким окружењем. Они имају знања која су развили у свакодневним животним ситуацијама, умеју да изведу различите активности, умеју нешто да направе, неке задатке да реше, могу и желе да постављају питања, да саопште оно што знају, што су искусили и доживели. Та њихова спонтана искуствена знања треба повезивати са научним знањима која се садржајима школских предмета уводе у наставу.У том повезивању могуће је и потребно бирати садржаје и методе рада којима се стварају ситуације које су погодне да се ученик води кроз зону

наредног развоја у различитим областима знања и функционисања.Настава треба да обезбеди сигурну, подстицајну и подржавајућу средину за учење у којој се негује атмосфера интеракције и однос уважавања, сарадње, одговорности и заједништва. Полазећи од датих предметних исхода и садржаја од наставника се очекује да дати програм контекстуализује према потребама конкретног одељења имајући у виду карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале које ће користити, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже као и друге ресурсе школе и локалне средине. Приликом планирања наставе и учења потребно је руководити се:

– индивидуалним разликама међу ученицима у погледу начина, темпа учења и брзине напредовања;

– интегрисаним приступом у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих предмета;

– партиципативним и кооперативним активностима које омогућавају сарадњу;

– превасходно активним и искуственим методама наставе и учења;

– уважавањем свакодневног искуства и знања које је ученик изградио ван школе, повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог и свакодневном животу;

– неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање;

– редовним и осмишљеним прикупљањем релевантних података о напредовању ученика, остваривању предметних исхода и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре, као и до сада, креира свој годишњи (глобални) план рада из кога касније развија своје оперативне планове.Како су исходи дефинисани за крај наставне године, наставник треба да их операционализује прво у оперативним плановима, а потом и на нивоу конкретне наставне јединице.При планирању треба имати у виду да се исходи разликују.Неки се лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности (то се посебно односи на вештине). Интегрисаним приступом настави и учењу са фокусом на партиципативне и кооперативне активности ученика, наставнику се препоручује планирање разноврсних метода, приступа и техника учења и подучавања – истраживачке, пројектне, партиципативне, кооперативне итд.

Посебно значајна за развијање компетенција и остваривање исхода је пројектна настава, која се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

Пројектна настава од ученика захтева бројне активности, међу којима су: самостално проналажење информација; способност решавања проблема; самостално учење; рад у групи, сарадњу; критички однос према властитом и туђем раду; доношење одлука; аргументовање; усвајање другачијих, нових начина рада; планирање; поштовање рокова и преузимање одговорности.

С обзиром на узраст ученика првог разреда, примерено је да се реализују пројектни задаци где је наставник главни организатор активности, а самосталност ученика се испољава у сегментима пројекта где је то могуће.Наставник пружа подршку свим ученичким активностима у току пројекта, а у првом разреду често и помоћ.Повремене тешкоће у комуникацији и сарадњи су очекиване јер се ради о ученицима који су у фази адаптације на школу и о групи која се тек формира.Култивисање сарадње и начина на који се комуницира у групи су увек важни циљеви пројектне наставе, а у првом разреду су, може се рећи, и приоритетни јер доприносе јачању одељенске кохезије.Такође, током реализације оваквог облика рада наставник има могућност да добро упозна ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмисли процес индивидуализације за оне којима је то потребно.

При планирању наставник треба да дефинише тему и циљ пројекта, очекиване исходе, садржаје, активности ученика, потребна средства, динамику рада по фазама и све што је потребно за успешно спровођење пројекта.За први разред, најпримеренији је полуструктурирани тип

пројекта где наставник даје ограничен избор тема, у великој мери дефинише методологију рада и сам одређује које ће материјале дати ученицима, а које ће они сами пронаћи.Све садржаје треба реализовати кроз различито тематско повезивање у игри или функционалној активности која задовољава интересовање и потребе детета на млађем школском узрасту.

Препоруке за праћење и вредновање образовно-васпитне праксе

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика, које је у првом разреду описно, само је део праћења и вредновања образовно васпитне праксе.Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Повратна информација треба да буде увремењена, дата током или непосредно након обављања неке активности; треба да буде конкретна, да се односи на активности и продукте ученика, а не на његову личност и да буде позитивно интонирана, односно да прво садржи оне елементе који су за похвалу, а тек потом оне које би ученик требало да развија и унапређује. Оно започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на који ће се процењивати његов даљи ток напредовања.Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Редни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П*	С*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI					
1.	**ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ**	15	20	16	14	14	8	3	0	0	0	45	32	2	11	90
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**	1	0	1	4	2	1	10	6	12	8	33	9	1	2	45
3.	**ЈЕЗИК**	0	2	3	0	0	0	1	2	2	0	6	2	1	1	10
4.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	5	1	0	2	1	0	8	8	6	4	13	18	3	1	35
Укупно		21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	97	56	6	15	180

* О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација

- **Кључни појмови: почетно читање и писање, књижевност, језик и језичка култура.**

ИСХОДИ	СТАНДАРДИ	НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	*Начин провере остварености исхода*
-Разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; -Влада основном техником читања и писања ћириличког текста; -Разуме оно што прочита;	– СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличког писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. – СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличког и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. – СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту. – СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. – СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце.	**ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ (глас, слово, реч, реченица, диктат)** Глас и слово; штампана и писана слова ћириличког писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују / текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат).	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенци ја	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Појединачно шчитавање и логичко читање Читање хорски, само повремено (у циљу подстицања ученика који заостају у савладавању читања) Гласно читање уз аналитичку и критичку процену;	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

		Читање (шчитавање /			

	– СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. – СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове.	глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ћ, ђ; џ, ч; ј, љ).			

Активно слуша и разуме садржај књижевноумет ни чког текста који му се чита; -препозна песму, причу и драмски текст; -одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавањау вези са прочитаним текстом; -уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; -изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; -препозна загонетку и разуме њено значење; -препозна басну и разуме њено значење;	– СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова. – СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту – СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. – СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. – СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. – СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. – СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато. – СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније стваоце и њихова дела. – СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. – СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније стваоце и њихова дела.	**КЊИЖЕВНОСТ (поезија, проза, текст, лик)** **Књижевни појмови:** песма; прича; догађај; место и време збивања; књижевни лик – изглед, основне особине и поступци; драмски текст за децу; шаљива песма; басна; загонетка **ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија** **Проза** **Драмски текстови** **Популарни и информативни текстови** **ДОМАЋА ЛЕКТИРА**	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативносв ак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Разликује слово, реч и реченицу; -Правилно изговори и напише кратку и потпун у реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом односно интерпункцијск им знаком на крају; -Правилно употреби велико слово;	– СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. – СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. – СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама.	**ЈЕЗИК (глас, слово, реченице по значењу, употреба великог слова, тачка, упитник, узвичник)** Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме). Тачка на крају реченице; место и функција упитника иузвичника у реченици.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Формативносв ак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуац ија и евалуација на крају месеца	и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; -Усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; усмено описује ствари из непосредног окружења; -Бира и користи одговарајуће речи у говору; -На правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; -Напамет говори краће књижевне текстове; -Учествује у сценском извођењу текста;	– СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивог обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. – СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему. – СРП.ОО1.О.2.3. Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају или одбијају, захваљују се или се извињавају. – СРП.ОО1.О.3.1. Разговетно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. – СРП.ОО1.О.3.3. Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. – СРП.ОО1.О.3.4. Веродостојно препричавају и описују оно што су прочитали, видели или чули. – СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. – СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (порука, текст, описивање, богаћење речника, изражајно казивање и читање, правописна правила)** **Говорење** Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативносвак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Пажљиво и културно слуша саговорнике; слуша, разуме и парафразира поруку; -Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања;	– СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике.	**Слушање** Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње.			Формативносвак одневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова
-Примењује основна правописна правила; -Пише читко и уредно; -Писмено одговара на постављена питања; -Спаја више реченица у крађу целину; -Пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила;	– СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других.	**Писање** Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Крађа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Реченице/кратак текст погодан за диктирање.			Формативносвак одневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова. Домаћи задатак Писана провера

-Гласно чита, правилно и са разумевањем; -Тихо чита (*у себи*) са разумевањем прочитаног; -Пронађе информације експлицитно изнете у тексту.		**Читање** Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови: 1. уџбенички 2. вануџбенички			Формативно свакодневно оцењивање читања ученика. Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо	Поступак	Инструменти оцењивања	Време

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

предмета енглески језик за 1. разред

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је оспособљавање ученика да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика.

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је оспособљавање ученика да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика.

Предметни исходи	**Стандарди**	**Компетенције** **Опште међупредметне компетенције**	**Назив теме/ садржај**	**Кључни појмови садржаја**	**Начини и поступци остваривања програма** **(Дидактичко методичко упутство)**	**Начин провере остварености исхода**

Да поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.	ПСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа. ПСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ПСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тен ција; Комункација; Сарадња	**Introducti on** Поздрављ а ње и представљ ање	Представљање. Поздрављање. Школа. Школски простор и активнос ти.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, флеш картице.Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају	Формативно, свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалу ација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак

	ПСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.				ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика ,катица Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи ,музичко васпитање-песмице , верска настава празници,грађанско васпитање,српски језик	

- разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - опише непосредни простор у којем се креће	ПСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ПСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ПСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тенција; Комункација; Сарадња	**Welcome to Happy House!**	Поздрављање; представљање себе и других; давање и тражење информација о другима.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација,Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи

	ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности ПСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика				Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика , Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	задатак

разуме једноставније предлоге и одговори на њих; - упути једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање - разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разуме жеље планове и намере и реагује на њих; - размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;	ПСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ПСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ПСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ПСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање,	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тенција; Комункација; Сарадња	**Pens and pencils**	Описивање предмета; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање количина; разумевање и давање једноставних налога.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа картица, Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	Формативн о, свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалу ација на крају месеца и током појединих часова

и контекст и приватан навике, претходне и и догађаје.	слагање и неслагање. ПСТ.3.1.13. Описује себе околину, школски живот, свакодневне планиране активности					
- разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опише дневни/недељни распоред активности; - опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним	ПСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ПСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тенција; Комуникација; Сарадња	**Come and play**	Описивање предмета; позивна заједничку активност; изражавање количина; изражавање упутстваи налога.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити	Формативно, свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовањ а крајем децембра Самоевалу ација на крају месеца и током

језичким средствима;	ПСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ПСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности.			.	методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика . Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	појединих часова
разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње; - да једноставна упутства	ПСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ПСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника ПСТ.3.1.1. Разуме	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тенција; Комункација; Сарадња	**Culture:** **School time**	Описи-вање места.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима,	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и

(нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.) - разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величинама; - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима	саопштења, упутства, молбе итд. који се тичу његових потреба и интересовањаСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.				а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи, музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	током појединих часова
- разуме честитку и одговори на њу; - упути пригодну честитку; - разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја; - разуме и формулише	ПСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ПСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тенција; Комункација; Сарадња	**Dressing up**	Описива ње предмета ; изражавање количина; изражава ње допадања; исказива ње савета и	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима,	Формативно, свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и

једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање; - разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величинама; - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима	непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање ПСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.			упозорења.	а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	током појединих часова Домаћи задатак
разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;	ПСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања,	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тенција; Комункација; Сарадња	**Happybirthday**	Честитање; изражава ње количина и поседова ња; позив на заједничку активнос	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла,	

	давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ПСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ПСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.3.1.15. Објашњава			т; изража ва ње упутст ав а и налога; давање основни х инфор ма ција о себи.	применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	

	зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење					
- разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; - разуме и реагује на	ПСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ПСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ПСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкакомпе тенција; Комункација; Сарадња	**Culture:** **Good morning!**	Изражавањедопадања; описивањепојава .	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеник радна свеска, ЦД, компјутер, табла, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду:	Прегледањ е свески Самоевалу ација и евалуација

једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. . ПСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.				анализа слика, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађанско васпитање-,српски језик	

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Упутство за формативно оцењивање ученика

Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању

Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма	врстама илустрација; руковање и вредновање наученим и саопштавања; разумевање, примена и рад на различитим и процедура; рад са	Први ниво-Самостално и правилно изговара речи страног језика. Правилно реагује и примењује упутства наставника.	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Смајлићи за активност и однос према раду.	Свакодневно бележење током године
		Други ниво-Уз помоћ наставника правилно изговара речи страног језика. Правилно реагује и углавном примењује упутства наставника.	- Усмено одговарање	Самостално и правилно изговарање нових речи. Препознавање појмова, реаговање песмице, е на упутства	Током целе године

предмета ; се: вештине	подацима процењују изражавања прибором . поступака	Трећи ниво-Уз већу помоћ наставника изговара речи страног језика. Правилно реагује и повремено примењује упутства наставника.			
			Прегледање свески и радних свески	Уредност Све урађено према упутствима.	Током целе године
			- Групни рад	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају своју улогу уз дата упутства-глума, певање песмица...)	Током целе године
			- Рад у пару	Сарадња (оба члана су укључена, имају своју улогу уз дата упутства-глума, певање песмица...)	Током целе године

Ангажовањеученика у наставИ	мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другимА одговоран однос према раду,остављениМ и задацима, и исказано интересовањЕ		Вођење евиденције од стране наставника : -Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Несебичном пружању помоћи другим ученицима	-Све што је рађено на часу налази се усвескама и уредно је урађено. -Учесталост јављања и ангажовање. -Учествује и израђује самостално или у сарадњи са другима продукте рада . -Спреман је да помогне другима	Током целе године

МАТЕМАТИКА

ЦИЉ наставе математике у основној школи је да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању ра-

зноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика.

Редни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П* и С*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**ГЕОМЕТРИЈА(ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА И ЛИНИЈЕ)**	21	6	0	0	0	0	0	0	0	0	11	15	1	27
2.	**БРОЈЕВИ**	0	17	20	20	17	9	22	16	18	7	57	74	15	146
3.	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	3	3	1	7
Укупно		21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	71	92	17	180

* О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација

- Кључни појмови: односи у простору, геометријски облици, број, сабирање и одузимање и мерење.

ИСХОДИ	**СТАНДАРДИ**	**НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ**	**КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)**	***Начин провере остварености исхода***
-Упознат је са градивом математике у првом разреду и са прибором који ће користити. -Одређује међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло -Именује и уочава геометријске облике предмета из непосредне околине. -Именујегеометријс ка тела -Именује геометријске фигуре; -Сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика -Разликује унутрашњост и спољашњост; -Разликује у, на ван	– MAT.OO1.O.2.2. Анализирају међусобни положај објеката у простору. – MAT.OO1.O.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира.	***ГЕОМЕТРИЈА*** **(геометријске фигуе, права, крива линија,** **дуж, тачка, геометријска тела)** **Просторне релације.** **Величина предмета и бића.Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа.** **Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. Права, крива и изломљена линија.** **Затворена и отворена линија.** **Тачка и линија. Дуж.**	**- Компетенција за учење** **- Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву** **-Естетичка компетенција -Решавање проблема - Сарадња** **-Дигитална компетенција**	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Стваралачке игре с циљем одређивања положаја објеката према себи Концима у боји, лењиром уочавати, а затим цртати линије и спајати тачке Цртање линија кредом по табли, бојицама по папиру, фломастером по фолији	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Разликује праву, криву, изломљену, отворену и затворену линију -Црта праву линију и дуж помоћу лењира -Уочава тачку; -Спаја тачке правим и кривим линијама - Групише предмете са заједничким својством -Упоређује предмете и бића по висини и дужини - Упоређује предмете и бића по ширини					

-Разуме појам скупа и елемента скупа -Препознаје скупове са истим елемената -Препознаје скупове са различитимбројем елемената -Пребројава елемен Развија појам преко појма скупа -Броји -Упоређује бројеве блоку бројева до 5 -Користи знаке плус, минус и једнако -Користи сабирање, сабирак, збир -Користи одузимање,

умањеник, умањилац, разлика Одређује претходнике бројем следбенике -Усваја појам једноцифреног броја;Чита, записује, упоређује - броји једноцифрене бројеве -Пише и чита у бројеве од 0 до 10;

– MAT.OO1.O.1.1. записују и природне бројеве ичланове приказују их на датојниза.

– MAT.OO1.O.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни,задатка и

следећи број) и одређујуодговарајући математички следеће чланове започетогзапис. -једноставног бројевног низа.

и– MAT.OO1.O.2.1. Правилно употребљавају математичкематематички језик и симболе симболе. и формирају математички – MAT.OO1.O.3.1. Решавају запис при решавању једноставну проблемскуједноставних проблемских ситуацију коришћењем ситуација. и израза са једном рачунском – операцијом. Израчунавају вредност израза са више операција, поштујући

– MAT.OO1.C.1.1. Користе приоритет. својства природних бројева *БРОЈЕВИ* (паран, непаран, највећи, Читају, најмањи, претходни, следећи упоређују број) и одређују следеће сабирање, редни бројеви, одузимање, бројева у оквиру 20 и број, приказивање на бројевној правој.

– MAT.OO1.C.2.1. Издвајају битне податке из текста

следећи број) и одређујуодговарајући математички следеће чланове започетог низа.

– MAT.OO1.C.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању проблемских ситуација. коришћењем израза са једном рачунском операцијом.

Израчунавају вредност израза са више операција, поштујући приоритет. природних бројева (број) и одређују следеће редни бројеви, Сабирање и одузимање, бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој.

Бројање, писање читање бројева. MAT.OO1.H.1.1. Приказивање бројевну помоћу тачака на бројевној правој.

Упоређивање бројева.- Редни бројеви.

Сабирање и одузимање бројева до 100 безпрелаза преко десетицеа -Решавање и приказивање

Својства сабирања. Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом.

и - Компетенција за учење - Рад са подацима и бројева информацијама - на Комуникација

- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка

-Сарадња -Дигитална компетенциј а Комбиновање различитих дидактичког	материјала: илустрација, шема, графикона врста	Обезбеђивање корелације са сродним предметима Користити методе/технике и облике рада, које активирају за часове, водећи рачуна ученике и у којима суо особеностима одељења	Постављање различите ситуације Припремање наставника	ученика ученика свакодневно	Самоевалуац ија и евалуација на крају месеца и током оцењивањепојединих часова	Формативно	Писана провера усмених Домаћи задатак
	самосталнији у раду		самоевалуације			одговора	

-Сабира и одузима бројеве од 0 до 10 Усваја појам десетицеи јединице; -Одређује број десетицаи јединица у датим бројевима -Користи бројевну праву приликом приказивања бројева, сабирања и одузимања -Користи редне бројеве -Користи својство замене места сабирака -Користи својство здруживања сабирака -Користи својства сабирања као олакшицу приликом рачунања -Одређује за толико већи број - Одређује за толико мањи број -Одређује непознати број погађањем -Развија појам двоцифреног броја -Усваја појам прве и друге десетице					

-Сабира и одузима бројеве датог облика -Упоређује десетице прве стотине -Сабира и одузима десетице Чита и записује бројеве прве стотине -Упоређује бројеве прве стотине -Сабира и одузима бројеве до 100 без прелаза преко десетице					

-Мери дужину задатом, нестандардном јединицом мере -Разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује њихову вредност	– MAT.OO1.O.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандардном јединицом мере.	***МЕРЕЊЕ И МЕРЕ*** **(мерење)** **Мерење дужине нестандардним јединицама мере. Динар, кованице и новчанице до 100 динара.**	**- Компетенција за учење** **- Рад са подацима и информацијама** **- Комуникација**	У оквиру ове теме, кроз практичне активности треба упознати ученике са концептом мерења, без увођења стандардних јединица мере. Ученици треба да: измере задате дужине надовезивањем и пребројавањем јединичних мера, прикажу резултате мерења (табелом или дијаграмом) и упореде дужине. Решавају се задаци пресликавања (померања) тачке или фигуре у квадратној мрежи. Оваквим задацима се повезују знања о облицима, дужима и мерењу. Задавати текстуалне, проблемске задатке, задатке са геометријским приказом аритметичких задатака, текстуалне задаткеу којима су дати и подаци који нису битни за решавање задатка, логички задаци са одричним реченицама..	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо		**Поступак**	**Инструменти оцењивања**	**Време**
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање -Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта

Ангажовањ е ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -Ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

СВЕТ ОКО НАС

ЦИЉ учења предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Редни број	ТЕМА	Месец										О*	У* и С*	П*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**ЈА И ДРУГИ**	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2	0	8
2.	**ПОРОДИЧНИ ДОМ, ШКОЛА**	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	6
3.	**ЗДРАВЉЕИ БЕЗБЕДНОСТ**	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	4
4.	**РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ**	0	0	7	8	7	4	9	3	0	0	21	15	2	38
5.	**ЧОВЕК СТВАРА**	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	3	3	0	6
6.	**ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ**	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	4	5	1	10
Укупно		8	10	7	8	7	4	9	6	8	5	41	28	3	72

Кључни појмови: оријентација, култура живљења и друштвена стварност у непосредном окружењу.

ИСХОДИ	**СТАНДАРДИ**	**НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ**	**КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)**	***Начин провере остварености и исхода***
Препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; -Понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;		***ДРУГИ И ЈА*** **(правила понашања, култура живења)** Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	**- Компетенција за учење- Рад са подацима и информацијама** **- Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција**	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; -Сарађује са вршњацима у заједничким активностима;		**Породични дом, школа** Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.	**- Компетенције за учење** **- Рад са подацима и информацијама** **- Комуникација** **-Одговорно учешће у демократском друштву** **-Естетичка компетенција -Решавање проблема** **-Сарадња** **-Дигитална компетенција**	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; -Чува своју, школску и имовину других; -Примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;		**ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ** Чувамо здравље Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно пона шање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода		**У оквиру наставне теме Здравље и безбедност посебно ће се развијати међупредмет на компетенциј а –** **Одговоранодно сп ремаздрављу**	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевал уац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; -Својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; -Препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; -Идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег	1	***РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ* (жива, нежива природа, разноврстност** Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окружењу. Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; Карактеристичне биљке и животиње у непосредном	**У оквиру наставне теме Разноврсност природе посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Одговоран однос према околини** **- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција**	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

изгледа; -Препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; -Препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисањ уи сазнавању окружења; -Штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; -Понаша сетако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; -Учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;		Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. Човеково тело – делови тела (глава, труп , руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкамаи животињама).			

-Посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо меко, провидно непровидно, храпаво-глатко; -Разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;		***ЧОВЕК СТВАРА*** **(материјали)** Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно непровидно, храпаво глатко).	**- Компетенције за учење** **Оворно учешће у демокртском друштву** **- Рад са подацима и информацијама** **- Комуникација** **-Решавање проблема** **-Сарадња**	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

-Снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе доле и карактеристичн их објеката; -Одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче		***СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ* (оријентација)** Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра	**- Компетенциј а за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Решавање проблема -Сарадња**	Садржаје који се односе на *кретање и сналажење у простору* коришћењем просторних одредница (напред- назад, лево- десно, горе- доле) и карактеристичних објеката пожељно је практично истраживати, како у учионици тако и ван ње. *Сналажење у времену* конципирано је тако да се полази од основних, временски ближих појмова (делови дана; сада, пре, после; прекјуче, јуче, данас, сутра, прекосутра; дани у недељи) који су потребни ученику за планирање и реализовање свакодневних активности. Важно је код ученика освестити цикличност у смењивању наведених временских одредница – смена: обданице и ноћи, делова дана и дана у седмици.	Формативн ос вакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалу ац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ **Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање**			
Шта пратимо	**Поступак**	**Инструменти оцењивања**	**Време**

Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: - вештине изражавања и саопштавања; -разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; - рад са подацима и - -рад на различитим врстама текстова; -уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање -Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: -За јављање + -За јављање више пута ++ -За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ -Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима -Свеобухватност одговора -Хоризонтално и вертикално повезивање градива -Самосталност у одговарању -За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Степен залагања свих чланова групе -Процена резултата рада група (пано, табела...)	-Свакодневно бележење током године -Пресек стања по тромесечјима -На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовањ е ученика у настави	- Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање - активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - Пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	- Све што је рађено на часу налази се у свескама. - Ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима.	- Пресек стања по тромесечјима

ЛИКОВНАКУЛТУРА

ЦИЉ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Редни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	***ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ*** **ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ**	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	2	2	4
2.	**ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ**	4	5	3	3	0	0	0	0	0	0	10	6	16
3.	**СПОРАЗУМВАЊЕ**	0	0	0	0	0	0	1	4	1	0	3	3	6
4.	**ОБЛИКОВАЊЕ**	0	0	0	1	4	2	3	0	0	0	3	7	10
Укупно		4	5	3	4	4	2	4	4	4	2	18	18	36

Кључни појмови: простор, облик и линија.

ИСХОДИ	**СТАНДАРДИ**	**НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ**	**КОМПЕТЕНЦИЈЕОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)**	***Начин провере остварености исхода***
-Одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни - Црта на различитим подлогама и форматима папира - Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама -Обликује једноставне фигуре од меког материјала - Преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад - Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли,	***ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ*** ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ **(простор)** **Простор.** Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и продукти. Сликар – слика, вајар – скулптура, фотограф – фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека…). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила	Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова.	**- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву - Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција**	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

доживљаје, утиске, сећања и опажања - Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену тродимензионал не облике одабраним материјалом и поступком -Преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност -Одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала -Комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену -Објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе -Разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује	понашања. Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор. Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...). ***СПОРАЗУМЕВАЊЕ*** **(комуникација)** Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела... Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм – традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед			одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	

искаже своје мишљењео томе зашто је уметничко наслеђеважно -Изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука -Повеже одабрану установу културе са њеном наменом -Поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе -Опише, својим речима,	места и ликова.				
визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор -Пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења	Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.				

-Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама					
Изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; – Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; – Изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука;	***ОБЛИКОВАЊЕ*** (преобликовање) Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...)	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Решавање проблема - Сарадња -Естетичка компетенција	Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е уџбеника,и др.	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима,разумевање,повезивање,оригиналност, вербално изражавање, употреба техника	

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ								
	Начин провере остварености			**да, формативно и**		**оцењивање**		
Шта		**Поступак**		**Инструмент о**			**Време**	

Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођени х	Процењ у - вешти неизражавса општа разум ев - приме н вредн ов научени х и	ју се: ања и ања; в ње, и ње поступка ура;	- Проверавање постигнућа и напредовања ученика врш полазећи од - ученикових способности, спретности и умешности. ученик нема развијене	праће њ е и ћ е се степена Уколик	Од ученика се очек да размишљају, истдоговарају и разме искуства како би см ефикасно споје два материјала када об рад Сви ученици су дос исход ако су у току	је ражују, да се њују идеје и ислили како да или више ликују ликовни тигли године цртали	Свакодне токо Пресе тро м На крају шк крају п	вно бележење м године к стања по есечјима о лске године и на олугодишта
стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	- рад са подацима и - рад на различитим врстама техника; уметничко изражавање; вештине, - руковање прибором, алатом технологијама извођење радних задатака .		способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Наставник редовно прати и бележи успешност рада ученика, а затим на крају програмске целине бележи успешност рада ученика.		ратновршним материјалом/прибором. Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)			

Ангажовањ е ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију инапредовање. Активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

МУЗИЧКАКУЛТУРА

ЦИЉ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Редни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ**	0	2	1	1	0	0	1	0	1	1	5	2	7
2.	**ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ**	4	2	3	3	3	1	3	3	2	0	17	7	24
3.	**МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО**	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	3	2	5
Укупно		4	4	5	4	4	2	4	3	4	2	25	11	36

- **Кључни појмови: тон, покрет, мелодија, ритам и извођење.**

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ**	**КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)**	***Начин провере остварености исхода***

	-Објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – Разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – Препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – Повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са		***СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ* (тон, мелодија)** Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...). Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг), јачина (гласан – тих), висина (висок – дубок). Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност).		Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	Праћење и вредновање, оцењивање ученикатреба обављати **континуирано,** уважавајући **интересовања и активности ученика** у процесу учења, а у складу са **индивидуалним развојним способностима**. **Оцењивање се врши описно.**Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовањ е у односу на

	Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).			сопствена претходна постигнућа, наставном процесу.	могућности и ангажовање ученика у Наставник прво мора да упозна музичке
	и удара.	***ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ*** **(извођење, покрет)** Изговор бројалице у ритму уз покрет – пљескање, пуцкетање прстима, корачање, длаком о надланицу, ударом о клупу. Звучне ономатопеје и илустрације. Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа плаво и сол-црвено). Дечји ритмички инструменти и начиина свирања на њима. Свирање по слуху праћење уз бројалице песме – пулс, ритам, груписање		способности - Рад са подацима и информацијама -Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња - Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графиконa Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења

сваког ученика, а затим да редовно прати напредовање ученика.
Сагледава се опште ангажовање и рад ученика.
Потребно је да учитељ и у овој етапи наставног процеса делује подстицајно на ученика, користи интересантне начине рада, и диференциране задатке.

и Свирање графички представљеног ритма. Музички бонтон.	Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима на алтернативним изворима звука.			

– Објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;
– Учествује у школским приредбама и манифестацијама; – Направи дечје ритмичке инструменте; – Ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; – Изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.

МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО
(извођење)

Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала.
Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом.
Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша.
Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука.

Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу.
Стварање једноставне мелодије на краћи текст.
Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.

- информацијама - - информацијама	Рад са подацима и информацијама -Комуникација Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика, а затим да редовно прати напредовање ученика. Сагледава се опште ангажовање и рад ученика. Потребно је да учитељ и у овој етапи наставног процеса делује подстицајно на ученика, користи интересантне начине рада, и диференцира не задатке.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварен ост и циљева, исхода и прописан их , односно прилагођ ен их стандард а постигну ћа у току савладава њ а програма предмета	- Праћење и вредновање, оцењивање ученикатреба обављати **континуирано,** уважавајући **интересовања и активности ученика** у процесу учења, а у складу са **индивидуалним развојним способностима**. **Оцењивање се врши описно.**Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу..	- Проверавање постигнућа и праћење напредовања ученика вршиће се полазећи од: - ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходнапостигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Наставник редовно прати и бележи успешност рада ученика, а затим на крају програмске целине бележи успешност рада ученика.	Број јављања: За јављање+ За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања+++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима. Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка (направљен инструмент, ..) + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта

Ангажовањ е ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Пружању помоћи другим ученицима у току рада	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Редни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П*	С*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI					
1.	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5			10
2.	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ**	8	8	10	8	6	8	10	10	10	8	52	35			87
3.	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА**	1	3	0	0	0	0	1	2	4	0	6	5			11
4.																
5.																
Укупно		10	12	11	9	7	9	13	13	15	9	63	45			108

- **Кључни појмови: васпитање, физичко вежбање, игра, здравље и култура.**

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ**	**КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**Начини и поступци остваривања програма (дидактичко методичко упутство)**	***Начин провере остварености и исхода***
– Примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;	***ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ*** **(васпитање)** Вежбе за развој снаге. Вежбе за развојпокретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	- Компетенција за учење -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција - Решавање проблема -Сарадња -Естетичка компетенција - Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, који активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, који активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	Подједнако, континуирано прати и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика; – достигнути ниво савладаности моторичких вештина; – однос према раду. Оцењивање се врши описно, на три нивоа, на основу достигнутост и предвиђених исхода.

вежбања;
– Поштује правила понашања

- Бацања и хватања - Пузања,

– Комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; – Одржава равнотежу у различитим кретањима;

– Разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; – Примењује правилну технику дисања приликом вежбања; – Изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу;

– Игра дечји и народни плес; – Користи основну терминологију

учеснике у игри; – Прихвати сопствену победу и пораз; *у*

на просторима за вежбање;

– Поштује мере безбедности током вежбања;

– Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање;

– Поштује правила игре; – навија фер и бодри

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ **(вежбање, игра)**

- Ходање и трчање - Скакања

и прескакања

вишења, упори и пењања - Вежбе на тлу
- Вежбе равнотеже
- Вежбе са реквизитима - Плес и ритимика
- Полигони

- Компетенција за учење

- Рад са подацима и информацијама

-Комуникација

- Компетенција за учење

- Рад са подацима и информацијама

-Одговорно учешће у демократском друштву

особеностима одељења Подједнако, континуирано прати

Решавање проблема -Сарадња и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика;

– достигнути ниво савладаности моторичких вештина;

– однос према раду.

Оцењивање се врши описно, на три нивоа, на основу достигнутост и предвиђених исхода.

Назив предмета

Разред
ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Годишњи фонд 36 часова

Први

1. **Дигитално друштво**
2. **Безбедно коришћење дигиталних уређаја**

3. **Алгоритамски начин размишљања**

РЕДНИ БРОЈ ОБЛАСТИ /ТЕМЕ	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ**
1.	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО**	· Компетенција за учење; · Дигитална компетенција; · Естетичка компетенција; · Рад с подацима и информацијама; · Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: · препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; · наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; · упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; · упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих;
			· користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); · упореди дигитални и папирни уџбеник; · упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; · наведе неке од карактеристика „паметног” дигиталног уређаја; · наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању

културне баштине.

2.	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА**	· Компетенција за учење; · Дигитална компетенција; · Одговоран однос према здрављу; · Одговоран однос према околини; · Рад с подацима и информацијама; · Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: · наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; · наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; · доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; · наброји основне податке о личности; · објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; · именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; · наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их.
3.	**АЛГОРИТАМСК И НАЧИН РАЗМИШЉАЊА**	· Компетенција за учење; · Дигитална компетенција; · Решавање проблема; · Рад с подацима и информацијама; · Естетичка компетенција; · Сарадња.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: · анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; · протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; · уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сарадднички); · доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.

Кључни појмови садржаја: дигитални уређаји, интернет, електронски отпад, подаци о личности, безбедност, решавање проблема, алгоритам.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Предмет Дигитални свет намењен је развијању дигиталне компетенције код ученика првог разреда основне школе.Програм наставе и учења за први разред оријентисан је на процес учења и остваривање исхода.
Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет Дигитални свет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика, који су груписани у три наставне теме: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања.

1. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре креира свој годишњи – глобални план рада из кога ће касније развијати своје оперативне планове.Дефинисани исходи олакшавају наставнику даљу операционализацију исхода на ниво конкретне наставне јединице.При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности.
Наставник је у планирању, припреми и остваривању наставе и учења аутономан.За сваки час треба планирати и припремити средства и начине провере остварености пројектованих исхода.

2. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Наведене исходе могуће је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика, укључујући и могућност да само наставник располаже дигиталним уређајем.Уколико наставник има на располагању одговарајуће дигиталне уређаје (рачунаре, таблете, мобилне телефоне, роботе и друге физичке дигиталне уређаје...), ученици треба да их користе на начин који директно доприноси остваривања дефинисаних исхода учења.Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја.Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи.Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области.У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика.
Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза.Важно је да наставници помогну ученицима да увиде да технологија није свима једнако доступна, те да немогућност приступа технологији може да угрози одређене групе или појединце у друштву.Отуда је неопходно да наставник, пре него што планира конкретне активности учења, уочи постојање ученика који би, због ограниченог приступа технологији, могли да буду искључени или у неповољном положају.На пример, ако наставник предвиђа коришћење апликације на таблету или мобилном телефону, он мора да буде сигуран да те активности нису неповољне за ученике који немају приступ таквој технологији код куће.Обавезивање ученика да користе наставне материјала за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају.За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу – могућност приступа школским

дигиталним уређајима, пре или после наставе.Значајно је и да наставник упозна ученике са стереотипом да је бављењем информатиком и програмирањем поље рада резервисано за мушку популацију и да га демантује кроз навођење адекватних примера (Ада Лавлејс и сл.).

Дигитално друштво

Наставник треба да креира образовну ситуацију у којој ученици могу да увиде да су дигитални уређаји свуда око њих – код куће, у школи, дому здравља, продавници, на паркингу, улици.Наставник не сме да инсистира на дефинисању дигиталног уређаја.Он треба да има у виду да рачунари данас имају различите појавне облике.Десктоп, лаптоп или таблет јесу рачунари, али то је и телефон, као и нека савремена играчка, фрижидер, клима уређај, веш-машина.Отуда термин рачунар (енгл. цомпутер) није довољан, те користимо термин дигитални уређај. Ученике треба подстицати да поделе са вршњацима животне ситуације које су их увериле у корисност дигиталних уређаја, тј.опишу како родитељи: плаћају рачуне од куће (без чекања у реду, у време када им је згодно, чак и ноћу), како проналазе информације које су им потребне (радно време продавнице, временску прогнозу, читају новине и сл.), користе навигацију...
Наставник треба да створи услове за хеуристички разговор постављајући питања: Некада није било рачунара. И тада су лекари лечили људе.Сада лекари користе дигитални уређај.Зашто?(Повезивањем рачунара, систем здравствене заштите обезбеђује да ажурни подаци о здравственом стању пацијента буду доступни не само једном лекару, већ свим лекарима укљученим у његово лечење.Не постоји потреба ни за издавањем папирних рецепата за лекове.Тиме се смањују трошкови и обезбеђује правовремено издавање лекова пацијентима којима су потребни, као и штити животна средина); Како ради касир у продавници?Да ли укуцава цену производа?Како је употребом дигиталног уређаја унапређен његов рад?(Скенирајући бар-кодове, касир ради брже, производи које су купци купили нису више на стању у продавници, менаџер продавнице зна шта треба набавити, а шта не); Наставници су подучавали децу и пре рачунара.Сада користе дигитални уређај.Зашто?(Некада су наставници уписивали оцене у папирни дневник.Сада користе електронски дневник.Коришћењем електронског дневника наставник омогућава да родитељи лако могу да прате оцене своје деце, да правовремено виде коментаре наставника и васпитно делују.)

Како би створио услове да ученици упореде начине креативног изражавања у ликовној уметности (вајарство) са дигиталним уређајима и без њих, наставник треба да омогући ученицима да, на часу, вајају у пластелину популарни лик из цртаћа.Током часа, наставник треба да прикаже ученицима видео-запис дигиталног вајања истог јунака, у 3Д програму и са ученицима извршити поређење вајања и дигиталног вајања.
Обуку ученика за коришћење дигиталних уџбеника наставник треба да спроводи планирано, у више наврата, у ситуацијама када дигитални уџбеник пружа могућности које премашују традиционални и доприноси разумевању наставног садржаја различитих предмета, те конструкцији и функционализацији знања.На часовима наставник треба да омогући ученицима да искажу своје виђење предности и мана дигиталних уџбеника.Ако ученици користе дигиталне уџбенике различитих издавача, добро би било да наставник подстакне ученике да упореде платформе и укажу на различите добробити сваке од њих.Ученици треба да решавају тестове у уџбеницима и играју образовне игре, а све у контексту конструкције конкретних знања и јачања дигиталне компетенције.
Питања попут: Како људи комуницирају? Како дигитални уређаји доприносе брзини и лакоћи комуникације?Како данас комуницирамо са особама које су физички удаљене, живе у различитим деловима света?Да ли је могуће комуницирати коришћењем сваког дигиталног уређаја? Који су предуслови за комуникацију помоћу дигиталних уређаја?Који дигитални уређаји су „паметни” и има ли, уопште про стора да,

у овом контексту, говоримо о памети?наставник треба да постави ученицима и омогући им да поделе своја искуства када су у питању видови комуникације са дигиталним уређајима и без њих. У овом контексту, наставник треба да искористи прилику да са ученицима разговара и о интернету, без инсистирања на дефинисању појма.(Комуникација лицем у лице, разговор посредством фиксне телефоније неки су од традиционалних начина комуникације.Мобилни телефон је дигитални уређај помоћу кога можемо увек да комуницирамо (ако имамо домет и платили смо рачун).Да ли је то случај и са таблетом?За комуникацију помоћу таблета неопходан нам је приступ интернету и одговарајући програми.Наставник треба да упозна ученике са могућностима комуникације на релацији човек - дигитални уређај (паметни фрижидер, машина за прање веша, клима-уређај).)
Ако могућности локалне средине дозвољавају, наставник треба да одведе ученике у музеј, у осмишљену туру која им пружа прилику за уметнички доживљај и учење.У учионици, наставник треба да демонстрира ученицима виртуелну посету неком од најзначајнијих светских музеја/галерија и подстакне их на размишљање о условима који су били потребни да би се приказана установа културе посетила.Оно што ученици треба да схвате јесте да дигиталне уређаје можемо и треба да користимо како би повећали (створили нове) прилике за учење и искуства из области науке, културе и уметности.Посебно је значајно да наставник, пре екскурзије или наставе у природи, употреби неку од постојећих веб-презентација (хттп://виминациум.орг.рс/излозбе/виминациум-виртуал-тоур/) или апликација и, виртуелно, упозна ученике са местима и културним добрима (музејима, манастирима, споменицима) које ће посетити.На тај начин, наставник пружа ученицима прилику да упореде доживљај поднебља и културне баштине посредством дигиталног уређаја и уживо.О доживљају ученика треба продискутовати након повратка у школу.(Дигитални уређаји и интернет омогућавају приступ најзначајнијим достигнућима културе и науке без изласка из учионице.Њиховим коришћењем, повећава се доступност светске културне баштине.Нације производе бројне дигиталне производе да би промовисале сопствену културу и показале своја достигнућа.Да ли и ми треба о томе да мислимо и на томе да радимо и, да бисмо исто постигли, која знања треба да имамо, завршна су питања за ученике.)
Препоручени број часова је 18.

Безбедно коришћење дигиталних уређаја
Наставник треба да иницира хеуристички разговор – какав је начин живота савременог човека?Колико се крећемо, каквим се активностима бавимо?Указати на чињеницу да се број занимања у којима је дигитални уређај доминантно средство за рад непрестано увећава и да отуда потиче потреба да негујемо здраве навике када је употреба дигиталних уређаја у питању.Нагласити да проблеми који настају са видом и коштано-мишићним системом не настају од употребе технологије, већ од неправилног положаја тела, претежног седења, дужег гледања без промене фокуса.Своју тврдњу треба да подупре нпр.приказивањем видео-записа хттп://бит.лу/КибернетскиПоремецај. Наставник треба да демонстрира и, заједно са ученицима примени начине коришћења дигиталних уређаја на безбедан начин по здравље.Добро би било и да заједно излистају неке од здравствених ризика, разговарају о дужини утрошеног

времена испред екрана, направе одговарајући постер и окаче га у учионици.
Правилно одлагање електронског отпада важно је питање за очување здраве животне средине.Наставник може од ученика да тражи да разговарају са родитељима и пронађу електронски отпад који поседују у кући и, уколико постоје услови, организује акцију прикупљања тог отпада.Алтернатива је да наставници разредне наставе исте школе организују заједничку акцију прикупљања електронског отпада и, као госта-експерта, позову стручњака из агенције за уклањање и складиштење ове врсте отпада да одржи адекватно предавање

ученицима.(У случају да у локалној средини не постоје услови за организацију оваквог догађаја, наставници би требало да се повежу са школама у којима се такве акције спроводе и, са својим ученицима.Уколико ни то није могуће реализовати, ученицима би требало приказати видео-снимак предавања стручњака.)
Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет добронамерне.Постоје људи који могу да угрозе имовину, па и живот других корисника интернета.У том смислу, треба приказати одабране видео-записе који адекватно третирају неке од најчешћих појава из спектра догађаја који настају откривањем података о личности (име и презиме, адреса становања, број телефона, фотографија, идентитет на интернету).
Крађа: хттп://бит.лу/Опљацкани
Лажни идентитет: хттп://бит.лу/ЛазниИдентитет
Од изузетног значаја је да ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чин е доступним на интернету. Више информација о безбедном коришћењу интернета код деце узраста 4-8 година (стручне текстове, цртане филмове за децу, итд.) наставник може да пронађе на: хттпс://дигитални-водиц.уцпд.рс/застита-лицних-података-и-приватности-на интернету/.
Посебну пажњу треба посветити чињеници да људи своје личне податке чине доступним добровољно (најчешће из незнања или наивности).Наставник треба да покрене дискусију о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и о ризичној комуникацији (контакт са непознатим особама) у реалном животу.Затим, треба да помогне ученицима да формирају вредносне ставове који се пођеднако односе на комуникацију у онлајн и офлајн свету.Такође, наставник треба да подстакне ученике да наведу ситуације у којима су се срели са различитим врстама непримереног садржаја у реалном животу и нагласи да је слична ситуација у онлајн свету. Неопходно је да, током разговора са ученицима, непрестано наглашава да они не треба да се осећају беспомоћно ако се нађу у сличним ситуаци јама, већ да постоје особе и институције којима треба правовремено да се обрате и од којих ће добити адекватну заштиту: 1. родитељ/други законски заступник 2. наставник, педагог, психолог, директор 3.
хттпс://паметноибезбедно.гов.рс/ Телефон:
19833
Форма: хттпс://паметноибезбедно.гов.рс/пријава-нелегалног-
садрзаја/ Користан извор:
хттпс://www.цоммонсенсе.орг/едуцатион/дигитал-цитизенсхип/лессон/путтинг-а-стоп-то-онлине-меаннесс Дигитални уређаји захтевају пажљиво руковање и одговарајућу заштиту од неовлашћеног приступа.Ученике треба упознати са неколико важних принципа физичке заштите дигиталног уређаја (не доводити уређај у контакт са течностима, посебно слатким пићима, штитити га од прашине, излагања прекомерној топлоти, било због вишесатне употребе или остављања на сунцу или пећи и сл.).Поред физичке заштите, дигитални уређај треба обезбедити од неовлашћеног приступа.
Препоручени број часова је 8.

Алгоритамски начин размишљања

Знања ученика и садржаје осталих обавезних предмета и изборних програма требало би искористити како би се пред њих поставио адекватан задатак – поступак који треба да анализирају и предложе кораке за његово спровођење (колут унапред, писање слова, низ сличица од којих треба сачинити причу, низ сличица међу којима има сувишних...). Наставник треба да уведе термин алгоритам и да га ученицима протумачи као упутство за решавање неког проблема или извођење неког поступка.Свако инсистирање на дефиницијама

није прихватљиво.
Ученике треба ставити у ситуацију да добију упутство прво за делимично познате и њима смислене задатке и поступе у складу са њим.Потребно је да наставник осмисли симболе које ученици треба да дешифрују и изврше предвиђени поступак.У другој фази, наставник треба ученицима да обезбеди упутство које им омогућава да изврше потпуно непознати задатак.Након успешне реализације задатка, наставник треба да им укаже да су били у ситуацији у којој се сваки дигитални уређај налази – извршава наредбе (упутства), не знајући са којим циљем, али ипак савршено тачно и на корист својим корисницима.
Тестирање ваљаности алгоритма, исправљање грешака, осмишљавање и тестирање унапређеног решења драгоцени су тренуци учења.(Само ученик који је свестан чињенице да пут до успеха може бити вијугав има добре изгледе да постане успешан.)У том смислу, наставник често треба да поставља ученике у ситуације да разматрају унапред креиране алгоритме (упутства) за решавање одређених задатака, да у више наврата откривају грешке и исправљају их, све док не дођу не само до најбољег, већ и до најефикаснијег решења. Како би ученици јасно повезали алгоритам са понашањем дигиталног уређаја, наставник треба да им прикаже једноставан алгоритам (на табли),
а затим и да им демонстрира како се дигитални уређај понаша у складу са тим алгоритмом.У циљу досезања предвиђеног исхода, најбоље је да наставник користи унапред програмираног робота или други физички дигитални уређај (попут микроконтролера) и демонстрира ученицима његово понашање.Уколико наставник располаже роботима или, за узраст ученика одговарајућим физичким дигиталним уређајима, препоручено је да и ученици искусе управљање њиховим понашањем, у складу са симболима исказаним алгоритмом.Ако су ученицима на располагању рачунари, рад у програму на адреси хттпс://сцратцх.мит.еду/пројецтс/19685257/ може да допринесе досезању дефинисаног исхода. Препоручени број часова је 10.

3. НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

У настави оријентисаној на процес учења и достизање исхода учења вреднују се процес и продукти учења.Устаљене методе процене постигнућа ученика, које наставници примењују у другим обавезним предметима и изборним програмима, могуће је примењивати и у настави овог предмета. Ипак, изазови попут чињенице да процена постигнућа заснована само на резултатима практичних задатака које ученици раде није довољан показатељ онога што они знају и умеју, или да је, при сарадничком раду, врло тешко идентификовати допринос сваког појединца, доводи до потребе за издвајањем неколико техника које се посебно препоручују за примену у оквиру предмета Дигитални свет (превасходно зато што у највећој мери корелирају са његовом природом):
– самопроцена: програм наставе и учења очекује да ученици објасне нпр. начин функционисања једноставних алгоритама (укључујући и оне које су сами креирали), тестирају их, а затим откривају и исправљају грешке у њима. Неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика;
– вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу.);
– отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта. Питања која почињу са „Зашто” или „Како” посебно су корисна: Зашто није добро да чашу са слатким пићем држиш поред дигиталног уређаја? Како ради твој алгоритам?Зашто је потребно да водиш рачуна о дужини времена које проводиш у раду са дигиталним уређајем?итд.;
– Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа.
Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење.Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора.Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан).Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Редни број	ТЕМА	Месец										О*	У*	П*	С*	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI					
1.	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	3	3	2	0	0	1	1	0	1	0	8	3			11
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница	1	1	1	1	1	1	0	1	1	2	8	2			10
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња	0	0	1	2	1	1	3	2	1	0	9	2			11
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	2	2			4
Укупно		4	4	5	4	3	3	4	3	4	2	27	9			36

* О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација

- **Кључни појмови: различитости, комуникација и права.**

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА, КЉУЧНИ ПОЈМОВИ, ТИП ЧАСА И САДРЖАЈИ**	**КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)**	***Начин провере остварености исхода***

1.2. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА II РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СРПСКИЈЕЗИК

Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циљ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура, усвајање другог писма (латинице)

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
-1. разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст, -2. одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту, -3. одреди редослед	**КЊИЖЕВНОСТ** (поезија, проза, текст, лик)	**Књижевни појмови:** -стих, строфа, рима; народна успаванка, -басна, -бајка; тема, место и в-реме збивања,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно	-кроз читање књижевноуметничких текстова и у разговору о њима на часу градити критичко мишљење , -упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-

догађаја у тексту, -4. уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине, -5. разликује стих и строфу; -6.уочи стихове који се римују, -7. објасни значење пословице и поуке коју уочава		редослед догађаја, -главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци), -лица у драмском тексту за децу **ШКОЛСКА ЛЕКТИРА** Поезија Проза	учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	уџбеника,и др. -обезбеђивање корелације са сродним предметима -постављање ученика у различите ситуације, -евалуације и самоевалуације , -увођење у ченика у основне књижевне појмове, -извођење драмског текста на сцени,

у басни, -8. наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота		Драмски текстови Популарни и информативни текстови **ДОМАЋА ЛЕКТИРА**		-илустровањем одређени мотив из текста у циљу исказивања доживљеног, - богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Свет око нас: (Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе. Правила понашања појединаца и група.) **Музичка култура:** (Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Стварање звучне приче од илустрација на крађи литерарни текст.) **Ликовна култура:** (Слика и реч; Облици, Замишљања; Сцена)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода	слуша, посматра, прича, чита текстове, активно учествује у разговору, описује доживљај прочитаних књижевних дела и износи мишљење о њима, поставља питања, препричава,говори по улогам

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
-9. разликује глас и слог и препознаје самогласнике и сугласнике, -10. разликује врсте речи у типичним случајевима, -11. одређује основне граматичке категорије именица и глагола, -12. разликује реченице по облику и значењу, -13. поштује и примењује основна правописна правила	**ЈЕЗИК (41)**	(глас, слово, реченице по значењу, употреба великог слова, тачка, упитник, узвичник) -Глас и слог, самогласници и сугласници, -Врсте речи: именице (властите и заједничке), род и број именица; гла голи, глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни) - Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. -Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција	упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања, -коришћење е-уџбеника,и др. - објашњењ слога само на типичним случајевима са самогласником на крају слога, -за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста), - направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне

		-Спојено и одвојено писање речи: писање речце *ли* и речце *не* уз глаголе, -Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке и запета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама, -Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице *ОШ, бр., итд., стр.* и *нпр.*)		јединице ћириличким и латиничким писмом, -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Ликовна култура: (Супротности; Слика и реч)
Музичка култура: (Изговор бројалице у ритму уз покрет.)
Свет око нас: (Природа, човек, друштво - Услови за живот, Облици рељефа; Материјали)
Математика: (Мерење и мере: Јединице мере)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира ; осмишљава одговарајуће примере;проверава оствареност исхода	слуша, посматра, повезује са наученим, активно учествује у разговору, уочава врста речи и књижевним текстовима,поставља питања, решава задато, пише по диктату

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

-14. чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; -15. изражајно рецитује песму, -16. изводи драмске текстове, -17. износи своје мишљење о тексту, -18. влада основном техником читања и писања латиничког текста, -19. пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном), -20. користи различите облике усменог и писменог	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (70)**	(порука, текст, описивање, - Богаћење речника, изражајно казивање и читање, - Примена правописних правила, -Друго писмо (латиница): штампана и писана слова, - Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања -План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања -План описивања на основу непосредног посматрања. -Правописне вежбе:	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника,и др. - објашњењ слога само на типичним случајевима са самогласником на крају слога, -за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи,

изражавања: препричавање, причање, описивање, -21. правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у крађу целину, -22. учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника, -23. разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај), -24. изражајно чита ћирилички текст		преписивање, диктат и самостално писање, -Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, - Састављање реченица, проширивање задатих реченица, -Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. -Сценско приказивање драмског/драматизованог текста	8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљиво ст и оријентација ка предузетништву	затим увести разликовање подврста); -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом, -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоев

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Свет око нас: (Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе.) **Музичка култура:** (Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика.) **Ликовна култура:** (Слика и реч; Замишљања)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике да богате речник; проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, прича, чита текстове, глуми, активно учествује у разговору, описује усмено и писмено доживљај, износи мишљење о свом и раду других; именује слова латинице и саставља речии реченице,

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА** (на основу Правилник о оцењивању)	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	**Оцену одличан (5**) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. **Оцену врло добар (4)** добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. **Оцену добар (3**) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. **Оцену довољан (2)** добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;	**Провера остварености исхода:** **-иницијална процена** нивоа на коме се ученици налазе **- усмено одговарање** (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) - **писане провере** (контролни задаци, тестови, ортографске вежбе, диктате, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим	-**Табеларна евиденција** о писменим проверама -**Чек-листе** са скалом процене -**Протоколи посматрања** -**Упитници** (за групни и рад у пару) -**Учесталост јављања** (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) -**Свеобухватност одговора** (област; скала по нивоима) -**Самосталност** у извршавању задатака (област; скала по нивоима) -**Листе**: сарадња у	-Свакодневно бележење током године, -Пресек стања на месечном нивоу, -Пресек стања након обрађене области, -Пресек стања по тромесечјима, -Провера на крају школске године

		активностима - заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и	групи (сви чланови су укључени, сви имају задато	

	− у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. **Недовољан (1)** добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	ангажовања од стране ученика - групни рад(посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - **рад у пару** (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	забележено у свескама...) -**Квалитативно и квантитативно процењивање** резултата рада група (пано, табела...) - **Панои**: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	

Напомена: У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

С

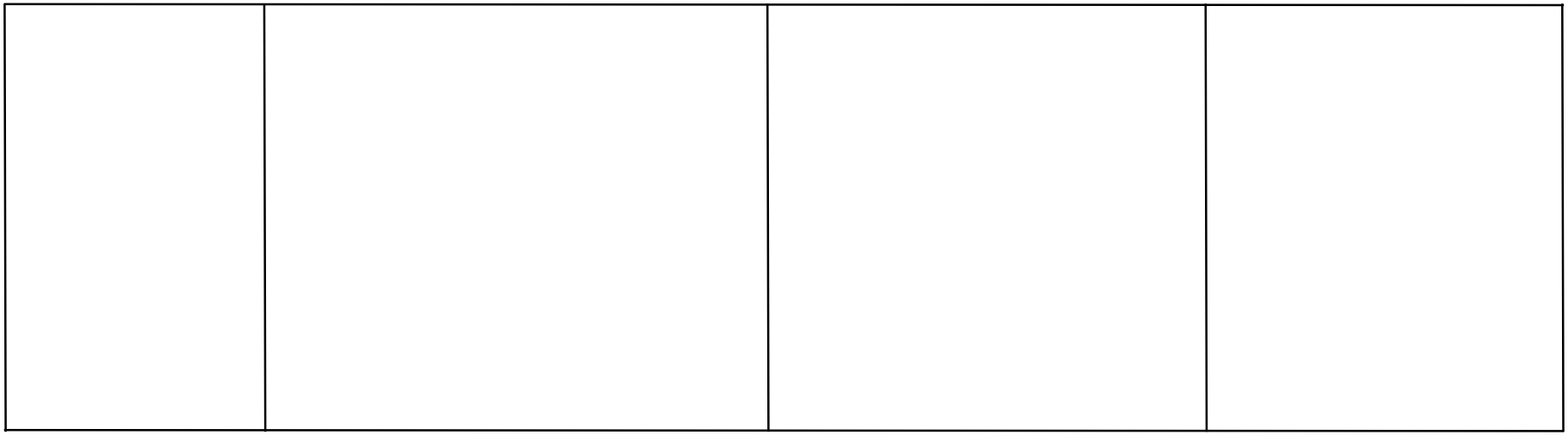
СРПСКИ ЈЕЗИК – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
КЊИЖЕВНОСТ	– СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличког и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. – СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. – СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. – СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова. – СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. – СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу. – СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту. –	– СРП.ОО1.С.1.1. Читају и казују текст одговарајућом динамиком. – СРП.ОО1.С.2.1. Течно читају и природно казују текст одговарају-ћим темпом и интонацијом, правилно наглашавајући речи у реченици, поштујући смисао текста – СРП.ОО1.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с оловком у руци, летимично читањ) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и заједници. СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предвиђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст – СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност, друштвено ангажовање, еколошка свест итд.). тога разу-меју његов смисао;	– СРП.ОО1.Н.1.2. Читају и критички промишљају, издвајају и повезују релевантне изворе и информације, уочавају различите перспективе и гледишта аутора, као и сврху текста. – СРП.ОО1.Н.2.2. Промишљају о комплексним информацијама из различитих делова текста и разли- читих извора, раздвајају чињенице од интерпретације, процењују реле-вантност, упоређују, тумаче и интегришу информације приказане на различите начине (графикон, дијаграм, илустрација, фотографија, звук и анимација). — СРП.ОО1.Н.3.2. Изводе сложе-није закључке да би процењивали садржај и сврху текста, да би предвиђали, описивали, упоређивали, објашњавали, повезивали и обје-дињавали; критички се односе пре-ма изворима информација водећи рачуна о релевантности информа-ција и безбедности на интернету. – СРП.ОО1.Н.1.3.

и грешке током рада као фазе учења.	СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађа-јима, местом временом радње, доживљавајући СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; пове-зују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје поступке; развијају отпорност и самопоуздање.		Именују књиже-вне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела. – СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу. – СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство;

ЈЕЗИК	Препознају врсте речи и подврсте именица (заједничке и властите) у низу; препознају службу субјекта, предиката и прилошких одредби за место и време у једноставним реченицама; препознају врсте реченица по комуникативној функцији. – СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту. – СРП.ОО1.О.3.8. Користе знања из језика како би се јасно изражавали писаним и усменим путем; доживљавају језик као део свог идентитета и као основу за учење других језика.	– СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице; разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица. – СРП.ОО1.С.2.11. У реченици/тексту уочавају и издвајају одговарајуће примере речи, а затим индуктивно и по аналогији закључују о одликама врсте и подврсте којој припадају (користе табеле, праве мапе ума…); мењају облике речи према задатим критеријумима (лице, број и род). СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике. –СРП.ОО1.С.1.12. У простој реченици одређују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин исказане речју или скупом речи; одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику. – СРП.ОО1.С.2.12. Рашчлањују реченицу издвајајући реченичне чланове; састављају реченице различите по комуникативној функцији и облику. – СРП.ОО1.С.3.12. Користе	СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица; именују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин. – СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издвајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумима.

		различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици	

ЈЕЗИЧКА КУЛТУА	СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличког и латиничког писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. – СРП.ОО1.О.1.3. Познају текстпоштујућ основна начела вођења и	– СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике. – СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. – СРП.ОО1.С.2.3. Држе се теме, јасно структурирају излагање (уводни, средишњи и завршни део); пишу јасним и потпуним рече-ницама, исправљају своје грешке. – СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. – СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати. – СРП.ОО1.С.3.4. Слободно изражавају своје идеје у различитим комуникативним ситуацијама, одговорно се односе према интелектуалној својини. –СРП.ОО1.С.1.5.Идентификују битне информације у линеарном и нелинеарном тексту – СРП.ОО1.С.2.5. Издвајају, упоређују и повезују битне информације исказане у различитим деловима текста, као и различитим врстама текстова; представљају информације на различите начине. – СРП.ОО1.С.3.5. Размењују информације и закључке у вези са различитим врстама текстова; процењују квалитет информација и примереност	СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументо-вано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама. СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове. – СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других. – СРП.ОО1.Н.1.5. Препознају фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту и свакодневној комуникацији (нпр. пренесено значење). – СРП.ОО1.Н.2.5. Тумаче фигуративну употребу језика. – СРП.ОО1.Н.3.5. Користе језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу. – СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овлада-вају реченицом у свакодневном говору и писању, користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом

		илустрација које прате текст; користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту.	

		– СРП.ОО1.С.1.10. Издвајају и именују поређење и персонифика-цију у тексту. .– СРП.ОО1.С.2.10. Истражују функцију поређења и персонифика-ције у тексту и на основу тога разу-меју његов смисао; – СРП.ОО1.С.2.13. Кроз игру спарују и групишу задате речи препознајући лексичке односе међу њима; примењују основне творбене обрасце. – СРП.ОО1.С.3.13. Језички израз усклађују са контекстом.	

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циљ наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математи- ци, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Кључни појмови: сабирање, одузимање, множење, дељење, једначина, део целине, мерење дужина и времена, правоугаоник, квадрат, дужина, обим, римске цифре.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
–1. одреди десетице најближе датом броју, –2. усмено сабира и одузима бројеве до 100, –3. користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац, –4. примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања, –5. усмено множи и дели у оквиру прве стотине, –6. израчуна вредност бројевног израза са највише две операције, –7. реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и	**БРОЈЕВИ (147)**	(сабирање, одузимање, множење, дељење, једначина, део целине, римске цифре) **Први део** -Сабирање и одузимање са преласком, -Замена места и здруживање сабирака, Веза сабирања и одузимања, -Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање), Римске цифре I, V, X,L,C **Други део** -Множење и дељење (таблично), -Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. -Замена места и здруживање чинилаца,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење уџбеника,и др. - игролике активности и употреба едукативних апликација на интернету, - ослањање на постојеће искуство и знање ученика, који самостално откривају математичке правилности и изводе

провери тачност решења, –8. одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом, –9. одреди делове дате величине, –10. изрази одређену суму новца преко различитих апоена, –11. прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама, –12. прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом, –13. уочи правило и одреди следећи члан зочетог низа		**Трећи део** Редослед рачунских операција, -Множење и дељење збира и разлике бројем, -Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење), -Бројевни изрази, --Формирање израза на основу реалистичних ситуација, Разломциоблика , $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање	ка предузетништву	закључке, - слободан избор поступка рачунања, -моделовање проблема у математички запис, -решавање комбинаторних задатака, одређивања следећег члана низа, уочавање правила у делимично попуњеној табели, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Ликовна култура: (Тумачење ; Супротности;) **Музичка култура:** (Изговор бројалице у ритму уз покрет.) **Свет око нас:** (Сналажење у насељу помоћу адресе) **Физичко и здравствено васпитање**: (Вежбе обликовања са и без реквизита.) **Српски језик:** (Језичка култура и Језик)	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на примену наученог; комбинује методе и облике према способностима ученика; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра; правилно користи прибор за цртање, црта, записује, примењује стечена знања; проверава, изводи закључак; образлаже; учествује у раду и разговору; тражи објашњења; процењује сопствени напредак

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
–14. разликује дуж, полуправу и праву, –15. одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски), –16. одреди обим геометријске фигуре, –17. нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи, –18. уочи подударне фигуре на датом цртежу, –19. уочи симетричне фигуре, – 20. допуни дати цртеж тако да	**ГЕОМЕТРИЈА (24)**	(дуж, полуправа, права, правоугаоник, квадрат, дужина, обим) **Први део** -Дуж, права и полуправа, -Тачка и права, -Отворена и затворена изломљена линија -Графичко надовезивање дужи. -Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула **Други део** -Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи, -Симетричне фигуре, -Подударност фигура (интуитивно)	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација капредузетништву	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника,и др. - игролике активности и рад на разумевању „пресликавања у огледалу” тј. симетричности - ослањањем на постојеће искуство и знање ученика, развој просторних сазнања - на опажајном нивоу разумевање појма фигуре симетричне у односу на дату линију на квадратној мрежи, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву				

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Ликовна култура: (Облици ; Простор) **Свет око нас**: (Рељеф; Материјали; Типови насеља) **Српски језик:** (Језичка култура)
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на примену наученог; комбинује методе и облике према способностима ученика; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра; правилно користи прибор за цртање, црта, записује, примењује стечена знања; проверава, изводи закључак; образлаже; учествује у раду и разговору; тражи објашњења; процењује сопствени напредак

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

–21. изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине, –22. измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине, –23. чита и запише време са часовника, –24. користи јединице за време у једноставним ситуацијам	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (9)**	(мерење дужине и времена) -Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). -Мерење времена (дан, месец, година, час, минут)	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, е-уџбеника, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања - повезивање теоријског знања са ситуацијама из свакодневног живота - практично мерење, провере тачности процене и анализа важности исправке направљене грешке, -решавање проблемских задатака са рачунањем времена , -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Свет око нас: (Сналажење у времену у односу на временске одреднице. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена) **Српски језик:**(Језик и Језичка култура)
Ликовна култура: (Материјали – Својства материјала)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на примену наученог; комбинује методе и облике према способностима ученика; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра, слуша, мери, упоређује записује јединице мере, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (на основу Правилник о оцењивању)	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	**Оцену одличан (5)** добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. **Оцену врло добар (4)** добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. **Оцену добар (3)** добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. **Оцену довољан (2)** добија ученик који:	**Провера остварености исхода:** **-иницијална процена** нивоа на коме се ученици налазе **- усмено одговарање** (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) - **писане провере** (контролни задаци, тестови, ортографске вежбе, диктате, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације - белешке о: активностима, самосталности у	-**Табеларна евиденција** о писменим проверама -**Чек-листе** са скалом процене - **Протоколи посматрања** -**Упитници** (за групни и рад у пару) -**Учесталост јављања** (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) - **Свеобухватност одговора** (област; скала по нивоима) - **Самосталност** у извршавању задатака (област; скала по нивоима) - **Листе**: сарадња	-Свакодневно бележење током године, -Пресек стања на месечном нивоу, -Пресек стања након обрађене области, -Пресек стања по тромесечјима, -Провера на крају школске године

	− знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и	току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима - заједничко вредновање ученика и наставника	у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...)	

	појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. **Недовољан (1)** добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	- самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад(посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - **рад у пару** (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	-**Квалитативно и квантитативно процењивање** резултата рада група (пано, табела...) - **Панои**: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	

Напомена: У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

МАТЕМАТИКА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
БРОЈЕВИ	Оснпвни нивп: – MAT.OO1.O.1.1. Читају, записују и уппређују прирпдне брпјеве и приказују их на датпј брпјевнпј правпј. – MAT.OO1.O.2.1. Правилнп упптребљавају математичке симбпле. – MAT.OO1.O.3.1. Решавају једнпставну прпблемску ситуацију кпришћеоем израза са једнпм рачунскпм пперацијпм. – MAT.OO1.O.1.2. Одређују прирпдни брпј са датим свпјствпм (паран, непаран, највећи, најмаои, претхпдни, следећи брпј) и пдређују следеће чланпве ─ MAT.OO1.O.1.3. Рачунају вреднпст брпјевнпг израза са највише две пперације сабираоа и пдузимаоа у пквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.1.4. Мнпже изаппчетпг једнпставнпг деле без пстатка двпцифрене и трпцифрене брпјеве једнпцифреним. – MAT.OO1.O.3.4. Изражавају пдређену суму нпвца прекп различитих аппена и рачунају са нпвцем у једнпставним ситуацијама. – MAT.OO1.O.1.5. Решавају једначине са једнпм пперацијпм у пквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.3.5. Читају ппдатке са једнпставнијих графикпна и табела и дијаграма кпји се пднпсе на свакпдневне живптне ситуације .– MAT.OO1.O.1.6. Читају, записују и уппређују разлпмке пблика (n ≤ 10), преппзнају оихпв сликпвни приказ и пдређују деп целине (пплпвину, трећину ... десетину). – MAT.OO1.O.2.6. Закључују шта се пд оих пчекује у математичкпм захтеву једнпставнпг ппзнатпг кпнтекста. – MAT.OO1.O.2.7. Примеоују једнпставне математичке прпцедуре (директна примена правила, извпђеое ппзнатих прпцедура...) при решаваоу математичких захтева једнпставнпг ппзнатпг кпнтекста. – MAT.OO1.O.2.8.	– MAT.OO1.C.1.1. Кпристе свпјства прирпдних брпјева (паран, непаран, највећи, најмаои, претхпдни, следећи брпј) и пдређују следеће чланпве заппчетпг брпјевнпг низа. MAT.OO1.C.2.1. Издвајају битне ппдатке из текста задатка и креирају пдгпварајући математички запис. – MAT.OO1.C.3.1. Кпристе математички језик и симбпле и фпрмирају математички запис при решаваоу једнпставних прпблемских ситуација. – MAT.OO1.C.1.2. Одређују месну вреднпст цифре, кап и десетицу, стптину и хиљаду најближу датпм брпју.– MAT.OO1.C.2.2. Прпцеоују тачнпст решеоа (прпвера начина закључиваоа и тачнпсти спрпвпђеоа ппступака). – MAT.OO1.C.1.3. Решавају једначине са највише две пперације – MAT.OO1.C.2.3. Дпнпсе и фпрмулишу закључке кпји се пднпсе на математички захтев ппзнатпг кпнтекста, уз кпришћеое математичкпг језика.─ MAT.OO1.C.1.4. Читају, записују и уппређују разлпмке пблика , кпји имају исте именипце или брпјипце и преппзнају сликпвни приказ разлпмака.─ MAT.OO1.C.1.4. Читају, записују и уппређују децималне записе брпјева са највише две децимале. – MAT.OO1.C.2.4. Решаваое прпблема свпде на решаваое маоих целина. . – MAT.OO1.C.3.5. графички и табеларнп и превпде их из једне у другу фпрму. – MAT.OO1.C.3.6. Кпристе ппдатке приказане графички или табеларнп у решаваоу	– MAT.OO1.H.1.1. Израчунавају брпјевну вреднпст израза са више пперација, ппштујући припритет. – MAT.OO1.H.2.1. Креирају математички запис на пснпву ппдатака датих текстуалнп и визуелнп у слпженијим ситуацијама. – MAT.OO1.H.3.1. Математички мпделују реалистичне прпблемске ситуације из различитих пбласти (екплпгија, здравље, култура, финансије, предузетништвп…).─ MAT.OO1.H.1.2. Решавају прпблемске задатке применпм свпјстава прирпдних брпјева и пперација (укључујући и дељивпст и садржаваое). – MAT.OO1.H.2.2. Образлажу начин закључиваоа, уз кпришћеое шема, графичких приказа, цртежа и мпдела пп пптреби.

	Анализирају и упчавају правилнпст кпд датих брпјчаних и других ппдатака. Средои ниво:	једнпставних ситуација	

ГЕОМЕТРИЈА	– MAT.OO1.O.2.2. Анализирају међуспбни пплпжај пбјеката у прпстпру. – MAT.OO1.O.3.2. Одређују пплпжаје, пднпсе и смер кретаоа пбјеката у пкружеоу. MAT.OO1.O.1.7. Именују гепметријске пбјекте у равни и прпстпру. – MAT.OO1.O.2.5. Уппређују и класификују гепметријске пбјекте према свпјствима. – MAT.OO1.O.1.8. Упчавају и именују делпве пд кпјих је слпжен гепметријски пбјекат; – MAT.OO1.O.1.9. Упчавају међуспбне пднпсе два гепметријска пбјекта у равни (паралелнпст,	MAT.OO1.C.1.5. Кпристе свпјства гепметријских пбјеката у равни и прпстпру (квадрат, правпугапник, трпугап, круг, квадар, кпцка) при решаваоу задатака. – MAT.OO1.C.2.5. Упчавају и цртају различите врсте углпва. – MAT.OO1.C.2.4.	

	нпрмалнпст, припаднпст). – МАТ.ОО1.О.2.3. Цртају гепметријске пблике ппмпћу леоира. Средои нивп: – МАТ.ОО1.С.1.5. Кпристе свпјства гепметријских пбјеката у равни и прпстпру (квадрат, правпугапник, трпугап, круг, квадар, кпцка) при решаваоу задатака. – МАТ.ОО1.С.2.5. Упчавају и цртају различите врсте углпва. – МАТ.ОО1.С.2.4. Решаваое прпблема свпде на решаваое маоих целина.	Решаваое прпблема свпде на решаваое маоих целина. МАТ.ОО1.С.2.7. Кпристе мрежу кпцке и квадра при извпђеоу закључака п оихпвим свпјствима. – МАТ.ОО1.С.3.7. Упчавају симетричнпст и ппдударнпст пбјеката у пкружеоу. – МАТ.ОО1.С.2.8. Дппуоавају дати цртеж такп да дпбијена фигура буде симетрична у пднпсу на дату праву и пдређују псу симетрије. – МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи сампсталнп или са вршоацима прпширују математичка знаоа.	
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Оснпвни нивп: – МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментпм и ппвршину фигуре нестандарднпм јединицпм мере. – МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и ппвршину двпдимензипналних пбјеката у пкружеоу, при чему за ппвршину кпристе нестандардне јединице мере. – МАТ.ОО1.О.1.10. Кпристе јединице за мереое дужине, масе, времена и запремине течнпсти и изражавају дужине претвараоем веће јединице у маоу.	Средои нивп: – МАТ.ОО1.С.3.2. Мере дужину и резултат мереоа записују кпришћеоем прирпдних брпјева или брпјева у децималнпм запису. – МАТ.ОО1.С.3.3. Кпристе мерне јединице за мереое времена, масе, запремине течнпсти и дужину и ппреде дате величине у једнпставним ситуацијама. – МАТ.ОО1.С.3.4. Рачунају са нпвцем у слпженијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.С.1.6. Претварају мере за мереое масе, времена и запремине течнпсти из већих мерних јединица у маое.	присте мерне јединице за мереое времена, масе, запремине течнпсти и дужине и ппреде дате величине у слпженијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.Н.1.4. Претварају мере за мереое ппвршине и запремине из већих мерних јединица у маое. – МАТ.ОО1.Н.2.4. Извпде закључке ппвезиваоем знаоа п гепметријским пбјектима, мереоу и рачунским пперацијама. – МАТ.ОО1.Н.3.4. Кпристе прпцеоиваое приликпм мереоа, рачунаоа и решаваоа прпблемских задатака. – МАТ.ОО1.Н.3.2. Примеоују гепметријске метпде решаваоа задатака (метпд дужи, метпд правпугапника…)– МАТ.ОО1.Н.3.5. Извпде закључке кпристећи и уппређујући ппдатке приказане графички или табеларнп. – МАТ.ОО1.Н.1.7. Претварају мере за мереое дужине, масе, времена, запремине течнпсти.

СВЕТ ОКО НАС

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Циљ наставе и учења Света око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Кључни појмови: природа, оријентација у простору и времену, кретање, култура живљења.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
–1. идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима, –2. оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада, –3. се понаша тако да уважава различитости других људи, –4. прихвати последице када прекрши правила понашања групе, –5. сарађује са другима у групи на заједничким активностима, –6. разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота	**ДРУГИ И ЈА (12)**	(права, обавезе, правила понашања) -Групе људи: родбина (ван)школска заједница,становници насеља, -Права и обавезе чланова група. -Однос потреба и жеља, -Правила понашања појединаца и група, -Породични, школски и празници	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву	-упућивање ученика на коришћење интернета, е уџбеника, енциклопедија, - повезивање теоријског знања са ситуацијама из свакодневног живота, - одржавање часова у непосредној околини школе, -разговор о ситуацијама из свакодневног живота, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Српски језик: (Језичка култура) **Музичк култура:** (Извођење песама по слуху) **Ликовна култура: (**Тумачење, Слика и реч) **Музичка култура:** (Слушање музике: Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; мотивише, усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на повезивање и примену наученог; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра, слуша, закључује, групише, учествује у раду и разговору, одговара на питања, примењује стечена знања; користи уџбеник, тражи објашњења, истражује, илуструје, записује, презентује рад,

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

-7. препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима, -8. одреди тип насеља на основу његових карактеристика, -9. повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља, -10. одржава личну хигијену руку, зуба и чулних органа, -11. примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином, -12. безбедно поступа пре и током временских непогода	**КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА** **(16)** грб, застава и химна, -Типови насеља: село, град, -Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број оброка, боравак у природи и физичка активност,	(држава, насеље, саобраћај, безбедно понашање) -Симболи Републике Србије: -Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства), -Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза, -Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз), -Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву	-упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија, - повезивање теоријског знања са ситуацијама из свакодневног живота, - одржавање часова у непосредној околини школе (објекти и њихова намена, понашање у насељу, суседи), -разговоро ситуацијама из свакодневног живота, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације, -учешће у акцијама на нивоу школе и локалне средине

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Српски језик: (Језичка култура) **Музичк култура:** (Извођење песама и народних игара) **Ликовна култура:** (Тумачење, Слика и реч)	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; мотивише, усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на повезивање и примену наученог; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра, слуша, закључује, групише, учествује у раду и разговору, одговара на питања, примењује стечена знања; користи уџбеник, тражи објашњења, истражује, илуструје, записује, презентује рад,

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
–13. одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће, –14. измери растојање које тело пређе током свог кретања, –15. пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката, –16. именује занимања људи у свом насељу са околином, –17. одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину, –18. забележи и прочита податке из личног живота помоћу	**КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ (17)**	**КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ** (кретање, оријентација, простор, време) -Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи), -Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела, -Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката, -Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба, -Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-упућивање ученика на коришћење интернета, е уџбеника, енциклопедија, -повезивање теоријског знања са ситуацијама из свакодневног живота, - Практичан рад ученика (кретање у различитим срединама и по различитим подлогама), -Истраживачке активности утицај подлоге и облика предмета на кретање (глатка и храпава подлога...), -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

ленте времена				

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Српски језик: (Језичка култура) **Музичк култура:** (Извођење музике певањем, свирањем и плесним корацима) **Ликовна култура:** (Кретање, Облици) **Математика:** (Арапске и римске цифре)	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира поступак оријентације; илуструје; мотивише, усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на повезивање и примену наученог; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра, слуша, закључује, групише, учествује у раду и разговору, одговара на питања, примењује стечена знања; користи уџбеник, тражи објашњења,експериментише, истражује, илуструје, записује, презентује рад

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
–19. разликује облике рељефа у свом насељу и околини, –20. разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини, –21. идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења, –22. повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама, –23. разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла, –24. разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране, – 25. наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека, – 26. штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама, –27. разврста отпад на предвиђена	**РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ (20)**	(природа, биљке, животиње, рељеф) -Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице, -Рељеф у насељу и околини, -Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала), -Површинске воде у насељу и околини, -Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства), -Функције (улога) делова тела живих бића, -Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске), -Разноврсност животиња у околини	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према	-упућивање ученика на коришћење интернета, е уџбеника, енциклопедија, - повезивање теоријског знања са ситуацијама из свакодневног живота, - извођење часова у природном амбијенту, - истраживачке активности (живи свет у нашем окружењу),

				-посматрање и описивање

места, – 28. негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу, –29. препозна примере повезаности живих бића са условима за живот, –30. повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима, – 31. изведе једноставне огледе пратећи упутства; – 32. повеже резултате рада са уложеним трудом		(домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи), -Значај биљака и животиња за човека, -Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама), -Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште – неопходни услови за живот, Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба	околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљи во ст и оријентација ка предузетништву.	окружења, - извођење огледа , последице загревања воде(водена пара), последице хлађења воде(лед), кружење воде у природи, струјање ваздуха ветар,сенка, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације,

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик:(Језичка култура, Књижевност)
Музичк култура: (Извођење и слушање музике)
Ликовна култура:(Супротности, Боја, Простор)
Математика :(Бројеви, Геометрија)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; мотивише, усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на повезивање и примену наученог; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра, слуша, закључује, групише, учествује у раду и разговору, одговара на питања, примењује стечена знања; користи уџбеник, тражи објашњења,експериментише, истражује, илуструје, записује, презентује рад

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– 33. истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала, –34. одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета, – 35. пронађе нову намену коришћеним предметима	**ЧОВЕК СТВАРА (7)**	(природа, маатеријал, својства) -Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада, -Еластичност материјала, - Својства материјала одређују њихову употребу, -Нова намена предмета направљених од различитих материјала, Занимања људи у граду и селу	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 9.Одговоран однос према околини 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-упућивање ученика на коришћење интернета, е уџбеника, енциклопедија, - повезивање теоријског знања са ситуацијама из свакодневног живота, - практичан рад ученика (груписање објеката на основу једноставних својстава материјала)- уочавање како својства материјала одређују њихову употребу, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик: (Књижевност, Језичка култура)
Музичк култура: (Извођење музике певањем и свирањем на ритмичким инструментима)
Ликовна култура: (Облици, Облици и целина)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; мотивише, усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на повезивање и примену наученог; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију	посматра, слуша, закључује, групише, учествује у раду и разговору, одговара на питања, примењује стечена знања; користи уџбеник, тражи објашњења,експериментише, истражује, илуструје, записује, презентује рад

Напомена: У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА** (на основу Правилник о оцењивању)	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	**Оцену одличан (5)** добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. **Оцену врло добар (4)** добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. **Оцену добар (3)** добија ученик који:	**Начин провере исхода** **иницијална процена** нивоа на коме се ученици налазе **- усмено одговарање** (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) - **писане провере** (контролни задаци,	-**Табеларна евиденција** о писменим проверама -**Чек-листе** са скалом процене -**Протоколи посматрања** -**Упитници** (за групни и рад у пару) -**Учесталост јављања** (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума	- Свакодневно бележење током године, - Пресек стања на месечном нивоу, -Пресек стања након обрађене области, -Пресек стања по тромесечјима, - Провера на крају школске године

– употребе информација у новим ситуацијама; – и – се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – – и	у довољној мери показује способност у знатној мери логички повезује чињенице појмове; већим делом самостално изводи закључке који у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности ангажовања. **Оцену довољан (2)** добија ученик који:	тестови, ортографске вежбе, диктате, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама	и области) - **Свеобухватност одговора** (област; скала по нивоима) - **Самосталност** у извршавању задатака (област; скала по нивоима) -**Листе**: сарадња у групи (сви чланови су	

– репродукције, уз минималну примену; – појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – и у недовољној мери критички расуђује; – ангажовања. **Недовољан (1)** добија ученик који: – – заснивају на подацима; – – активностима нити ангажовање.	знања која је остварио су на нивоу у мањој мери логички повезује чињенице и понекад је самосталан у решавању проблема показује мањи степен активности и знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у	ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад(посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - **рад у пару** (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -**Квалитативно и квантитативно процењивање** резултата рада група (пано, табела...) - **Панои**: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	

СВЕТ ОКО НАС – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ЈА И ДРУГИ	ПД.ОО1.О.1.9. Идентификују друштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група. – ПД.ОО1.О.3.4. Уважавају индивидуалне и културне пспбенпсти и ппштују различитпсти међу	– ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним групама прихватајући права и обавезе.	ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке. – ПД.ОО1.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце иодносе у изучаваним феноменима. – ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања.

	људима. ПД.ОО1.О.2.7. Учествују у тимском раду, – ПД.ОО1.О.3.5. Учествују у заједничким активностима на нивоу школе и локалне заједнице.		– ПД.ОО1.Н.3.3. Предлажу акције у оквиру школе и локалне заједнице и доприносе њиховој реализацији.
КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	– ПД.ОО1.О.1.8. Навпде и краткп ппису̂у пснпвне пдреднице државе Србије, најважније дпгађаје, ппјаве и личнпсти из прпшлпсти Србије. – ПД.ОО1.О.1.10. Навпде ппступке за пчуваое и унапређиваое људскпг здравља. ПД.ОО1.О.1.9. Идентификују друштвене групе кпјима припадају и навпде правила ппнашаоа, права и пбавезе кпје имају кап чланпви тих група. – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују извпре ппаснпсти пп живпт и здравље људи и пбјашоавају пснпвне мере заштите. – ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике кпје дппринпсе безбеднпсти, заштити и пчуваоу живптне средине, сппственпг здравља и здравља других. ПД.ОО1.О.3.5. Учествују у заједничким активнпстима на нивпу шкпле и лпкалне заједнице.	ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примеоују ппступке кпјима чувају прирпднп пкружеое и културнп наслеђе.	ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују свпје идеје и дпнпсе закључке п прпцесима и ппјавама у прирпди и друштву кпји су заснпвани на научним чиоеницама.

КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ		ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују маое пчигледне фактпре кпји утичу на кретаое тела (средина, птппр ваздуха приликпм падаоа). – ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у прпстпру кпристећи план насеља и гепграфску карту	ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују свпје идеје и дпнпсе закључке п прпцесима и ппјавама у прирпди и друштву кпји су заснпвани на научним чиоеницама
РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	ПД.ОО1.О.1.1. Препзнају и именују кп и шта чини живу и неживу прирпду и разликују их пд прпизвпда људскпг рада. – ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретаоа и размнпжаваоа, станиште/живптна заједница кпјпј припадају. – ПД.ОО1.О.1.3. На пчигледним примерима препзнају значај прирпде за живпт чпвека и разликују ппвпљнп и неппвпљнп делпваое чпвека на пчуваое прирпде. – ПД.ОО1.О.1.4. Именују прирпдне ресурсе и краткп пбјашоавају оихпву упптребну вреднпст. ПД.ОО1.О.1.5. Одређују пблике рељефа и пблике ппјављиваоа впде у пкружеоу. – ПД.ОО1.О.2.1. Ппстављају питаоа п прирпдним и друштвеним ппјавама и прпцесима. – ПД.ОО1.О.2.2. Кпристе преппручени извпр инфпрмација за прикупљаое ппдатака п прирпдним и друштвеним фенпменима. – ПД.ОО1.О.2.3. Описују прирпдне и друштвене ппјаве и	ПД.ОО1.С.1.1. Објашоавају ппвезанпст живе и неживе прирпде на пчигледним примерима. – ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликпм пбјашоавају међуспбну ппвезанпст живих бића у живптнпј заједници. – ПД.ОО1.С.1.3. Препзнају екплпшку ппправданпст упптребе пбнпвљивих ресурса и раципналнпг кпришћеоа непбнпвљивих ресурса на једнпставним примерима. – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примеоују ппступке кпјима чувају прирпднп пкружеое и културнп наслеђе. – ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у прпстпру кпристећи план насеља и гепграфску карту.	ПД.ОО1.Н.1.1. Објашоавају узрпчнп ппследичне пднпсе у кпнкретним прирпдним прпцесима и ппјавама.

	прпцес		

ЧОВЕК СТВАРА	– ПД.ОО1.О.1.7. Преппзнају и именују различите материјале и оихпва пснпвна свпјства (укључујући и впду, ваздух и земљиште). – ПД.ОО1.О.2.4. Извпде једнпставне пгледе/експерименте на пснпву упутства—	ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са оихпвпм упптребпм у свакпдневнпм живпту. – ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују маое пчигледне фактпре кпји утичу на кретаое тела (средина, птппр ваздуха приликпм падаоа). – ПД.ОО1.О.3.1. Исппљавају радпзналпст за свет кпји их пкружује, пднпснп за различите научне пбласти. – ПД.ОО1.С.1.4. Ппвезују свпјства и прпмене материјала са оихпвпм упптребпм у свакпдневнпм живпту.	ПД.ОО1.Н.1.1. Објашоавају узрпчнп- ппследичне пднпсе у кпнкретним прирпдним прпцесима и ппјавама.

ЛИКОВНАКУЛТУРА

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Кључни појмови: простор, облик, линија, боја.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
-1. користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин, - -2. изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли, -3. користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад, -4. изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела, -5. идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу, - 6. преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу	**ОБЛИЦИ (32)**	(облик, светло и сенка, дизајн) -Облици (светло као услов за опажање облика,визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу), -Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...), -Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика)	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-примена различитих материјала и техника у сликању и вајању, -одржавање часова у природи, -цртање предмета, бојење истог, преобликовање и додавање других елемената, -уређивање панова, -посматрање игре светлости и сенке (природни и вештачки извори), -упућивање ученика на коришћење интернета, е уџбеника, енциклопедија... - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				

Српски језик: (Језичка култура – опис, уочавање битног) **Музичк култура:** (Музичко стваралаштво) **Математика:** (Геометрија)
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; подстиче и усмерава активност ученика; охрабрује, мотивише, прати рад и процењује напредак ученика; анализира, вреднује рад ученика	посматрају, упоређују, уочавају, истражују, размењују мишљење, сарађују, опипавају, објашњавају, цртају, сликају, изражавају, стварају, анализирају, комуницирају, закључују, креирају

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
-7. тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу, -8. користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад, -9. изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем	**СПОРАЗУМЕВАЊЕ (14)**	(слово, слика, садржај, стрип) -Тумачење (невербално и визуелно изражавање садржај визуелних информација), -Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке)	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-Гледање цртаних филмова (посматрање, анализа), -Формирање целине од више делова (илустровање приче), -Претварање текста приче, песме у стрип, -Уређивање панова, -упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија... -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Српски језик: (Језичка култура , Књижевност) **Музичк култура:** (Музичко стваралаштво – музика на основу слике и речи)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; мотивише, подстиче, дискутује, анализира, прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	вежбају вербално и невербално исказивање одређ.ситуације, повезују и пореде познате и нове информације, цртају, сликају, вреднују, размењују мишљење, дискутују, комуницирају, закључују

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
-10. изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања,	**ЛИКОВНЕ ИГРЕ (12)**	(боја, светлост и тама, стварност и машта) -Боја (светле и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама	- експериментом се врши провера да ли мешањем различитих боја могу да добију основне боје, - изражавање утиска или расположења светлим или тамним бојама, -изражавање доживљеног након слушања
-11. упоређује свој и туђи естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела		тамне боје; боја и облик; боја и звук), - Замишљања (стварност и машта)	4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	композиције светлом или тамним бојама, -уређивање панова -упућивање ученика на коришћење интернета, е уџбеника, енциклопедија... -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Српски језик: (Језичка култура , Књижевност) **Музичк култура:** (Музичко стваралаштво , Слушање музике) **Свет око нас:** (Разноврсност природе)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
припрема и организује наставни процес; објашњава; мотивише, подстиче, дискутује, анализира, прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	посматрају, опипавају,објашњавају, цртају, сликају, изражавају, маштају, стварају, дискутују, комуницирају, закључују, мисле, креирају

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
-12. повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; -13. пружи основне информације о одабраном музеју; -14. разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити	**ПРОСТОР (14)**	(облик, маска, простор) -Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј), -Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору), -Сцена (маске, костими, реквизити)	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-обликовање макета и обликовање дела простора школе, -организовање композиције у простору и сарадња ученика, -обликовања елемената сцене, маски и костима, -уређење паноа и сценско извођење, -упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија... -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Српски језик: (Језичка култура , Књижевност) **Музичк култура:** (Музичко стваралаштво, Слушање и Извођење музике) **Свет око нас:** (Кретање у простору и времену

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
припрема и организује наставни процес; објашњава; мотивише,	посматрају, упоређују, уочавају, истражују, размењују мишљење,
подстиче, дискутује, анализира, прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	сарађују, објашњавају, цртају, сликају, стварају, анализирају, комуницирају, закључују, слажу и разлажу облике, стварају композицију, комбинују материјале

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ **Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање**				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању ученика*)	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Време

А) Степен остваренос ти циљева и прописаних, односно прилагођен их стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталнос т у раду**	- Предмет Ликовна култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претнодна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; **– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања**. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; **– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања**. Оцену добар (3) добија ученик који:	**<u>Начин провера исхода:</u>** - иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: -**однос према раду** -однос према себи -однос према другима - разумевање -повезивање -**оригиналност** -вербално изражавање - **примена техника** -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника,	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање -Чек-листе са скалом процене - Протоколи посматрања -Упитници (за групни и рад у пару) - Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) -Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативн о процењивање	-Белешке са часова током године -Пресек стања на месечном нивоу -Пресек стања по тромесечји ма -На крају школске године

	− у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; **– показује делимични степен активности и ангажовања**. Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; **– показује мањи степен активности и ангажовања**. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; **– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање**.	излагање парова, процена осталих ученика) -вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима и конкурсима	резултата (пано, табела...)	

МУЗИЧКАКУЛТУРА

Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	10	1		**11**
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (реализује се на сваком часу)		5		**5**
укупно		**29**	**7**		**36**

Кључни појмови садржаја: звук, тон, певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон.

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

-1. објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело, -2. разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима, -3. издвоји основне музичке изражајне елементе, -4. препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу, -5. повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима	**СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (20)**	(слушање, звук, тон, музичка тема, изражајни елементи) -Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима, -Однос звук-лик, музика-радња. Композиције које илуструју различита осећања, -Звук и тон (извори) – звуци из природе и окружења. Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок), -Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената, -Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар), -Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика, - Музичка прича. -Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). -Музички бонтон, -Музика и здравље, -Носиоци звука (цеде плејер, рачунар...).	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција	-избор најупечатљивијих музичких примера -активно слушање композиција -у току часа преовлађују активности којима се развијају знања и ставови -упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија... -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик: (Језичка култура, Књижевност)
Ликовна култура: (Тумачење, Замишљање, Кретање, Сцена, Простор)
Свет око нас: Човек ствара, Култура живљења, Кретање у простору и времену)
Математика: (Бројеви)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, усмено излаже, показује, презентује, мотивише, усмерава активности ученика-подстиче ученике на активно слушање и певање, прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слуша, износи мишљење, учествује у разговору, поставља питања и одговара , активно учествује у певању, вреднује заједно са наставником

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

-6. изговара бројалице у ритму, уз покрет, -7. пева по слуху песме различитог садржаја и расположења, -8. изводи уз покрет музичке и традиционалне игре, -9. примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању, -10. свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма, -11. повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, -12. повезује ритам са графичким приказом, -13. објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења, -14. учествује у школским приредбама и манифестацијама	**ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (11)**	(певање, свирање, музичке игре, музички бонтон) -Изговор бројалице у ритму уз покрет. Звучне ономатопеје и илустрације, -Правилан начин певања – држање тела и дисање, -Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица, -Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера, -Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме, -Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (а1 бела, ха1 љубичаста боја). -Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима, -Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. -Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. -Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљиво ст и оријентација ка предузетништву	-извођење спонтаних покрета као одговор на музички доживљај -извођење бројалица као мотивационих активности -извођење вежби правилног држања тела, дисања и говорне ариткулације -певање дечијих песама разичитог карактера -свирање на дечијим ритмичким инструментима -упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија... -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Српски језик: (Језичка култура , Књижевност) **Ликовна култура:** (Кретање, Сцена, Простор) **Свет око нас:** (Кретање у простору и времену) **Математика:** (Бројеви)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, бира одговарајуће песме, припрема материјале, усмено излаже, демонстрира, презентује, мотивише, усмерава активности ученика-подстиче ученике на активно слушање и певање, прати реализацију активности, вреднује	слуша, износи мишљење, учествује у разговору, поставља питања и одговара , препознаје темпо и различите тонске боје, изражава се покретом, активно свира и пева, вреднује заједно са наставником

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

-15. направи дечје ритмичке инструменте, -16. осмисли покрете уз музику, -17. осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, -18. осмисли одговор на музичко питање, -19. осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст, -20. према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај, -21. поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике, -22. користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука	**МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (5)**	(певање, свирање, музичке игре, музички бонтон) -Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала, - Креирање сопствених покрета уз музику, -Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука, -Музичка питања и одговори и музичка допуњалка, -Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на крађи литерарни текст	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-обележавање појединих речи или фраза током извођења мелодије звуком неких инструмената , према избору ученика; -опонашање звукова из околине, спонтано или договореном импровизацијом (звуци у кући, звуци града, звуци у природи), -смишљање малих ритмичких целина остварених говором или спонтано изговорених група гласова, -извођење мале, договором састављене музичке игре уз покрет, -певање и свирање на дечијим ритмичким инструментима, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Српски језик: (Језичка култура , Књижевност) **Ликовна култура:** (Облик, Човек ствара, Сцена, Простор) **Свет око нас**: (Кретање у простору и времену) **Математика:** (Бројеви, Геометрија)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, бира одговарајуће песме, припрема материјале, усмено излаже, демонстрира, презентује, мотивише, усмерава активности ученика-подстиче ученике на активно слушање и певање, прати реализацију активности, вреднује	препознаје темпо и различите тонске боје, изражава се покретом, поставља питања и одговара, слуша, свира, пева, игра, вреднује заједно са наставником

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ

А) Степен остваренос и циљева и прописаних, односно прилагођен их

стандарда и исхода

Б)

Ангажовањ е ученика у настави

В)

Самостално ст у раду

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

(*Правилник о оцењивању*)

- Предмет Музичка култура:

Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.

А) Критеријуми оцењивања

Оцену одличан (5) добија ученик који:

– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;

– лако логички повезује чињенице и појмове;

– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава пр облеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;

Поступак Инструмен Време

праћења и

– показуј е изузетну с самостал ост уз изу зетно висок степен активности

оцењивања праћење

ти за

напредовања

и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;

– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној

		-Листе: сарадња у	

	мери критички расуђује; – **показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања**. Оцену добар (3) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – **показује делимични степен активности и ангажовања**. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – **показује мањи степен активности и ангажовања**. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – **не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање**.	-заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика -групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) -вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима и конкурсима	групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд: 108
Недељни фонд: 3

Циљ наставе и учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Кључни појмови: базична кретања, вежбање, игра, здравље, васпитање.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
-1. примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања), -2. правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања,комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу, -3. одржава равнотежу у различитим кретањима, -4. разликује правилно од неправилног држања тела, -5. успостави правилно држање тела, -6. правилно дише током вежбања	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ (**реализује се на свим часовима**)**	(кретање, вежбе) -Вежбе за развој снаге, -Вежбе за развој покретљивости, -Вежбе за развој издржљивости, -Вежбе за развој брзине, -Вежбе за развој координације	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- редовно вежбање -постепено увођење термина везаних за вежбање, -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања, -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације, -указивати на значај вежбања, -примењивати одговарајуће облике и методе рада
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				

Српски језик: (Језичка култура)
Свет око нас: (Друг и ја, Кретање и оријентација у простору и времену)
Математика: (Бројеви, Мерење и мере)
Музичка култура: (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, организује, усмерава, подстиче, подржава, мотивише, демонстрира, посматра, прати напредовање ученика, похваљује, вреднује	хода, трчи, вежба, скаче, прескаче, баца, хвата, пење се, клечи, чучи, диже, носи, сарађује, навија,процењује

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
-7. изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу, -8. изведе дечји и народни плес, -9. користи основну терминологију вежбања, -10. поштује правила понашања у и на просторима за вежбање, -11. поштује мере безбедности током вежбања, -12. одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање, -13. поштује правила игре, -14. навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа, -15. прихвати победу и пораз као саставни део игре и	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ** (44+64)	(игра, песма, покрет, реквизити) - Ходање и трчање: Ходање и Технике трчања, -Скакање и прескакање, -Бацање и хватање, -Пузања, вишења, упори и пењања, -Вежбе на тлу, -Вежбе равнотеже, -Вежбе са реквизитима, -Плес и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка	-изводити трчање и ходање уз правилно постављање стопала и рад руку, -изводити игре уз коришћење различитих облика скакања, прескакања, бацања и додавања, -усвојене моторичке вештине примењивати у свакодневним и специфичним животним ситуацијама, -радити тренажне методе (континуирани, понављајући метод), -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

такмичења		ритимика, - Полигони	компетенција	

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик: (Језичка култура)
Свет око нас: (Други и ја, Кретање и оријентација у простору и времену)
Математика: (Бројеви, Мерење и мере)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, организује, усмерава, подстиче, подржава, охрабрује, мотивише, демонстрира, посматра, прати напредовање ученика, похваљује, вреднује	хода, трчи, вежба, скаче, прескаче, баца, хвата, пење се, клечи, чучи, диже, носи, планирају време које ће провести у природи, сарађује, учествује у игри, навија, процењује

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАС**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМ**

	T		E	A

-16. уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања, -17. уочава улогу делова тела у вежбању, -18. уочи промене у расту код себе и других, -19. препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан, -20. примењује здравствено хигијенске мере пре, у току и након вежбања, -21. одржава личну хигијену; -22. учествује у одржавању простора у коме живи и борави, -23. наведе врсте намирница у исхрани, -24. препознаје везу вежбања и уноса воде, -25. повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље, -26. препозна лепоту покрета у вежбању, – се придржава правила вежбања, - вреднује успех у вежбању	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (**реализује се на свим часовима**)**	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА** (хигијена, здравље, природа) **Култура вежбања и играња:** - Основни термини увежбању –Вежбамо безбедно -Чувам своје и туђе ствари, -Правила елементарних игара, -Некад изгубим, а некада победим. Навијам пристојно, **Здравствено васпитање** -Моје здравље и вежбање, -Мишићи, зглобови и кости мога тела, -Телесни развој, -Лична хигијена, -Хигијена простора за вежбање, -„Шарени-разноврсни оброк” – правилна исхрана, -Значај воде за организам и вежбање	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	-упознавање ученика са терминологијом и правилима понашања, - на примерима објаснити значај различитих вежбања за здравље, -примењивати диференциране облике рада прилагођених узрасним могућностима и телесним способностима, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик: (Језичка култура)
Свет око нас: (Друг и ја, Разноврсност природе)
Математика: (Бројеви, Мерење и мере)
Музичка култура: (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, организује, усмерава, подстиче, подржава, мотивише ученике да се баве спортом демонстрира, посматра, прати напредовање ученика, проверава знања ученика о здрављу и очувању здравља, похваљује, вреднује	слуша, хода, трчи, вежба, скаче, прескаче, баца, хвата, пење се, клечи, чучи, диже, носи, примењује здраве стилове живота, сарађује, учествује у игри, навија,процењује, проналази различите изворе знања, правилно се храни

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода

Б) Ангажовање ученика у настави

В) Самосталност у раду

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању ученика*)	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**

- у	Предмет **Физичко и здравствено васпитање**: **Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима обзир ангажовање ученика у наставном процесу**. А) Критеријуми оцењивања **Оцену одличан (5)** добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – **показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања**. **Оцену врло добар (4)** добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – **показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања**. **Оцену добар (3)** добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – **показује делимични степен активности и ангажовања**. **Оцену довољан (2)** добија ученик који:	**Начин провера исхода:** - иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о **нивоу ангажованости**, **вежбању у адекватној опреми**, **постигнућима у моторичким вештинама и индивидуалном напретку** сваког ученика -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика -**тимски**	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене -Протоколи посматрања -Упитници (за групни и рад у пару) - Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) - Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	-Белешке са часова током године -Пресек стања на месечном нивоу -Пресек стања по тромесечјима - Процена о напретку на крају школске године		Р ъ н и п о у

	− знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; **– показује мањи степен активности и ангажовања**. **Недовољан (1)** добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; **– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање**.	- **рад у пару** (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) -**вођење евиденције** о учешћу ученика на такмичењима		

Предмет: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Разред: други
Годишњи фонд часова: 36
Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

– упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; – наведе могућности	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО (20)**	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију 2 заједнички рад који из умрежавања произилазе.	<u>Ликовна култура</u>: Вајање популарног лика из цртаћа повезати са видео записом вајања истог лика. Прављење различитих постера и паноа. <u>Верска настава</u>: Различити цртани филмови који илуструју дешавања из Библије. <u>Свет око нас:</u> Правилно одлагање електронског отпада је битно за очување животне средине. Опасност на интернету, показати да нису сви добронамерни. <u>Физичко васпитање</u>: Указати ученицима колико је важно	-Компетенција за учење, -Дигитална компетенција, -Естетичка компетенција, -Рад подацима и информацијам а, -Сарадња. -Комуникација	разговор са ученицима на тему онлајн учења: – какав је то вид учења; – по чему се разликује, а по чему је сличан учењу у школи; – које су предности, а које слабе стране једног и другог облика учења. 19) Ученицима демонстрирати основне могућности школске платформе за онлајн учење. 3. наставник бира одговарајућу једноставну апликацију за цртање и упознаје ученике са радним окружењем. Наставник унапред припрема датотеке у којима ће ученици радити. Упућује их како да их отворе,ураде задатак и сачувају свој рад, не улазећи у детаље везане за организацију података на дигиталном уређају. Другим речима, када ученици користе дигитални уређај у оквиру извођења наставе или самосталног рада, ученицима треба објаснити, корак по корак, „где да кликну” или

за размену материјала,			ограничити коришћење дигиталних уређаја и бавити се спортом.		обезбедити да одабрана апликација буде покренута пре него што ученици

комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; – објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја;					започну рад. У случају да ученици користе дигиталне уређаје са тастатуром и мишем, акценат треба да буде на коришћењу миша уз минимално коришћење тастатуре. Сбез инсистирања на дефиницијама, предочити ученицима да је рачунарска мрежа, као и интернет, сачињена од дигиталних уређаја који су међусобно повезани. Ученицима треба показати видео запис који илуструје претходно изнето (нпр. https://bit.ly/kakoradiinternet).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

				E	

– објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету;		-Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. -Понашање на интернету –	Српски језик: Читање текстова са интернета. Образовне игре. Математика: Различити садржаји са интернета везани за бројеве,	-Компетенција за учење, -Дигитална компетенција, -Естетичка компетенција,	-Подстицати ученике да наведу неке од података који спадају у личне податке и упознати ученике са чињеницом да коришћењем дигиталних уређаја остављамо личне податке на интернету, а да тога често нисмо ни свесни. Свако чињење у дигиталном окружењу оставља отисак, као када газимо по неутабаном снегу. Неки од

– реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; – организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја – анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење;	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА (6)**	интернет бонтон. -Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. -Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем**,** непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. -Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. -Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине. -	сабирање, одузимање, тестови знања. <u>Ликовна култура</u>: Вајање популарног лика из цртаћа повезати са видео записом вајања истог лика. Прављење различитих постера и паноа. <u>Верска настава</u>: Различити цртани филмови који илуструју дешавања из Библије. <u>Свет око нас:</u> Правилно одлагање електронског отпада је битно за очување животне средине. Опасност на интернету, показати да нису сви добронамерни. <u>Физичко</u>	-Рад подацима и информацијама, -Сарадња -Комуникација - Одговоран однос према околини - Одговорно учешће у демократском друштву -Одговоран однос према здрављу	тих отисака могу да имају утицај на наш будући живот. Такође, обновити знање о неопходности софтверске заштите дигиталног уређаја јаком лозинком. Поменути постојање двостепене заштите и појаснити како она функционише.Ученици треба да креирају статичке или покретне слике које подижу свест о могућностима које доноси комуникација на интернету, али и опасностима које вребају уколико се комуникацији не приступи на одговоран начин. Креиране слике постављају се на школско веб-место \ тиме се промовише стваралаштво ученика, које постаје доступно њиховим породицама и рођацима. улогу емотикона у писаној комуникацији. -Разговарати са ученицима о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и о ризичној комуникацији - -Ученици треба да креирају пример дневног плана рада, а наставник треба да их саветује како да одреде приоритете, како да потраже помоћ у случају да не разумеју садржаје које изучавају и тиме доприноси изградњи саморегулације у њиховом учењу.

и		карактеристике сваког од поменутих видова (друштвене мреже, Вајбер групе, имејл, видео-састанци сл.).	васпитање: Указати ученицима колико је важно ограничити коришћење дигиталних уређаја и бавити се спортом.		

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

– предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; – својим речима објасни појам алгоритам; – анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; – креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; – анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА (10)**	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. Уочавање и исправљање грешака у програму.	Српски језик: Читање текстова са интернета. Образовне игре. Математика: Различити садржаји са интернета везани за бројеве, сабирање, одузимање, тестови знања. Ликовна култура: Вајање популарног лика из цртања повезати са видео записом вајања истог лика. Прављење различитих постера и паноа. Верска настава: Различити цртани филмови који илуструју дешавања из Библије. Свет око нас: Правилно одлагање електронског отпада је битно за	-Компетенција за учење, -Дигитална компетенција, -Естетичка компетенција, -Рад подацима и информацијама, -Сарадња -Комуникација -Одговоран однос према околини -Одговорно	-У оквиру активности за достизање исхода својим речима наставник објасни појам алгоритам и анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски, ученике треба ставити пред проблеме које треба да декомпонују и њихово решење прикажу у форми низа корака, при чему се треба ослањати на образовно искуство из првог разреда. Међу проблемима треба да се нађу и они чије решавање захтева понављање одређених корака известан број пута или

начин тај програм ради; – уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сарадници); – креира програм визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.			очување животне средине. Опасност на интернету, показати да нису сви добронамерни. Физичко васпитање: Указати ученицима колико је важно ограничити коришћење дигиталних уређаја и бавити се спортом. оооо	учешће у демократском друштву -Одговоран однос према здрављу	непрестано. -Дефинисани низ корака наставник назива алгоритмом и подстиче ученике да овај појам објасне на узрасту примерен начин. Наставник ставља пред ученике неколико раније креираних програма, које они треба да анализирају и објасне шта и на који начин раде. -Наставник треба да нагласи чињеницу да учење програмирања представља трајно знање, које је применљиво и у годинама које долазе.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ **Упутство за сумативно оцењивање ученика**		
Поступак праћења и оцењивања	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**
-вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика -заједничко вредновање ученика и наставника	Системтско посматрање Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање	- континуирано - након завршетка теме

- самопроцена оцене од стране ученика * тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) ***вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима -степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених исхода постигнућа у току савладавања програма предмета.** **-процењују се: вештине разумевања, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим задацима; вештине, руковање алатима и технологијама и извођење радних задатака.**	Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Скала по нивоима (самосталност у извршавању задатака) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	- по потреби -белешке са часова током године -пресек стања након завршетка пројекта -пресек стања по тромесечјима -процена о раду и напретку на крају школске године

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Кључни појмови садржаја: група, школа као заједница, безбедност у школи.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ БРОЈ ЧАСОВА САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

-1. разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе, -2. успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада, -3. искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге, -4. препозна и уважи осећања и потребе других, -5. наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима, -6. прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости, -7. препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ	**ЉУДСКА ПРАВА - 13 часова** **Ја и други у различитим групама (група)** **Групни идентите**т -Ко смо ми – сличности и разлике? -Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...), -Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост, -Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи, **Осећања** -Изражавање сопствених осећања. -Осећања других, како их препознајемо и уважавамо, -Веза осећања са мислима и понашањима **Потребе и права** -Моје потребе и потребе других, -Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања, веза са правима **Права детета** -Конвенција о дечјим правима, -Различити смо, али су нам права иста, -Људска права важе свуда и за сваког **Кршење и заштита права** -Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права децеу одељењу и школи, -Знам како и коме да се обратим за помоћ,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-примену различитих интерактивних облика рада као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције, -примена искуственог учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Свет око нас–Групе људи: породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа

Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)

Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације

ЧОС-Развијање толеранције и сарадње

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; подстиче и усмерава активност ученика; охрабрује, мотивише, прати рад и процењује напредак ученика; анализира, даје повратну информацију	посматра, упоређује, уочава, истражује, размењује мишљење, сарађује, објашњава, црта, изражава, ствара, анализира, комуницира, закључује, креира, самопроцењује

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ БРОЈ ЧАСОВА САДРЖАЈИ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

-8. се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима, -9. наводи примере међусобне повезаности права и одговорности, -10. разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа, -11. саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем, -12. даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу	**ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО – 8 часова** **Школа као заједница (школа, заједница) Школа као заједница** **-Вредности** школе као заједнице – равноправност, одговорност, соли- дарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење, **-Правила** у школи и њихова функција, **-Одговорности** ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице, **Односи у заједници** -Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? -У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? -Како комуницирамо у групи? -Насилна и ненасилна комуникација **Сукоби** -Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог, -Посредовање у сукобу, Конструктивно решавање сукоба,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост оријентација ка предузетништву	-примену различитих интерактивних облика рада као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције -примена искуственог учење, тј. уобличавање \ поимање личних, аутентичних доживљаја \ ставова ученика кроз размену у групи, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Свет око нас: Природа, човек, друштво: Групе људи: породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа. **Српски језик**: Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)

Ликовна култура: Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

ЧОС: Комуникација и неспоразуми , Другарски је, није другарски, Како избећи сукобе

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, осмишљава активности, организује, комбинује, мотивише, прати, пружа подршку и усмерава; подстиче стваралачко истраживање, сарадњу и тимски рад; заједно са ученицима вреднује резултате, даје повратну информацију	слуша, учествује, проналази информације, сарађује у групи, дискутује, преузима одговорност, решава, користи савремене технологије, истражује, износи мишљење, примењује научено, закључује, презентује

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ БРОЈ ЧАСОВА САДРЖАЈИ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
-13. представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе, -14. се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика, -15. наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи, -16. препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при -17. коришћењу мобилног телефона и интернета	**ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ – 5 часова Школа као безбедно место (безбедност у школи)** **Безбедност ученика у школи** -Ученици имају право на заштиту и безбедност, -Правилник школе о безбедности ученика, -Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе – на излету и на настави у природи, -Безбедност ученика је одговорност свих – запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе, -Безбедно и небезбедно понашање на интернету, -Одговорна употреба мобилног телефона	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-примену различитих интерактивних облика рада као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције, -примена искуственог учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ			

Природа и друштво: Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). **Српски језик:** Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) **Ликовна култура**: Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, осмишљава активности, организује, комбинује,мотивише, прати, пружа подршку и усмерава; подстиче стваралачко истраживање, сарадњу и тимски рад; заједно са ученицима вреднује резултате, даје повратну информацију	посматра, упоређује, уочава, истражује, размењује мишљење, сарађује, објашњава, црта, изражава, анализира, комуницира, закључује, самопроцењује

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ БРОЈ ЧАСОВА** **САДРЖАЈИ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

-18. представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе, -19. се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика, -20. наводи примере одговорности одраслих \ ученика за безбедност у школи, -21. препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета	**ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ – 6 часова** **Школа као безбедно место за све (безбедност у школи)** **Како учинити школу безбедним местом за све – планирање и извођење једноставне акције.** -Кораци у планирању и извођењу акције, -Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити, -Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације, -Извођење и документовање акције – видео-снимци фотографије, текстови и сл. -Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прило- га у школском листу, -Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост оријентација ка предузетништву	-примена различитих интерактивних облика рада као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције, -примена искуственог учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Свет око нас: Природа, човек, друштво: Групе људи: породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа.. **Српски језик**: Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)

Ликовна култура: Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

ЧОС: Комуникација и неспоразуми , Другарски је, није другарски, Како избећи сукобе, Хуманитарне акције

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, осмишљава активности, организује, комбинује, мотивише, прати; пружа подршку и усмерава; подстиче стваралачко истраживање, сарадњу и тимски рад; заједно са ученицима вреднује резултате, даје повратну информацију	посматра, упоређује, уочава, истражује, тражи објашњење, размењује мишљење, сарађује, анализира, комуницира, закључује, вреднује резултате рада са вршњацима

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ **Начин провере остварености исхода- формативно и сумативно оцењивање; оцењује се описном оценом: истиче се, добар, задовољава**		
Поступак праћења и оцењивања	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**

-Праћење се остварује систематским посматрањем -Вођење прописане педагошке документације у којима су видни елементи за процењивање следећих показатеља: -напредак у савладавању програма предмета, \ самосталност испуњавања захтева, -учешће у активностима, примена научено, -квалитет постављених питања, и прихватање другачијег мишљења; начин прикупљања података, - способност проналажења везе међу појмовима, икако аргументује, евалуира, документује, идаје креативно решење; изведе закључак Наставник прати: у међусобну сарадњу учеика, у решавање сукоба мишљења, у међусобну помоћ, у начин превазилажења тешкоћа, -креативност ученика, **Предмет Грађанско васпитање,** оцењује се описном оценом: **истиче се, добар, задовољава.** Ученици имају потпун увид у своје напредовање. Оцену: **ИСТИЧЕ СЕ**, добија ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета, у потпуности самостално испуњава захтеве и има веома висок степен ангажовања. **ДОБАР**, добија ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета, испуњава захтеве уз мању помоћ наставника има веома висок степен ангажовања. **ЗАДОВОЉАВА,** добија ученик који остварује напредак у савладавању основних појмова програма предмета, испуњава предвиђене захтеве и задатке и ангажује се у раду.	-Систематско посматрање -Чек-листе са скалом процене -Учесталост јављања на часу по месецима - Скала по нивоима (ангажовање и самосталност у извршавању задатака) -Листе: сарадња у групи и у пару - Процена резултата рада група (пано, табела...)	-током године,белешке на часовима -на сваком тромесечју - на крају првог полугодишта - на крају школске године

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

Уколико буде ученика за које је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитата, каснијег укључивања у школовање, недовољног познавања језика или других разлога, потребна додатна подршка, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека , урадиће се индивидуални образовни планови и као анекси прикључити Школском програму.

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

В.ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

Годишњи фонд часова: 36
Недељни фонд часова: 1

Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

СРПСКИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

-поштује и примењује основна правописна правила, -разликује глас и слог и препознаје самогласнике и сугласнике, -разликује реченице по облику и значењу	**ЈЕЗИК**	-Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни); -Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице; -Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива;	- врсте речи уочавати најпре на изолованим примерима, а затим увежбавати и у оквиру реченице, -усвајати нове садржаје путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице	-прати напредак ученика и пружа подршку, -објашњава начин разликовања врсте речи, -објашњава поступак примене прав.правила,	-уочава и издваја врсте речи, -пише једночлане и вишечлане географске називе , -употребљава тачку, упитник и узвичник, -саставља и пише реченице,
-чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; -изражајно рецитује песму; -влада основном техником читања и писања латиничког текста; -правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у крађу целину	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	-Друго писмо (латиница): штампана и писана слова, - Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања, -Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета	- увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама, -реализовати различите програмске вежбе (правописне,	-припрема, мотивише, чита; усмено излаже; -приказује, показује, -демонстрира , -усмерава активности ученика, -подстиче ученике да богате речник,	-слуша, посматра, прича, -чита, говори стихове, глуми, -препричава -учествује у разговору, -користи дечју штампу и непознате текстове, -саставља

			језичке, лексичко семантичке)		причу,

-уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; -одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; -одреди редослед догађаја у тексту	**КЊИЖЕВНОСТ**	-тема, место и време збивања, редослед догађаја; -главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци)	-ученици се мотивишу на читав низ стварал. активности које настају поводом дела, -ученик треба да разликује опис , приповедање, дијалог	-припрема материјал за анализу текста, -помаже у разумевању текста	-чита текстове, -одговара на питања, -учествује у разговору, -поставља питања

НАПОМЕНА : Допунска настава организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Ученик престаје са допунским радом чим савлада одређену тешкоћу. Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

МАТЕМАТИКА

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
-усмено сабира и одузима бројеве до 100, --усмено множи и дели у оквиру прве стотине, - израчуна вредност бројевног израза са највише две операције, -одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом, - прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама,	**БРОЈЕВИ**	-Сабирање и одузимање са преласком, -Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање), -Римске цифре I, V, X, L, C -Множење и дељење (таблично), -Редослед рачунских операција, -Бројевни изрази, -Формирање израза на основу реалистичних ситуација,	- визуелизација бројева и места броја у бројевном низу, - увежбавање технике рачунања, - инсистирање на усменом објашњењеу поступка решавања, - разумевање појма разломка радити кроз игровне активности,	-прати напредак ученика, -пружа подршку, - подстиче и усмерава, -објашњава начин правилног израчунавања и примене олакшица, - примењује различите методе рада,	-слуша, -посматра, - усваја и увежбава поступак, - самосталн о реашава једностав не задатке, - проверава , - објашњав а поступак и тражи потребна објашњења,

– разликује дуж, полуправу и праву, – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи	**ГЕОМЕТРИЈА**	-Дуж, права и полуправа, Тачка и права, -Отворена и затворена изломљена линија, -Графичко надовезивање дужи, -Дужина изломљене линије, - Обим геометријских фигура без употребе формула	-упућивање ученика како да самостално вежбају, -примена игровних активности (мерење дужине), -решавање једноставних задатака, -цртање и препознавање геометријских фигура, -подстицање ученика да правилно користе лењир и шестар	-планира, -прати напредак, -даје додатна објашњења, -демонстрира поступак правилне конструкције, - осмишљава одговарајуће задатке, - примењује различите методе рада,	-посматра, -слуша, -памти, -правилно користи прибор за геометрију, - црта, - самостално решава, - проверава, - тражи објашњења
-изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине, -измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине, -чита и запише време са часовника	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). -Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).	- упознавање са стандардним мерним јединицама применом очигледних средстава, - решавање једноставнијих задатака повезивањем са свакодневним ситуацијама, - самостално мерење различите предмета из окружења	-прати рад и залагање ученика на часу, -подстиче да самостално мере и изводе закључке, -усмерава ученике да практично примене стечена знања	-посматра и слуша, - објашњава, - мери - упоређује и претвара, - проверава, - тражи објашњења

НАПОМЕНА : Допунска настава организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Ученик престаје са допунским радом чим савлада одређену тешкоћу. Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе је развој моралних особина, ставова и уверења ученика, упознавање ученике са школским животом и односима којима уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине.

ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПЛАНИРАНОГ
БЕЗБЕДНОСТ	-На путу од куће до школе -Ко нам помаже у саобраћају -Полицајац је наш пријатељ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-повезивање садржај рада са ситуацијама из свакодневног живота у школи и ван ње -одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада - организовање истраживачких активности -оцењивање позитивних страна понашања и рада и како се могу још побољшати -израда паноа - организовање радионица -постављање ученика у различите ситуације евалуације и
КАКО ДО ДОБРОГ УСПЕХА И ПРИМЕРНОГ ВЛАДАЊА	-План рада и одмора у току дана -Оцена -Школске обавезе -Шта је примерно владање		
ЖИВОТ У ШКОЛИ	-Права и обавезе -Односи у одељењу -Дечија недеља -Дан школе -Савиндан		
КУЛТУРА ПОНАШАЊА	-Бонтон -Боравак у фискултурној сали -Понашање у школи и ван школе		
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	-Учионица -Школско двориште Чувајмо природу		

ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ	-Коме се обраћамо када се над нама врши насиље или смо сведоци насиља -Насиље, злостављање, занемаривање - Нивои насиља		самоевалуације;
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ			

Свет око нас: Природа, човек, друштво: Групе људи: породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа; Биљке и животиње; Саобраћај

Ликовна култура: Простор, Композиција у простору, Материјали

Споразумевање,

Српски језик: Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)

Математика: Бројеви

Грађанско васпитање: Безбедност ученика у школи; Дечја права; Односи у заједници

Музичка култура: Извођење музике, Слушање музике;

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

НАСТАВНИК	УЧЕНИК
планира, истиче циљ теме и часова, прати, пружа подршку и усмерава, подстиче ученике на стваралачко истраживање, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате процеса рада у току часова	слуша, износи своје мишљење, заједнички формулише закључке, дискутује, глуми, истражује, примењује научено у новим ситуацијама, учествује у самооцењивању и вредновању резултата рада

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Годишњи фонд часова: 36
Недељни фонд часова: 1

Циљ је подстицање индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.

ТЕМЕ	САДРЖАЈ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПЛАНИРАНОГ
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	- Дечија недеља (учешће у активностима) -Свети Сава – школска слава (пано) -Дан школе (учешће у активностима) -Нова година (радионица) -Ускрс (радионица -Вршњачке радионице	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална	-добро планирање: циља, ефеката, активности ученика и наставника, начин рада -активностима су обухваћени сви ученици и
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	-Школски простор (уређење) -Честитке за: рођендан, Нова година, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) -Одељењски пано (уређење)	компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос	то тако да могу да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност -примењују се игролике активности којима се подстиче креативност
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	-Акција поводом Дечје недеље -Хуманитарна акција (помоћ другу, другарици (прикупљање прибора...) -Сарадња са Црвеним крстом		

СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	-Одељенска такмичења -Међуодељенска такмичења -Учешће на кросу (општински ниво)	према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	ученика -користе се школски ресурси -организују се једноставне акције у којима су главни носиоци ученици
КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	-Изложбе -Позоришне представе -Биоскопске представе -Природбе		

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Свет око нас: Природа, човек, друштво: Групе људи: породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа, **Српски језик**: Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)

Ликовна култура: Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

ЧОС: Комуникација и неспоразуми , Другарски је, није другарски, Како избећи сукобе, Хуманитарне акције

Грађанско васпитање: Безбедност ученика у школи; Дечја права; Односи у заједници

Музичка култура: Извођење музике, Слушање музике

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
припрема потребан материјал; планира садржаје; поставља циљеве; започиње и усмерава разговор; подстиче сарадњу и тимски рад ученика;мотивише и подстиче ученике да учествују; вреднује резултате учешћа; пружа повратну информацију	планира учешће, припрема се, учествује, подстиче друге и даје пример; чисти двориште и учионицу; прикупља новца, школски прибор и играчака; припрема се за такмичење, наступе, посете; учествује у самооцењивању и вредновању резултата рада

1.3. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА III РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Разред: трећи
Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Кључник појмови: књижевност, језик, језичка култура

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1.разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; 2.одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; 3.именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; 4.уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); 5.разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; 6.разуме идеје књижевног дела; 7.уочи	**КЊИЖЕВНОСТ (80)**	Књижевни појмови: –лирска песма, – химна, – епска песма, – народна бајка, – роман, – поређење, – персонификација (на нивоу препознавања), – опис, – дијалог, – приповедање,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском	- градити код ученика критичко мишљење анализом књижевних текстова , -упућивати ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника,и др. - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

				- упутити ученике како да се

основне одлике народне бајке; 8.разликује народну од ауторске бајке; 9.представи главне особине јунака; 10.уочи основне одлике народне епске песме; 11. уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; 12. разликује опис од приповедања у књижевном делу; 13. покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; 14. уочи хумор у књижевном делу;		– епски јунак, – драмска радња -школска лектира -поезија -проза -драмски текстови -популарни и информативни текстови -домаћа лектира	друштву 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	поставе на место другога и да разумеју најразличитије особине и поступке ликова - подстицати љубав према читању применом различитих метода и облика рада - богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова - примена тимског, групног и рада у пару.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво (Прошлост- Историјски извори, Начини живота данас и у прошлости; Природа, човек, друштво - Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама)
Музичка култура (Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче) Ликовна кулотура (Споразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, прича, чита текстове, активно учествује у разговору, описује доживљај прочитаних књижевних дела и износи мишљење о њима,поставља питања, препричава,

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

15.разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; 16.одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; 17.примењује основна	**ЈЕЗИК (60)**	Врсте речи: именице (градивне, збирне); придеви (присвојни, градивни); род и број придева; заменице (личне заменице); глаголи; лице и број глагола. Подела речи на крају реда (граница на самогласник). Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника,и др. -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом;

правописна правила; 18.јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо;		сл.), празника, наслова књига и часописа; Писање присвојних придева изведених од властитих имена (суфикси: *-ов*, *-ев*, *-ин; -ски, -чки, -шки*). Речца не уз именице и придеве**.** Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа). Сугласник *ј* (између самогласника *и-о* и *о-и)*. Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и запремину течности).	6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	-користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање - примена индивидуализоване наставе - примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво (Природа, човек, друштво - Услови за живот, Облици рељефа; Материјали – Промене материјала) Музичка култура (Слушање музике: Музички дијалог)
Ликовна кулотура (Споразумевање: Тумачење вузуелних информација)
Математика (Мерење и мере: Јединице мере)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира ;објашњава, осмишљава одговарајуће примере;проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, повезује са наученим, активно учествује у разговору, уочава врста речи и књижевним текстовима,поставља питања, решава задато

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
19. чита са разумевањем различите текстове; 20. чита текст поштујући интонацију реченице /стиха; 21. изражајно рецитује песму и чита прозни текст; 22. изводи драмске текстове;	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (40)**	Краћи и дужи текстови – књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови. Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.). Богаћење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву	- увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама -реализовати различите вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке) - примењивати правописне вежбе:диктат, аутодиктат,

23. опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; 24. изнесе своје мишљење о тексту; 25. споји више реченица у крађу и дужу целину; 26. препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; 27. извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости;		увећано (уз одговарајуће текстове из лектире). Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат. Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице. Лексичко-семантичке вежбе: речи који припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго. Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); настављање приче на основу датог почетка; промена становишта (нпр. увести у текст нове ликове; сместити бајку у далеку будућност...). Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл.	9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	вежбе допуњавања и правилног избора речи - кроз игровне активности, посебно кроз језичке и ситуационе игре, увежбавати усмену комуникацију - богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова - примена тимског, групног и рада у пару. -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Свет око нас (Природа, човек, друштво - Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима.
Музичка култура (Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче Ликовна кулотура (Споразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике да богате речник; проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, прича, чита текстове, глуми, активно учествује у разговору, описује усмено и писмено доживљај, износи мишљење о свом и раду других;

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (на основу Правилник о оцењивању)	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; − показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове	**Начин провере исхода:** -**иницијална процена** нивоа на коме се ученици налазе - **усмено одговарање** (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) - **писане провере** (контролни задаци, тестови, ортографске вежбе, диктати, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање	Табеларна евиденција о писменим проверама Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у	Свакодневно бележење токомгодине Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

	и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који	ученика и наставника	групи (сви чланови су	

		- самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика	укључени, сви имају задато забележено у свескама...)	

	се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	* групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	-Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	

− У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

СРПСКИ ЈЕЗИК – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО

КЊИЖЕВНОСТ	– СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличког и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. – СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. – СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. – СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наста- вника, разликују врсте текстова. – СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. – СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу. – СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту. – СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађа- јима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. – СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; пове- зују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје	– СРП.ОО1. С.1.1. Читају и казују текст одговарајућом динамиком. – СРП.ОО1.С.2.1. Течно читају и природно казују текст одговарају- ћим темпом и интонацијом, правилно наглашавајући речи у реченици, поштујући смисао текста. – СРП.ОО1.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с оловком у руци, летимично читање) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и заједници. – СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, па- сус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметни- чких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог). – СРП.ОО1.С.2.6. Проналазе информације користећи основне делове текста и књиге и издвајају тражене формалне елементе уметничког и неуметничког текста. – СРП.ОО1.С.3.6.Сналазе се у лите- ратури и другим изворима сазнања. – СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књи- жевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности – СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специ- фичности конкретних књижевних дела и закључују о основним одликама књижевних врста. – СРП.ОО1.С.3.7. Књижевна дела која самостално читају, разумеју у одговарајућем жанровском кључу. – СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржи- нске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место…). – СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевно уметничком тексту; одређују тему. – СРП.ОО1.С.3.8. Формирају етичке и естетско-емоционалне вредности, развијају емпатију. – СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. – СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предви- ђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст – СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност, друштвено ангажовање, еколошка свест итд.). тога разу-меју његов смисао;	– СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књиже- вне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније стваоце и њихова дела. – СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу. – СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство; – СРП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегри-шу догађаје, поступке, особине, гла-вне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевноуметнич-ком тексту. СРП.ОО1.Н.2.4. Уочавају сложеност ликова и узрочно-последичне везе међу догађајима, изводе закључке о догађајима, намерама, поступцима и осећањима ликова, објашњавају чиме су мотивисани поступци и осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста. – СРП.ОО1.Н.3.4. Решавају проблеме, упоређују и образлажу догађаје кроз процену узрока и по- следица у свакодневном животу; формирају се као моралне личности које познају и негују општеприхва- ћене људске и друштвене редности.

ЈЕЗИК	– СРП.ОО1.О.1.8. Препознају врсте речи и подврсте именица (заједничке и властите) у низу;; препознају врсте реченица по комуникативној функцији. – СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту. – СРП.ОО1.О.3.8. Користе знања из језика како би се јасно изражавали писаним и усменим путем; доживљавају језик као део свог идентитета и као основу за учење других језика.	– СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице; разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица. – СРП.ОО1.С.2.11. У реченици/тексту уочавају и издвајају одговарајуће примере речи, а затим индуктивно и по аналогији закључују о одликама врсте и подврсте којој припадају (користе табеле, праве мапе ума…); мењају облике речи према задатим критеријумима (лице, број и род). –СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике. –СРП.ОО1.С.1.12. одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику. – СРП.ОО1.С.2.12. Рашчлањују реченицу издвајајући реченичне чланове; састављају реченице различите по комуникативној функцији и облику. – СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа	– СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица; – СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издвајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумим

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	– СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличког и латиничког писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. – СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту. – СРП.ОО1.О.3.1. Разговетно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. – СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. – СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. – СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце.	– СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато – СРП.ОО1.С.2.2. Одређују значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и контекста у којем су употребљени, издвајају делове текста који су им нејасни, траже објашњење и прикупљају додатне информације из различитих извора. – СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике. – СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. – СРП.ОО1.С.2.3. Држе се теме, јасно структурирају излагање (уводни, средишњи и завршни део); пишу јасним и потпуним речени- цама, исправљају своје грешке. – СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. – СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати. – СРП.ОО1.С.3.4. Слободно изражавају своје идеје у различитим комуникативним ситуацијама, одговорно се односе – СРП.ОО1.С.3.5. Размењују информације и закључке у вези са различитим врстама текстова; процењују квалитет информација и примереност илустрација које прате текст; користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту. – СРП.ОО1.С.1.10. Издвајају и именују поређење и персонифика- цију у тексту. .– СРП.ОО1.С.2.10. Истражују функцију поређења и персонифика- ције у тексту и на основу тога разу- меју његов смисао; – СРП.ОО1.С.2.13. Кроз игру спарују и групишу задате речи препознајући лексичке односе међу њима; примењују основне творбене обрасце. – СРП.ОО1.С.3.13. Језички израз усклађују са контекстом. –	– СРП.ОО1.Н.2.5. Тумаче фигуративну употребу језика. – СРП.ОО1.Н.3.5. Користе језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу. – СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овлада- вају реченицом у свакодневном говору и писању, користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом учења страних језика.

МАТЕМАТИКА

Разред: трећи
Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Кључни појмови: бројеви прве хиљаде, разломак, децимални запис броја, круг, троугао, правоугаоник, квадрат, угао, паралелне праве, нормалне праве, појам површине, једначине и неједначине, мерење дужине, масе, времена и запремине течности.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1.прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; 2.прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); 3.изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); 4.подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; 5.процени вредност израза са једном рачунском операцијом; 6.израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; 7.одреди десетице и стотине најближе датом	**БРОЈЕВИ (136)**	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a + x = b$,	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ** 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња	- сликовно представљање бројева и места броја у бројевном низу ради разумевању декадног бројевног система - увежбавање технике рачунања, како би ученици стекли сигурност и спретност при усменом и писменом рачунању - решавање проблема из реалних животних ситуација или

броју; 8.реши једначину са једном рачунском операцијом; 9.одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; 10. реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; 11. уочи делове целине и запише разломке облика m/n (m ≤ n ≤ 10) 12. упореди разломке облика m/n са једнаким имениоцима; 13. уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа;		*a* – *x* = *b*, *x* – *a* = *b*, *a x* = *b*. Неједначине облика: *a* ± *x* < *b*, *a* ± *x* > *b*, *x* – *a* < *b*, *x* – *a* > *b*. Римске цифре D, M. Разломци облика . nm Упоређивање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са једном децималом.	7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	других предметних области - кроз практичне активности деобе и спајања, лепљења и сечења погодног дидактичког материјала објаснити ученицима појам разломка - примена тимског, групног и рада у пару. -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије)
Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма
Ликовна култура (Споразумевање: Лепо писање – плакат, позивнице, честитке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у реалним животним сигуацијама; организује игров.активности, проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, записује поступак, израчунава, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења,

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

14. црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; 15. конструише троугао и круг; 16.именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; 17. разликује врсте углова и троуглова; 18. одреди обим	**ГЕОМЕТРИЈА (32)**	Садржаји: Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема	- уочавање и именовање гометријских фигура у окружењу - цртање правих и углова помоћу лењира и троугаоника или два троугаоника - усвајање поступка конструкције кружнице/круга шестаром и увиђање да су круг и кружница одређени центром и полупречником - подстицање ученика да самостално откривају формуле израчунавања обима и површине
правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; 19. опише особине правоугаоника и квадрата; 20. прелика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; 21. користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање;		правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.	6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- пресликавање једноставних геометријске фигуре на квадратној мрежи или тачкастој мрежи симетрично - развијање геометријског мишљења реализацијом следећих активности: посматрање, прављење модела, цртање, склапање и растављање делова фигуре - примена групног и рада у пару у циљу вршњачке помоћи и сарадње -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије, план насеља) Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма Ликовна култура (Композиција: Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.)				
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ				
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА			**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**	

планира, припрема, даје објашњења; демонстрира начин цртања; подстиче ученике на примену наученог у сложен. ситуацијама; прати реализације активности, проверава оствареност исхода;	посматра, правилно користи прибор за цртање, црта, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, формулише, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
22.-чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; 23. упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); 24. измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); 25. примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама. 26.чита и користи податке	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (12)**	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 11. Предузимљивости	- применом очигледних средстава упознати ученике за мерним јединицама - примена демонстративне, илустративне методе - решавање једноставнијих проблема повезивањем са свакодневним ситуацијама - увежбавање процене и мерења различитих предмета из окружења - примена информационих технологија, Геогебра и Гоогле мап -постављање ученика у различите
представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);			оријентација ка предузетништву	ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије, план насеља)
Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма
Ликовна култура (Материјали – Својства материјала)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у сложен. ситуацијама; прати реализације активности, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, претвара, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави**	Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и	**Начин провере исхода:** -**иницијална** процена нивоа на коме се ученици налазе - **усмено одговарање** (опис поступка рада) - **писане провере** (контролни задаци, тестови, домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације	-·Табеларна евиденција о писменим проверама -Чек-листе са скалом процене - Протоколи посматрања ·Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор –	Свакоднев но бележење токомгодине Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по

В) Самостални ост у раду	ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; − показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	-белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	тромесечјима Провера на крају школске године

и У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

МАТЕМАТИКА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
БРОЈЕВИ	– MAT.OO1.O.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датој бројевној правој. – MAT.OO1.O.2.1. Правилно употребљавају математичке симболе. – MAT.OO1.O.3.1. Решавају једноставну проблемску ситуацију коришћењем израза са једном рачунском операцијом. – MAT.OO1.O.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог једноставног бројевног низа. – MAT.OO1.O.1.3. Рачунају вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.1.4. Множе и деле без остатка двоцифрене и троцифрене бројеве једноцифреним. – MAT.OO1.O.3.4. Изражавају одређену суму новца преко различитих апоена и рачунају са новцем у једноставним ситуацијама. – MAT.OO1.O.1.5. Решавају једначине са једном операцијом у оквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.3.5. Читају податке са једноставнијих графикона и табела и дијаграма који се односе на свакодневне животне ситуације .– MAT.OO1.O.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика (n ≤ 10),	– MAT.OO1.C.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следеће чланове започетог бројевног низа. MAT.OO1.C.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис. – MAT.OO1.C.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација. – MAT.OO1.C.1.2. Одређују месну вредност цифре, као и десетицу, стотину датом броју.– MAT.OO1.C.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака). – MAT.OO1.C.1.3. Решавају једначине са највише две операције – MAT.OO1.C.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика. – MAT.OO1.C.1.4. Читају, записују и упоређују разломке облика , који имају исте имениоце или бројиоце и препознају сликовни приказ разломака. – MAT.OO1.C.1.4. Читају, записују и упоређују децималне записе бројева са једном децималом. MAT.OO1.C.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. . – MAT.OO1.C.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму. – MAT.OO1.C.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација	– MAT.OO1.H.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет. – MAT.OO1.H.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.H.3.1. Математички моделују реалистичне проблемске ситуације из различитих области (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво…). – MAT.OO1.H.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање). – MAT.OO1.H.2.2. Образлажу начин MAT.OO1.H.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника…)– MAT.OO1.H.1.3. Решавају неједначине са једном операцијом. – MAT.OO1.H.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема. – MAT.OO1.H.1.8. Сабирају и одузимају разломке облика , који имају исте

	препознају њихов		имениоце. (b ≤ 10, a < b) неке

	сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину). – MAT.OO1.O.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.8. Анализирају и уочавају правилност код датих бројчаних и других података. Средњи ниво: – MAT.OO1.C.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, ситуацијама. – MAT.OO1.O.1.5. Решавају једначине са једном операцијом у оквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.3.5. Читају податке са једноставнијих графикона и табела и дијаграма који се односе на свакодневне животне ситуације .– MAT.OO1.O.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика (n ≤ 10), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину). – MAT.OO1.O.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.7.		целине.

	Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.8. Анализирају и уочавају правилност код датих бројчаних и других података.		
ГЕОМЕТРИЈА	MAT.OO1.O.2.2. Анализирају међусобни положај објеката у простору. – MAT.OO1.O.3.2. Одређују положаје, односе и смер кретања објеката у окружењу. MAT.OO1.O.1.7. Именују геометријске објекте у равни и простору. – MAT.OO1.O.2.5. Упоређују и класификују геометријске објекте према својствима. – MAT.OO1.O.2.5. Упоређују и класификују геометријске објекте према својствима. – MAT.OO1.O.1.8. Уочавају и именују делове од којих је сложен геометријски објекат;	– MAT.OO1.C.1.5. Користе својства геометријских објеката у равни и простору (квадрат, правоугаоник, троугао, круг,) при решавању задатака. – MAT.OO1.C.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова. – MAT.OO1.C.2.6. Конструишу квадрат, правоугаоник и троугао, ако су дате дужине страница и кружницу датог полупречника. – MAT.OO1.C.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. – MAT.OO1.C.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова. – MAT.OO1.C.2.6. Конструишу квадрат, правоугаоник и троугао, ако су дате дужине страница и кружницу датог	1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање 1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у

	– MAT.OO1.O.1.9. Уочавају међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност). – MAT.OO1.O.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира.	полупречника. – MAT.OO1.C.3.7. Уочавају симетричност и подударност објеката у окружењу. – MAT.OO1.C.2.8.	

	1MA.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица	Допуњавају дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву и одређују осу симетрије. – MAT.OO1.C.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања.	истим мерним ј единицама 1MA.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним ј единицама
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	– MAT.OO1.O.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандардном јединицом мере. – MAT.OO1.O.1.10. Користе јединице за мерење дужине, масе, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању.	– MAT.OO1.C.3.2. Мере дужину и резултат мерења записују коришћењем природних бројева или бројева у децималном запису. – MAT.OO1.C.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужину и пореде дате величине у једноставним ситуацијама. – MAT.OO1.C.3.4. Рачунају са новцем у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.C.1.6. Претварају мере за мерење масе, времена и запремине течности из већих мерних јединица у мање. – MAT.OO1.C.1.7. Одређују обим троугла, квадрата и правоугаоника. – MAT.OO1.C.1.9. Уочавају подударне и симетричне фигуре.	– MAT.OO1.H.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужине и пореде дате величине у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.H.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама. – MAT.OO1.H.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака. . – MAT.OO1.H.2.5. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења.

			– MAT.OO1.H.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно. – MAT.OO1.H.1.7. Претварају мере за мерење дужине, масе, времена, запремине течности.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Разред: трећи
Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему. Програм наставе и учења предмета Природа и друштво у трећем разреду основне школе чини тема *Мој крај* и пет предметних области: Природа,човек,друштво; Оријентација у простору и времену; Прошлост; Кретање; Материјали. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.

Кључни појмови: крај, човек, животне заједнице, оријентација у времену и простору, прошлост краја, кретање, материјали

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1, идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; 2. одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; 3, илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; 4. примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и	**ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО (33)**	Облици рељефа**:** узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом крају. Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом краја. Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Значај и улога саобраћаја**.** Путнички, теретни и информациони саобраћај.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема	– организовање часова у природи у циљу уочавања видљивих карактеристика живог света у окружењу, – Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – ученици вербално или ликовно изражавају своја

				запажања;

различитости међу људима; 5. повеже различита занимања иделатности са потребама људи украју у коме живи; 6. повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; 7. примени правила безбедног понашања у саобраћају; 8. разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; 9. повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; 10. очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; 11. прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; 12. илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; 13. примени поступке (мере) заштите од заразних болести;		Безбедно понашање ученика на саобраћајницама у крају. Опрема за безбедну вожњу ролера, тротинета и бицикла. Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружење воде у природи. Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха). Мерење температуре воде, ваздуха и тела. Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама: - Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; - Водене животне заједнице: баре, језера и реке. Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови. Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима. Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке).	6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	– примењивати поступак процењивања – применити поступак груписања – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – примена поступака праћења и посматрања ради запажања промена; – применити различите поступке бележења (записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања) – примена тимског, групног и рада у пару;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик (Књижевност – прозни и поетски текстови)
Музичка култура (Слушање музике: Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу; Музика и здравље. Ликовна култура (Споразумевање: Визуелне карактеристике биљака и животиња)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема материјале, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у свакодневном животу; прати реализације активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, илуструје, групише, користи е-уџбеник, тражи објашњења, одговара на питања, истражује, презентује рад,;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
14. се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе / окружења; 15. опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; 16. идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; 17. користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;	**ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ (10)**	Главне стране света. Умањено приказивање објеката и приказивање из ,,птичије'' перспективе. План насеља. Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци). Мој крај на географској карти Републике Србије. Временске одреднице (датум, година, деценија и век).	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6. Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини	- у циљу планирања даљег рада, али и лакшег усвајања знања уважавају се искуства и знања које је ученик изградио ван школе, - подстицањем примене наученог у свакодневном животу - илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; -описивање – вербално или ликовно изражавање; -– примена поступака праћења и посматрања ради запажања промена; – применити различите поступке бележења (записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања) -примена игровних активности – дидактичке, едукативне и спонтане игре; - планирати и реализовати активности у оквиру мини пројекта – осмишљавање и реализација.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик (Језик – врсте речи, Језичка култура – Описивање доживљеног)
Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма)
Ликовна култура (Споразумевање: Визуелне карактеристике знаци, симболи)
Физичко и здравствено васпитање (Здравствено васпитање: Моје срце – пулс. Дисање и вежбање.)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, даје објашњења; демонстрира поступак оријентације у простору и времену; објашњава поступак како да се научено примени у свакодневном животу; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, истражује, презентује рад,;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
18. се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе / окружења; 19. опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; 20. идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; 21. користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;	**ПРОШЛОСТ (6)**	Историјски извори (материјални, писани и усмени). Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција	– интегрисање садржаја у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих наставних предмета; – осмислити задатке којима се подстиче радозналости и интересовања за учење и континуирано сазнавање; – илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; – примена индивидуализоване и кооперативне наставе -планирати мини-пројекте - примена тимског и групног рада

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво (Књижевност – епска поезија; усмена књижевност)
Музичка култура (Извођење музике: Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима)
Ликовна култура (Композиција: Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

планира, припрема материјале, даје објашњења; упућује ученике на одговарајуће изворе знања; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, истражује, презентује рад,;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
22.повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; – доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; 23. разликује природне и вештачке изворе светлости;	**КРЕТАЊЕ (12)**	-Кретање тела по путањи (правилинијско и криволинијско). -Утицај јачине деловања на пређено растојање тела. -Дејство Земљине теже – падање тела. -Утицај	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и	– организовање часова у природи у циљу уочавања и усвајања појмова везаних за кретање, – Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – ученици вербално или ликовно изражавају своја запажања;
24. повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости; 25. повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; 26. представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др); 27. повеже резултате рада са уложеним трудом.		облика тела на брзину падања. -Извори светлости (природни и вештачки). -Како настаје сенка – облик и величина сенке. -Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке.	информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини	– Применити кооперативно учење – прилагођавати задатке сваком ученику или групи, зависно од њихових способности –прожимати забаву и учење при чему ће основ бити стваралачке игре
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				

Музичка култура (Извођење музике: Певање песама уз покрет) Ликовна култура (Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.) Физичко и здравствено васпитање (Физичке способности: Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације.)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, даје објашњења; упућује ученике како да опишу појаву; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, изводи огледе, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, истражује, презентује рад,;

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
28. разликује повратне и неповратне промене материјала; 29. уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; 30. одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; 31. објасни како рециклажа помаже очувању природе;	**МАТЕРИЈАЛИ (11)**	Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање, рђање). Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Топлотна проводљивост материјала.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање	– организовање часова у природи у циљу уочавања и усвајања појмова везаних за кретање, -у току демонстративне мотоде узимати познате предмете, али и модели или макете на којима је могуће уочити оно што је карактеристично, неку њихову особину, поједине

32. изведе једноставне огледе / експерименте и повеже резултат са објашњењем / закључком; 33. сарађује са другима у групи на заједничким активностима; 34. представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др); 35. повеже резултате рада са уложеним трудом.		Ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје; слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински блокови, термос-боца). Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала. Рационална потрошња. Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.	проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	делове – применити кооперативно учење да би се остварила интеракција међу ученицима и вршњачко учење – прилагођавати задатке сваком ученику или групи, зависно од њихових способности

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик (Књижевност: Информативни текстови)
Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.
Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, даје објашњења; упућује ученике како да опишу појаву; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, истражује, учествује у раду и разговору, изводи огледе, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, презентује рад,;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених	Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;	**<u>Начин провере исхода</u>:** -**иницијална процена** нивоа на коме се ученици налазе - **усмено одговарање** (опис поступка рада) - **писане провере** (контролни задаци, тестови, домаћи задаци)	-·Табеларна евиденција о писменим проверама -Чек-листе са скалом процене - Протоколи	Свакоднев но бележење током године Пресек стања на месечном

стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду** – употребе информација у новим ситуацијама; – повезује чињенице и појмове; – који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – – – –	– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: у довољној мери показује способност у знатној мери логички већим делом самостално изводи закључке у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: у знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност	-вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање ученика и наставника исамопроцена оцене и ангажовања од стране ученика и групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) (17) рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	посматрања ·Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)	нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

	репродукције и примене;		- Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	

	не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.			

- **У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа, на крају првог полугодишта и на крају школске године.**

ПРИРОДА И ДРУШТВО/СВЕТ ОКО НАС – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

НАСТАВНА ТЕМА	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО

ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО	ПД.ОО1.О.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу. – ПД.ОО1.О.2.5. Проналазе кључне географске објекте на карти Србије. – ПД.ОО1.О.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије, најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије. – ПД.ОО1.О.2.1. Постављају питања о природним и друштвеним појавама и процесима. – ПД.ОО1.О.2.2. Користе препоручени извор информација за прикупљање података о природним и друштвеним феноменима. – ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају. – ПД.ОО1.О.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и неповољно деловање човека на очување природе. – ПД.ОО1.О.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову употребну вредност. ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима. —	ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима. – ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници. – ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ПД.ОО1.С.2.2. Прате и објашњавају једноставне природне и друштвене појаве и процесе и на основу тога доносе закључке. – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе. – ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним групама прихватајући права и обавезе.	ПД.ОО1.Н.1.3. На примерима блиским њиховом искуству процењују утицај природних процеса на друштвена збивања, као и друштвених збивања на промене у природи. – ПД.ОО1.Н.1.4. Аргументују еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса. – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама

ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	ПД.ПП1.П.3.3. Прије нтищу се у времену кпристећи шаспвник и календар и у неппсреднпм пкружеоу ппмпћу карактеристишних пбјеката. -ПД.ПП1.П.2.5. Прпналазе кључне гепграфске пбјекте на карти Србије.	– ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту. – ПД.ОО1.С.2.6. Користећи карту Србије описују географске карактеристике простора.	– ПД.ОО1.Н.2.4. Користе карту Србије за објашњавање повезаности природно-географских карактеристика Србије са размештајем становништва,

			изгледом насеља и делатностима
ПРОШЛОСТ	– ПД.ОО1.О.3.3. Оријентишу се у времену користећи часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу карактеристичних објеката.– ПД.ОО1.О.2.6. Описују сегмент живота у прошлости на основу тумачења једноставног историјског извора. – ПД.ОО1.О.2.7. Учествују у тимском раду, уважавају-ћи мишљење других.	– ПД.ОО1.С.1.6. На различите начине представљају редослед којим су се јављале важне појаве, личности и историјски догађаји. – ПД.ОО1.С.1.7. Објашњавају везу између прошлости и садашњости на примерима из свакодневног живота. – ПД.ОО1.С.2.7. Прикупљају податке о прошлости помоћу различитих историјских извора и на основу тога формулишу краћа објашњења.	– ПД.ОО1.Н.1.2. Разликују узроке од последица важних догађаја који су се десили у прошлости и објашњавају утицај тих догађаја на садашњост. – ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класифик ују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама

КРЕТАЊЕ	ПД.ОО1.О.1.6. Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање. – ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште). – ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експеримен те на основу упутства – ПД.ОО1.О.2.3. Описују природне и друштвене појаве и процесе на основу непосредног посматрања. – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области. – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају	– ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу. – ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања). – ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури – ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а.	ПД.ОО1.Н.1.1. Објашњавају узрочно-последичне односе у конкретним природним процесима и појавама. ПД.ОО1.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце и односе у изучаваним феноменима. – ПД.ОО1.Н.2.3. Осмишљавај у једноставан експеримент на основу кога се може доћи до закључка о истраживано м феномену.

МАТЕРИЈАЛИ	– ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште). – ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експеримен те на основу упутства – ПД.ОО1.О.2.3. Описују природне и друштвене појаве и процесе на основу непосредног посматрања. – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области. – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају	– ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу. – ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања). – ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури – ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а.	ПД.ОО1.Н.1.1. Објашњавају узрочно-последичне односе у конкретним природним процесима и појавама. ПД.ОО1.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце и односе у изучаваним феноменима. – ПД.ОО1.Н.2.3. Осмишљавај у једноставан експеримент на основу кога се може доћи до закључка о истраживано м феномену.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: трећи
Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Кључни појмови: простор, облик, линија, боја, текстура

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1. поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; 2. повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; 3. преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;	**МАТЕРИЈАЛИ (28)**	Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре. Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и	– Играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -Организовати часове у природи -Ученицима показати само оно што може да подстакне сопствене напоре ученика да нађе своје решење ликовног проблема.
4. изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама;		(накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.	оријентација ка предузетништву	

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Музичка култура (Музичко стваралаштво: Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње - на самостално направљеним инструментима. Природа и друштво (Материјали: Промене материјала: повратне-истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање и неповратне - сагоревање, рђање.)материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, даје објашњења; упућује ученике како да опишу својства; прати реализацију активности, интегрише садржаје,	посматра, слуша, истражује, изводи огледе, гужва, лепи, растеже...описује, користи е-уџбеник, прави белешке, презентује рад,;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
5. користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; 6. протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; 7. укаже на сличностии разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; 8. изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;	**СПОРАЗУМЕВАЊЕ (12)**	Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације. Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет. Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-реализовати двосмерну комуникација заснована на размени информација, мишљења и ставова кроз систем питања и одговора (обратити пажњу на формулацију питања) -тумачење слика реализовати независно од додатних информација као што су звук, текст и др; -одабраним причама развијати креативне идеје,

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче од илустрација на краћи литерарни текст Српски језик (Књижевност: Садржај прозних и поетских текстова) Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, даје објашњења; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	вежбају вербално и невербално исказивање одређ.ситуације, повезује и пореди познате и нове информације, црта, слика, вреднују

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
9. распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; 10. користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; 11. разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	**КОМПОЗИЦИЈА (22)**	Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа. Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-користити мултимедијалне садржаје; - примена различитх метода и облика рада - користити уметничка дела као мотивација за стваралачки рад (посматрање, разговор),

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Музичка култура (Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст(учење у Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, даје објашњења; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слаже и разлаже облике, ствара композицију, црта, слика, вреднују, комбинује материјале

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**
12. разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; 13. учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; 14. разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	**ПРОСТОР (10)**	Облици у простору. Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама... Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-одабране садржаје је потребно повезати са причом о томе како се развијају креативне идеје - примењивати аналитичко посматрање кретања у простору - користити мултимедијалне садржаје

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.
Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

-прилагођава задатке и активности како би подстакао напредовање свих ученика;подстиче ученике да развијају своје ликовне способности, подстиче, мотивише, прати рад, вреднује	слаже и разлаже облике у простору, црта, слика, вреднују, комбинује материјале; вреднује свој и рад других; обликује или конструише тродимензионалне и дводимензионалне радове

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ **Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање**				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању ученика*)**	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	− Предмет Ликовна култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности − умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; **- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања**. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; **- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања**. Оцену добар (3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; **- показује делимични степен активности и ангажовања**. Оцену довољан (2) добија ученик који: - знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;	**<u>Начин провере исхода</u>:** -иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе и успешност уч.радова -вођење прописане педагошке документације у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: -однос према раду -однос према себи -однос према другима - разумевање -повезивање -оригиналност -вербално изражавање -примена техника -заједничко вредновање ученика и наставника – самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележени у свескама...)	Белешке са часова током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања по тромесечјима На крају школске године

	− у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; **- показује мањи степен активности и ангажовања**. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; **- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање**.	* групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима и конкурсима	- Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: трећи
Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Кључни појмови: певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон, нотно писмо.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1. опише своја осећања у вези са слушањем музике; 2. примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; 3. изговара бројалице у ритму, уз покрет; 4. пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; 5. наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; 6. разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; 7. повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; 8. препозна музичку тему или карактеристични мотив	**СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (10)**	Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање, јачина, тонске висине. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу. Музичка прича. Филмска музика. Музички бонтон. Музика и здравље. Дигитализација.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-музичке активности се преплићу, на свим часовима се обрађују све области; -користити мултимедијалне садржаје; - примена различитх метода и облика рада - бирају се одабране композиције које трајањем и

који се понавља у слушаном делу;				садржајем одговарају узрасту

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, бира и презентује; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слушају, износе мишљење, учествују у разговору, постављају и одговарају на питања, вреднују заједно са наставником

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

9. повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском висином; 10. комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; 11. свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; 12. изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају; 13. поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; 14. коментарише своје и туђе извођење музике; 15. самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; 16. учествује у школским приредбама и манифестацијама.	**ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (22)**	Дидактичке музичке игре. Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера Певање песама уз покрет. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од *ха* до *це2* . Певање и свирање песама из нотног текста. Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон. Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање (нотна трајања), јачина (динамичке ознаке –пиано, форте, крешендо и декрешендо), тонске висине (од це1до ге1). Елементи музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4. Јединица бројања. Тактирање у 2/4 такту.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика - применити демонстративну методу и методу рада на тексту у стицању нових знања - примењивати кооперативно учење

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.

Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема материјале, бира одговарајуће песме; мотивише; прати реализацију активности, демонстрира, вреднује	слушају, свирају, певајуу, постављају и одговарају на питања, вреднују заједно са наставником

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
17. осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; 18. осмисли музички одговор на музичко питање; 19. осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст;	**МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (4)**	Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на крађи литерарни текст(учење у контексту).	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара - стваралачки задаци се реализују по слуху, без записивања

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.
Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира одговарајуће песме;	слушају, свирају, певајуу, постављају и одговарају на питања,

мотивише; прати реализацију активности, демонстрира, вреднује	вреднују заједно са наставником

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ

- Предмет Музичка култура:

Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретн умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у од сопствена претнодна постигнућа и могућности, а нарочито се узи обзир ангажовање ученика у наставном процесу.

А) Степен остварености циљева и прописаних,

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању*)	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**

односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; − показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	писмености - познавање поетског текста -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о степену ангажовања, уложеном труду и личном напредовању у складу са музичким могућностима -заједничко вредновање ученика и наставника осамопроцена оцене и ангажовања од стране ученика групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативно процењива	на месечном нивоу Пресек стања по тромесечјима На крају школске године

		*вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима, конкурсима	ње резултата (пано, табела...)	

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: трећи
Годишњи фонд: 108
Недељни фонд: 3

Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Кључни појмови: певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон, нотно писмо.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1.примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); 2. правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; 3. комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; 4. одржава равнотежу у различитим кретањима; 5. коригује сопствено држања тела на основу савета наставника;	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ (16)**	Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка	- редовно вежбање -постепено увећење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације -указивати на значај вежбања

6. правилно држи тело; 7. правилно подиже, носи и спушта терет;		тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	компетенција	-примењивати одговарајуће облике и методе рада

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.)

Српски језик (Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури)

Природа и друштво (Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести -грип, заразна жутица, варичеле и болести које преносе животиње крпељи, вашке; Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
- прати напредовање ученика и упућује ученике како да развију физичке способности, мотивише ученике да се баве спортом и побољшају моторичке вештине, демонстрира, вреднује	- планирају време које ће провести у вежбању, реализују вежбе, активно учествују у реализацији задатака на часу

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

8. изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; 9. изведе дечји и народни плес; 10. користи терминологију вежбања; 11. поштује правила понашања на вежбалиштима; 12. поштује мере безбедности током вежбања; 13. одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; 14. правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (87)** Атлетика, Спортска гимнастика, Основе тимских, спортских и елементарних игара, Плес и ритмика,	Атлетика Техника трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Спортска гимнастика Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови. Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. Основе тимских, спортских и елементарних игара Између четири ватре. Мини-рукомет. Ф утсал – „мали фудбал“. Плес и ритмика Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Народно коло „Савила се бела лоза винова“. Народно коло из краја у којем се школа налази.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијам а 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- реализовати вежбе на отвореном простору -постепено увођење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације -указивати на значај вежбања -примењивати одговарајуће облике и методе рада
15. препозна лепоту покрета у вежбању; 16. се придржава правила вежбања;	Пливање, Полигони	Пливање Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања. Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.		

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.)

Српски језик (Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури)

Природа и друштво (Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести -грип, заразна жутица, варичеле и болести које преносе животиње крпељи, вашке; Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

у прати напредовање ученика и упућује ученике како да развију физичке способности, мотивише ученике да се баве спортом и побољшају моторичке вештине, демонстрира, учествује у вежбању и игри, вреднује	–планирају време које ће провести у природи, реализују вежбе и учествује у игри, активно учествују у реализацији задатака на часу и сарађује са вршњацима

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
17. навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; 18. прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; 19. уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; 20. прати промене у тежини и висини код себе и других; 21. препозна здравствено стање када не треба да вежба; 22. примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; 23. уредно одржава простор у коме живи и борави;	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (5)**	Култура вежбања и играња Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Футсала. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности. Здравствено васпитање Моје срце – пулс.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран	- редовно вежбање - организовање боравка у природи - организовати дане здраве исхране - организовати ситуационе игре везаних за бригу о здрављу
24. користи здраве намирнице у исхрани; 25. повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; 26. препозна лепоту покрета у вежбању; 27. се придржава правила вежбања;		Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање. Поступање у случају повреде.	однос према околини 10.Естетичка компетенција	

28. вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању				

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Музичка култура (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.) Српски језик (Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури) Природа и друштво (Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке – Материјали:Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
- мотивише ученике да се баве спортом, проверава колико ученици знају о здрављу и начину очувања, учествује у вежбању и игри, вреднује	- слушају, примењују, проналазе различите изворе знања, правилно се хране и примењују здраве стилове живота

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању ученика*)		
	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	**Време**

- Предмет Физичко и здравствено васпитање:

Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спрет и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нар се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.

А) Критеријуми оцењивања

Оцену одличан (5) добија ученик који:

– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;

– лако повезује чињенице и појмове;

– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности

Б) Ангажовање ученика у настави **В) Самосталност у раду**	критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; − показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	којима су видне белешке о нивоу ангажованости, вежбању у адекватној опреми, постигнућима у моторичким вештинама и индивидуалном напретку сваког ученика -заједничко вредновање ученика и наставника 2. самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика 1)тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) и рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима

посматрања
Упитници (за групни и рад у пару)

*Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима)

*Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...)

- Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)

Пресек стања по тромесечјима

Процена о напретку на крају школске године

Предмет: **ДИГИТАЛНИ СВЕТ**
Разред: трећи
Годишњи фонд часова: 36
Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

— унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; – селектује и измени (обрише, дода) текст; – именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; – допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; – именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; – објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; – осмисли кључне речи на основу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје; – објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; – објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; – објасни својим речима због чега је неопходно да	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО (20)**	-Унос краћег текста помоћу физичке и виртуелне тастатуре (функције Shift, Enter, Space bar, Caps Lock, Delete, Backspace тастера). -Селектовање и основно едитовање текста (брисање, додавање). -Чување текстуалног документа, именовање и поновно отварање. -Додавање текстуалног објашњења на слику, чување, именовање и поновно отварање. -Претраживање интернета (прегледачи, претраживачи,	Ликовна култура: Вајање популарног лика из цртања повезати са видео записом вајања истог лика. Прављење различитих постера и паноа. Верска настава: Различити цртани филмови који илуструју дешавања из Библије. Природа и друштво: Правилно одлагање електронског отпада је битно за очување животне средине. Опасност на интернету, показати да нису сви добронамерни. Физичко васпитање: Указати ученицима колико је важно ограничити	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	Указати ученицима да виртуелни лист папира је простор у оквиру ког приказују слова и знакове, значај курсора, велико слово, правопис и граматика и објаснити и демонстрирати начин уношења текста, означавања текста за додавање или брисање -показати и објаснити начин за чување документа идемонстрирати поступак именовања и чувања графичке датотеке идемонстрирати начин приступања садржајима светске мреже

дигиталне садржаје			коришћење дигиталних уређаја и бавити се спортом.		

пронађене на интернету користимо на етички начин; – наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА АКТИВНОСТ УЧЕНИКА организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад		кључне речи, информисаност о томе како су резултати претраге одабрани и рангирани; критички однос према резултатима претраге). - Етичко коришћење туђих дигиталних материјала. - Коришћење технологије ван школе-примери дигитализације у свакодневном животу у чијој је основи вештачка интелигенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву			

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

– објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; – одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом; – препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин;	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА (5)**	-Понашање на интернету – интернет бонтон. -Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. -Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем**,** непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. -Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. -Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине. -	Српски језик: Читање текстова са интернета. Образовне игре. Математика: Различити садржаји са интернета везани за бројеве, сабирање, одузимање, тестови знања. Ликовна култура: Вајање популарног лика из цртаћа повезати са видео записом вајања истог лика. Ављење различитих постера и паноа. Верска настава: Различити цртани филмови који илуструју дешавања из Библије. Природа и друштво: Правилно одлагање електронског отпада је битно за очување животне средине. Опасност на	- 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	-Подстицати ученике да наведу неке од података који спадају у личне податке и упознати ученике са чињеницом да коришћењем дигиталних уређаја остављамо личне податке на интернету, а да тога често нисмо ни свесни. Свако чињење у дигиталном окружењу оставља отисак, као када газимо по неутабаном снегу. Неки од тих отисака могу да имају утицај на наш будући живот. Такође, обновити знање 3 неопходности софтверске заштите дигиталног уређаја јаком лозинком. Поменути постојање двостепене заштите и појаснити како она функционише.Ученици треба да креирају статичке или покретне слике које подижу свест о могућностима које доноси комуникација на интернету, али и опасностима које вребају уколико се комуникацији не приступи на одговоран начин. Креиране слике постављају се на школско веб-место и тиме се промовише стваралаштво ученика, које постаје доступно њиховим породицама и рођацима. улогу емотикона у писаној комуникацији. -Разговарати са ученицима о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и о ризичној комуникацији - -Ученици треба да креирају пример дневног плана рада, а наставник треба да их саветује како да одреде приоритете, како да потраже помоћ у случају да не разумеју садржаје које

		карактеристике сваког од поменутих видова	интернету, показати		

13)		(друштвене мреже, Вајбер групе, имејл, видео-састанци сл.).	да нису сви добронамерни. Физичко васпитање: Указати ученицима колико је важно ограничити коришћење дигиталних уређаја 20) бав ити се спортом.	11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	изучавају и тиме доприноси изградњи саморегулације у њиховом учењу.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

– утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање; – уочи и исправи грешку у једноставном	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА (11)**	-Осмишљавање алгоритама са гранањем који води до решења једноставног проблема. -Оператори поређења и аритметички оператори.	Српски језик: Читање текстова са интернета. Образовне игре. Математика: Различити садржаји са интернета везани за бројеве,	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација	-У оквиру активности за достизање исхода својим речима наставник објасни појам алгоритам и анализира једноставан познати поступак који садржи понављања

алгоритму/програму који садржи понављање; – решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева гранање; – наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); – наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања; – примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање; - објасни потребу употребе гранања и понављања у програмима својим речима.-		-Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. -Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Уочавање и исправљање грешака у програму.	сабирање, одузимање, тестови знања. <u>Ликовна култура</u>: Вајање популарног лика из цртаћа повезати са видео записом вајања истог лика. Прављење различитих постера и паноа. <u>Верска настава</u>: Различити цртани филмови који илуструју дешавања из Библије. <u>Природа и друштво:</u> Правилно одлагање електронског отпада је битно за очување животне средине. Опасност на интернету, показати да нису сви добронамерни. <u>Физичко васпитање</u>: Указати ученицима колико је важно ограничити коришћење дигиталних уређаја и бавити се спортом. оооо	3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљиво с т и оријентација ка предузетништву	одређених радњи и представи га алгоритамски, ученике треба ставити пред проблеме које треба да декомпонују и њихово решење прикажу у форми низа корака, при чему се треба ослањати на образовно искуство из другог разреда. Међу проблемима треба да се нађу и они чије решавање захтева понављање одређених корака известан број пута или непрестано. -Дефинисани низ корака наставник назива алгоритмом и подстиче ученике да овај појам објасне на узрасту примерен начин. -Наставник ставља пред ученике неколико раније креираних програма, које они треба да анализирају и објасне шта и на који начин раде. -Наставник треба да нагласи чињеницу да учење програмирања представља трајно знање, које је применљиво и у годинама које долазе.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
организује час, презентује наставне садржаје, ангажује ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ, подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика	активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, закључују, примењују, учествују у тимском раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Упутство за сумативно оцењивање ученика		
Поступак праћења и оцењивања	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**

-вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика -заједничко вредновање ученика и наставника Ссамопроцена оцене од стране ученика тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) ***вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима -степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених исхода постигнућа у току савладавања програма предмета.** **-процењују се: вештине разумевања, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим задацима; вештине, руковање алатима и технологијама и извођење радних задатака.**	Системтско посматрање Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Скала по нивоима (самосталност у извршавању задатака) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	а континуирано а након завршетка теме а по потреби -белешке са часова током године -пресек стања након завршетка пројекта -пресек стања по тромесечјима -процена о раду - напретку на крају школске године

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред: трећи
Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Кључни појмови: равноправност, стереотипи и предрасуде, дискриминација, локална заједница, солидарност, волонтирање

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА ТЕМА** **БРОЈ ЧАСОВАИ САДРЖАЈИ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА:**
1. својим понашањем показује да прихвата различитост других; 2. препознаје у свом	**ЉУДСКА ПРАВА - 12 часова** Сви различити, а сви равноправни Различитост	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација	-примена различитих интерактивних облика рада

окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; 3. укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; 4. објасни разлику између саосећања, солидарности и сажаљења на датом примеру; 5. укаже на упрошћено, поједностављено, генерализован \ и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима;	Живот у заједници у којој би сви људи били исти (по полу, узрасту, вери, националности, образовању, интересовању). Различитост као богатство једне друштвене заједнице. Отвореност и затвореност за различитости. Различитости у нашој локалној заједници. Равноправност мушкараца и жена Уважавање разлика уз једнака права, одговорности и могућности. Дечаци и девојчице – сличности и разлике, иста права и могућности. Осетљиве друштвене групе Групе којима је услед специфичних разлика потребна додатна подршка како би имале исте шансе и могле равноправно да се укључе у живот заједнице и остваре своје потребе и права. Стереотипи и предрасуде Упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога (сви дечаци су, све девојчице су, сви Роми су). Негативно мишљење појединаца о некоме ко се не познаје довољно. Стереотипи и предрасуде као основ за дискриминацију. Дискриминација Неједнако поступање према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства (пол, узраст, вера, националност, образовање, инвалидитет), што за последицу има нарушавање њихових права и достојанства. Једнако поступање према неједнакима као вид дискриминације. Етикетирање, ружни надимци као вид дискриминације.	3.Рад с подацима и информацијам и 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљ иво ст и оријентација ка предузетништву.	и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције -примена искуственог учење, изношење доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)

Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
планира, истиче циљ теме и часова, прати, пружа подршку и усмерава подстиче ученике на стваралачко истраживање, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате процеса рада у току часова	слушају, износе своје мишљење, заједнички формулишу закључке дискутују, глуме, истражују примењују научено у новим ситуацијама учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА ТЕМА** **БРОЈ ЧАСОВАИ САДРЖАЈИ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА:**

\ наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; \ наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; 8. тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права; у наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; 10. опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници;	**ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО – 10 часова** Ја и други у локалној заједници Локална заједница Место где грађани задовољавају највећи број својих потреба и остварују највећи број својих права. Потребе и права које деца задовољавају у локалној заједници – за образовањем, здравственом заштитом, одмором, игром, учествовањем у спортским, кулурним и уметничким активностима. Комуналне услуге Услуге од општег интереса за све грађане локалне заједнице – вода, превоз, путеви, паркинг, отпад, осветљење, паркови, пијаце, димничари. Институције и организације Локалне заједнице у области образовања, културе, здравља, спорта и рекреације, очувања околине, безбедности, верске организације. Активности и допринос удружења грађана у локалној заједници. Наша локална заједница Брига наше локалне заједнице о потребама и правима својих грађана,. Брига наше локалне заједнице о деци различитих својстава (пол, узраст, сиромаштво, здравље). Доступност садржаја у нашем окружењу слепим или глувим особама, родитељима са дечијим колицима или особама у инвалидским колицима (пешачки прелази, школа, дом здравља, продавница, превоз). Брига деце о својој локалној заједници – о отпаду, биљкама и животињама, споменицима културе, уметничким делима, потрошњи воде, пружање помоћи онима којима је то потребно. Удружење грађана у нашем окружењу некад и сад.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-примена различитих интерактивних облика рада у одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице \симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције -примена искуственог учење, изношење доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)
Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
планира, истиче циљ теме и часова, прати, пружа подршку и усмерава подстиче ученике на стваралачко истраживање, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате процеса рада у току часова	слушају, износе своје мишљење, заједнички формулишу закључке дискутују, глуме, истражују примењују научено у новим ситуацијама учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	**НАСТАВНА ТЕМА БРОЈ ЧАСОВАИ САДРЖАЈИ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА:**
11. се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; 12. препознаје	**ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ – 8 часова** Снага узајамне помоћи Солидарност Потреба узајамне бриге и одговорности међу људима. Лажна солидарност. Разлика између саосећања, сажаљења и солидарности. Примери акција солидарности у нашој локалној заједници (мобе, добровољно давање крви и хуманитарне акције за лечење болесних, СМС акције прикупљања новца). Ситуације у којима свакоме може бити потребна помоћ (болест, сиромаштво, ратови, поплаве, земљотреси, пожари, миграције). Медији као подршка солидарности.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини	-примена различитих интерактивних облика рада - одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције -примена искуственог учење, изношење

примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима;	Волонтирање Добровољно ангажовање појединаца и група у пружању помоћи људима, животињама, биљкама. Мотиви волонтера – веровање у снагу узајамне помоћи, човекољубље и хуманост. Волонтерске акције ученика/ученица школе у локалној заједници (чишћење јавних површина, сађење биљака, помоћ старим људима, удомљавање напуштених кућних љубимаца). Активности волонтера Црвеног крста у нашој локалној заједници.	10. Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
планира, истиче циљ теме и часова, прати, пружа подршку и усмерава подстиче ученике на стваралачко истраживање, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате процеса рада у току часова	слушају, износе своје мишљење, заједнички формулишу закључке дискутују, глуме, истражују примењују научено у новим ситуацијама учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА БРОЈ ЧАСОВАИ САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	**НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА:**

13. испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; 14. заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ – 6 часова Акција солидарности у локалној заједници Планирање и извођење акције солидарности у локалној заједници Утврђивање коме је у заједници потребна помоћ. Одређивање циља акције. Припрема плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције –видео, фотографије, текстови и	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран однос	-примена различитих интерактивних облика рада - одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције -примена искуственог учење, изношење доживљаја и ставова
изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	сл. Промоција акције на нивоу школе –приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	ученика кроз размену у групи -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**

планира, истиче циљ теме и часова, прати, пружа подршку и усмерава подстиче ученике на стваралачко истраживање, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате процеса рада у току часова	слушају, износе своје мишљење, заједнички формулишу закључке дискутују, глуме, истражују примењују научено у новим ситуацијама учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода- формативно и сумативно оцењивање; оцењује се описном оценом: истиче се, добар, задовољава

Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Време
-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика **-заједничко вредновање ученика и наставника** **- самопроцена оцене од стране ученика** *** тимски рад** **(посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)** *** рад у пару** **(посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)**	Системтско посматрање Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Скала по нивоима (самосталност у извршавању задатака) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) -Квалитативно и квантитативно процењивање	Белешке са часова током године Пресек стања након завршетка пројекта Пресек стања по тромесечјима Процена о раду и напретку на крају школске године

***вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима**	резултата (пано, табела...)	

НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ

За ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (мере индивидуализације), односно доноси индивидуални образовни план.

Препоручени начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)

\ што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...

\ и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

		годишњи фонд	недељни фонд
1.	ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК	18	1 (сваке друге недеље)
2.	ДОПУНСКА НАСТАВА - МАТЕМАТИКА	18	1 (сваке друге недеље)
	Укупно	36	1

СРПСКИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
-разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; - одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; - примењује основна правописна правила;	ЈЕЗИК	-Врсте речи: именице , придеви; заменице (личне заменице); глаголи -Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. -Велико слово	- врсте речи уочавати најпре на изолованим примерима, а затим увежбавати и у оквиру реченице; -усвајати нове садржаје путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице.	-прати напредак ученика и пружа подршку -објашњава начин разликовања врсте речи -објашњава поступак примене прав.правила	-уочава и издваја врсте речи -пише називе облике рељефа -употребљава тачку, упитник и узвичник -уочава и записује облике управног говора
- чита са разумевањем различите текстове; – чита текст поштујући интонацију реченице /стиха; - спои више реченица у крађу и дужу целину; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Краћи и дужи текстови -Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице.	- увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама -реализовати различите програмске вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке)	-припрема, мотивише, чита; усмено излаже; -приказује, показује; -демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике да богате речник	-слуша, посматра, прича, -чита, говори стихове, глуми -препричава -учествује у разговору -користи дечју штампу и непознате текстове, -саставља причу

- одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; -именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине;	КЊИЖЕВНОСТ	-Књижевни појмови: лирска песма, епска песма, народна бајка, роман, опис, дијалог, приповедање,	-ученици се мотивишу на читав низ стварал. активности које настају поводом дела -ученик треба да разликује опис , приповедање, дијалог	-припрема материјал за анализу текста -помаже у разумевању текста	чита текстове одговара на питања учествује у разговору поставља питања

МАТЕМАТИКА

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
- прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; - изврши четири основне рачунске операције, - реши једначину са једном рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; - уочи делове целине и запише разломке	БРОЈЕВИ	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице Упоређивање разломака са једнаким имениоцима.	- Визуелизација бројева и места броја у бројевном низу - увежбавање технике рачунања - инсистирање на усменом објашњењеу поступка решавања - разумевање појма разломка радити кроз игровне активности	-прати напредак ученика пружа подршку, подстиче и усмерава - објашњава начин правилног израчунавања и примене олакшица - примењује различите методе рада	-слуша, посматра - усваја и увежбава поступак - самостално реашава једноставне задатке - проверава - објашњава поступак и тражи потребна објашњења

- црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; - конструише троугао и круг; - именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; - одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; - користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање;	ГЕОМЕТРИЈА	Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице.	- цртање правих и углова помоћу прибора за геометрију - самостално конструисање кружнице/круга шестаром - подстицање ученика да самостално примене формулу и израчунају потребно	-планира -прати напредак - даје додатна објашњења -демонстрира поступак правилне конструкције - осмишљава одговарајуће задатке - примењује различите методе рада	-посматра, слуша, памти, -правилно користи прибор за геометрију - црта, -самостално решава, проверава, - тражи објашњења;
- чита, упореди и претвара јединице мере - примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама. --чита и користи податке представљене табеларно или графички	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Новчанице Јединице мере Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	- упознавање са мерним јединицама применом очигледних средстава - решавање једноставнијих задатака повезивањем са свакодневним ситуацијама - самостално мерење различите предмета	-прати рад и залагање -подстиче ученике да самостално мере -усмерава на практичну примену -подстиче на опажање примену, закључке, препознавање закључке	-посматра и слуша, -објашњава, - мери - упоређује и претвара, - проверава, - тражи објашњења;

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Разред: трећи
Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Циљ наставе је развијање моралних особина, ставова и уверења ученика, упознавање ученике са школским животом и односима којима уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине

ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ:
БЕЗБЕДНОСТ	На путу од куће до школе Ко нам помаже у саобраћају Полицајац је наш пријатељ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоранодноснрема здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-повезивање садржај рада са ситуацијама из свакодневног живота у школи и ван ње -одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада - организовање истраживачких активности -оцењивање позитивних страна понашања и рада и како се могу још побољшати -израда паноа - организовање радионица -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;
КАКО ДО ДОБРОГ УСПЕХА И ПРИМЕРНОГ ВЛАДАЊА	План рада и одмора у току дана Колико смо задовољни успехом Школске обавезе Шта је примерно владање		
ЖИВОТ У ШКОЛИ	Права и обавезе Односи у одељењу Дечија недеља Дан школе Савиндан		
КУЛТУРА ПОНАШАЊА	Бонтон Боравак у фискултурној сали Понашање у школи и ван школе		
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Учионица Школско двориште Наш град Чувајмо природу		

ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ	Коме се обраћамо када се над нама врши или смо сведоци насиља Насиље, злостављање, занемаривање Нивои насиља Радионице		

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) Математика – Бројеви: Децимални запис броја са једном децималом.	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
планира, истиче циљ теме и часова, прати, пружа подршку и усмерава подстиче ученике на стваралачко истраживање, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате процеса рада у току часова	слушају, износе своје мишљење, заједнички формулишу закључке дискутују, глуме, истражују примењују научено у новим ситуацијама учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Разред: трећи
Годишњи фонд: 36 – 72
Недељни фонд: 1-2 (зависи од планираних активности на нивоу одељењског или разредног већа, школе или локалне заједнице)

Циљ је подстицање индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.

ТЕМЕ	САДРЖАЈ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ:
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	– Дечија недеља (учешће у активностима) – Свети Сава – школска слава (пано) – Дан школе (учешће у активностима) – Нова година (радионица) – Ускрс (радионица) – вршњачке радионице	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и	- планирање циља, ефеката, активности ученика и наставника, начин рада - активностима обухватити све ученике и то тако да могу
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	– школски простор; учионица, двориште (уређење) – честитке за: рођендан, Нову годину, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) – одељењски пано (уређење)	информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини	да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност - примењују се игролике активности којима се подстиче креативност ученика - користе се школски ресурси - организују се
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	- акције поводом Дечје недеље -хуманитарне акције (помоћ другу, другарици...) - Сарадња са Црвеним крстом		
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	- одељенска и међуодељенска такмичења - учешће на Јесењем и пролећњем кросу		

	(општински ниво)		

КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	- одлазак на изложбу - позоришне представе - биоскопске представе - вршњачке радионице	компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	којима су главни носиоци ученици

у У току сваке шк.године планиране су посете (позоришту, биоскопу, музеју, галерији и библиотеци), обилазак града и шетње до парка и плаже. - У току сваке шк.године планиран је одлазак и учешће ученика на Јесењем и Пролећном крос.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације Математика – Бројеви: Децимални запис броја са једном децималом. Музичка култура – Извођење музике, Музичко стваралаштво, Слушање музике	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
започиње и усмерава разговор и дискусију подстиче сарадњу и тимски рад ученика мотивише и подстиче ученике да учествују и развијају своје способности заједно са ученицима вреднује резултате учешћа у различим ваннаставним активностима	планира учешће, припрема се, учествују подстичу друге и дају пример анализирају свој и рад других планирају акције учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

1.4. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА IV РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циључења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске	**КЊИЖЕВНОСТ (80)**	Школска лектира Поезија Проза Драмски текстови Научнопопуларни и информативни текстови Домаћа лектира Књижевнипојмови: –шаљива народна песма, – прича о	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран	-кроз читање књижевноуметничких текстова и у разговору о њима на часу градити критичко мишљење , -упућивати ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника и др. -обезбеђивање корелације са сродним предметима

песме (стих, строфа, рима и ритам); –тумачи идеје књижевног дела; –препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; –уочи персонификацију и разуме њену улогу књижевном делу; –разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; –преприча текст из различитих улога/перспектива; –уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); –уочи супротстављеност лица у драмском тексту; –чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; - изражајно рецитује песму и чита прозни текст; - изводи драмске текстове; - усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела		животињама, – особине народне епске песме, – приповетка, – роман за децу, – персонификација , – опис природе и ликова, – приповедање у и 3. лицу, – сукоб драмских лица	однос према околини 10.Естетичка компетенција	-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације - развијање емпатије тиме што од читалаца тражи да се ставе на место другога и да разумеју најразличитије особине и поступке ликова -развијати способност читања књижевних текстова са разумевањем, подстицати љубав према читању -функционално повезивање текстова по сродству - богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова - примена тимског, групног и рада у пару
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				
Природа и друштвоПрошлост- Историјски извори, Начини живота данас и у прошлости; Природа, човек, друштво - Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама Музичка култура Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче Ликовна култураСпоразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови				

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, прича, чита текстове, активно учествује у разговору, описује доживљај прочитаних књижевних дела и износи мишљење о њима,поставља питања, препричава

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

− разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; − одреди основне реченичне чланове; − разликује врсту речи од службе речи у реченици; − поштује и примени основна правописна правила; − правилно пише сва три модела управног говора	**ЈЕЗИК (50)**	Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. Управни говор (трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела Примери из обрађених дела устаљена и посебно наденута имена животиња; Називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности. Речца *ли*; скраћени упитни облик *је ли* (*је л’*) према узрочном везнику *јер*. Предлог *са* уз заменице (нпр. *са мном, с њом* и сл.). Писање вишечланих бројева.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника и др. -за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста); - врсте речи уочавати најпре на изолованим примерима (у основном облику), а затим увежбавати и у оквиру реченице. -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом; -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самосталнописање -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				

Природа и друштво - Природа, човек, друштво - Услови за живот, Облици рељефа; Материјали – Промене материјала Музичка култура - Слушање музике: Музички дијалог Ликовна култураСпоразумевање: Тумачење вузуелних информација Математика - Мерење и мере: Јединице мере

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, повезује са наученим, активно учествује у разговору, уочава врста речи и књижевним текстовима,поставља питања, решава задато

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

- употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; -употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; - препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - напише разгледницу, честитку, приватно писмо; - прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - повеже информације исказане у линеарном у нелинеарном тексту у на основу њих изводи	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (50)**	Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази. Разгледница, честитка, писмо. Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл. Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица *Ви* из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца *ли*, предлог *са*, вишечлани бројеви). Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	–увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама -реализовати различите програмске вежбе (правописне, језичке, лексичко- семантичке) - примењивати правописне вежбе:диктат, аутодиктат, вежбе допуњавања и правилног избора речи - кроз игровне активности, посебно крозјезичкеи ситуационеигре, неговати језичку културу говора – реализовати говорне вежбе у функцији изграђивања доброг језичког укуса, елоквентности и

закључак; - правилно структурира текст; - учествује у предлагању садржаја и начина рада		времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју. Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту.		флуентности у изражавању -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштво - Природа, човек, друштво - Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима
Музичка култура - Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче Ликовна култура - Споразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике да богате речник; проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, прича, чита текстове, глуми, активно учествује у разговору, описује усмено и писмено доживљај, износи мишљење о свом и раду других;

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**

Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; 3. решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: и у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; и самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; и решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: и у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; и у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; и већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; и у довољној мери критички расуђује; и показује делимични степен активности и ангажовања.	**Начин провере исхода и стандарда постигнућа за 1.циклус:** **-иницијална** процена нивоа на коме се ученици налазе - **усмено одговарање**(причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) 4**писане провере** (контролни задаци, тестови, ортографске вежбе, диктати, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима	Табеларна евиденција о писменим проверама Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност 14) у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су	Свакодневно бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	-заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) 21) Панои : добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	

4. У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа; провераваће се оствареност исхода као и прописани образовни стандарда постигнућа за 1.циклус, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

СРПСКИ ЈЕЗИК – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
КЊИЖЕВНОСТ	– СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличког и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. – СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. – СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. – СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наста-вника,	прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности – СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специ-фичности конкретних књижевних дела и закључују о основним одликама књижевних врста. – СРП.ОО1.С.3.7. Књижевна дела која самостално читају, разумеју у одговарајућем жанровском кључу. – СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржи-нске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место…). – СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевно уметничком тексту; одређују тему. – СРП.ОО1.С.3.8. Формирају етичке и естетско-емоционалне вредности, развијају емпатију. – СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. – СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предви-ђају даљи ток радње, преиспитују	мотивисани поступци и осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста. – СРП.ОО1.Н.3.4 . Решавају проблеме, упоређују и образлажу догађаје кроз процену узрока и по-следица у свакодневном животу; формирају се као моралне личности које познају и негују општеприхва-ћене људске и друштвене редности.

	разликују врсте текстова. – СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. – СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу. – СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту. – СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађа-јима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. – СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; пове- зују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје поступке; развијају отпорност и самопоуздање.	претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст – СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност, друштвено ангажовање, еколошка свест итд.). тога разу-меју његов смисао;	

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Кључни појмови: природни бројеви, декадни систем, својства операција, израз, једначине и неједначине, разломци, децимални запис броја, коцка, квадар, површина и запремина.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; одреди месну вредност цифре; изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; реши једначине и неједначине и провери тачност решења; реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; процени вредност израза са једном рачунском операцијом; одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; *т*	**БРОЈЕВИ (136)**	Скуп природних бројева са нулом Декадни систем записивања бројева Месна вредност цифре Својства скупа природних бројева Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак) Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу N_0. *т*	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10. Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и	- Визуелизација бројева и места броја у бројевном низу ради разумевању декадног бројевног система - увежбавање технике рачунања, како би ученици стекли сигурност и спретност при усменом и писменом рачунању -решавање задатака у реалистичним и проблемским ситуацијама -развијање способности математичког моделовања, примене математике

прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ (m, $n \leq 10$); упореди разломке облика са једнаким бројиоцима или имениоцима; сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима;		Разломци облика (m, $n \leq 10$). Упоређивање разломака са једнаким бројиоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.	оријентација ка предузетништву	у решавању проблема из реалних животних ситуација или других предметних области - разумевање појма разломка радити кроз практичне активности деобе и спајања, лепљења и сечења погодног дидактичког материјала. - примена тимског, групног и рада у пару. -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Природа и друштво - Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије Музичка култура - Извођење музике: Елементи музичког писма Српски језик - Језик: Записивање реченице, правописни знаци, зарез, две тачк, записивање низа; Језичка култура
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у реалним животним сигуацијама; организује игров.активности, проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, записује поступак, израчунава, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења,

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
− именује елементе и опише особине квадра и коцке; − црта мреже и прави моделе квадра и коцке; − препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	**ГЕОМЕТРИЈА (13)**	Квадар и коцка	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- развој перцепције простора и просторног резоновања кроз упознавање геометријских фигура у равни и њихових својстава - цртање правих и углова помоћу лењира и троугаоника или два троугаоника - конструисање кружнице/круга шестаром и увиђају да су круг и кружница одређени центром и полупречником - подстицање ученика да самостално откривају формуле израчунавања обима и површине - пресликавање једноставних геометријске фигуре на квадратној мрежи или тачкастој мрежи симетрично - развијање геометријског мишљења реализацијом следећих активности: посматрање, прављење модела, цртање, склапање и растављање делова фигуре - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Природа и друштвоОријентација у простору и времену – Географска карта Србије, план насеља Музичка култураИзвођење музике: Елементи музичког писма Ликовна култураКомпозиција:Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема, даје објашњења; демонстрира начин цртања; подстиче ученике на примену наученог у сложен. ситуацијама; прати реализације активности, проверава оствареност исхода;	посматра, правилно користи прибор за цртање, црта, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, формулише, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
− прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; − израчуна површину квадрата и правоугаоника; − израчуна површину и запремину квадра и коцке; − реши проблемске задатке у контексту мерења.	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (31)**	Мерење површине (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадра и коцке. Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3). Запремина квадра и коцке.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- упознавање са стандардним мерним јединицама применом очигледних средстава - решавање једноставнијих проблема повезивањем са свакодневним ситуацијама - процена и мерење различите предмета из окружења - примена информационих технологија, Геогебра и Гоогле мап - развијање логичко-комбинаторног мишљења применом одговарајућих активности -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Природа и друштвоОријентација у простору и времену Географска карта Србије, план насеља
Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма
Ликовна култура (Материјали – Својства материјала)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у сложен. ситуацијама; прати реализације активности, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, претвара, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ **Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање**			
КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**
Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује;	**Начин провере исхода и стандарда постигнућа за 1.циклус:** -иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - **усмено одговарање**(опис поступка рада) - **писане провере** (контролни задаци, тестови, домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама	-Табеларна евиденција о писменим проверама -Чек-листе са скалом процене - Протоколи посматрања -Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви	Свакодневно бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

− показује делимични степен активности и ангажовања.	ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима	имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативно процењивање	

Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	-заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	резултата рада група (пано, табела...) аПанои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	

- У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа; проверавање се оствареност исхода као и прописани образовни стандарда постигнућа за 1.циклус, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

МАТЕМАТИКА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
БРОЈЕВИ	– MAT.OO1.O.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датој бројевној правој. – MAT.OO1.O.2.1. Правилно употребљавају математичке симболе. – MAT.OO1.O.3.1. Решавају једноставну проблемску ситуацију коришћењем израза са једном рачунском операцијом. – MAT.OO1.O.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог једноставног бројевног низа. – MAT.OO1.O.1.3. Рачунају вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.1.4. Множе и деле без остатка двоцифрене и троцифрене бројеве једноцифреним. – MAT.OO1.O.3.4. Изражавају одређену суму новца преко различитих апоена и рачунају са новцем у једноставнимMAT.OO1.O.1.5. Решавају једначине са једном операцијом у оквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.3.5. Читају податке са једноставнијих графикона и табела и дијаграма који	– MAT.OO1.C.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог бројевног низа. MAT.OO1.C.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис. – MAT.OO1.C.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација. – MAT.OO1.C.1.2. Одређују месну вредност цифре, као и десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју.– MAT.OO1.C.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака). – MAT.OO1.C.1.3. Решавају једначине са највише две операције – MAT.OO1.C.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика. – MAT.OO1.C.1.4. Читају, записују и упоређују разломке облика , који имају исте имениоце или бројиоце и	– MAT.OO1.H.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет. – MAT.OO1.H.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.H.3.1. Математички моделују реалистичне проблемске ситуације из различитих области (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво…). – MAT.OO1.H.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање). – MAT.OO1.H.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. – MAT.OO1.H.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника…)– MAT.OO1.H.1.3. Решавају

			неједначине са једном

	се односе на свакодневне животне ситуације .– MAT.OO1.O.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика (n ≤ 10), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину). – MAT.OO1.O.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.8. Анализирају и уочавају правилност код датих бројчаних и других података.	препознају сликовни приказ разломака. – MAT.OO1.C.1.4. Читају, записују и упоређују децималне записе бројеваса највише две децимале. – MAT.OO1.C.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. . – MAT.OO1.C.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму. – MAT.OO1.C.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација	операцијом. – MAT.OO1.H.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема. – MAT.OO1.H.1.8. Сабирају и одузимају разломке облика , који имају исте имениоце. – MAT.OO1.H.1.9. Сабирају и одузимају бројеве у децималном запису са истим бројем децимала (облика 1,23 + 2,54 или 3,59 – 1,25). – MAT.OO1.H.1.10. Израчунавају део (b ≤ 10, a < b) неке целине.
ГЕОМЕТРИЈА	MAT.OO1.O.2.2. Анализирају међусобни положај објеката у простору. – MAT.OO1.O.3.2. Одређују положаје, односе и смер кретања објеката у окружењу. MAT.OO1.O.1.7. Именују геометријске објекте у равни и простору. – MAT.OO1.O.2.5. Упоређују и класификују геометријске објекте према својствима.	правоугаоник и троугао, ако су дате дужине страница и кружницу датог полупречника. – MAT.OO1.C.2.7. Користе мрежу коцке и квадра при извођењу закључака о њиховим својствима. – MAT.OO1.C.3.7. Уочавају симетричност и подударност објеката у окружењу. – MAT.OO1.C.2.8. Допуњавају дати цртеж тако да	

	– MAT.OO1.O.1.8. Уочавају и именују делове од којих је сложен геометријски објекат; – MAT.OO1.O.1.9. Уочавају међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност). – MAT.OO1.O.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира.	добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву и одређују осу MAT.OO1.C.1.5. Користесвојства геометријских објеката у равни и простору (квадрат, правоугаоник, троугао, круг, квадар, коцка) при решавању задатака. – MAT.OO1.C.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова. – MAT.OO1.C.2.6. Конструишу квадрат, правоугаоник и троугао, ако су дате дужине страница и кружницу датог полупречника. – MAT.OO1.C.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. – MAT.OO1.C.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова. – MAT.OO1.C.2.6. Конструишу квадрат, – симетрије. – MAT.OO1.C.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања	

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	– MAT.OO1.O.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандардном јединицом мере. – MAT.OO1.O.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у окружењу, при чему за површину користе нестандардне јединице мере. – MAT.OO1.O.1.10. Користе јединице за мерење дужине, масе, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању.	– MAT.OO1.C.3.2. Мере дужину и резултат мерења записују коришћењем природних бројева или бројева у децималном запису. – MAT.OO1.C.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужину и пореде дате величине у једноставним ситуацијама. – MAT.OO1.C.3.4. Рачунају са новцем у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.C.1.6. Претварају мере за мерење масе, времена и запремине течности из већих мерних јединица у мање. – MAT.OO1.C.1.7. Одређују обим троугла, квадрата и правоугаоника. – MAT.OO1.C.1.8. Одређују површину квадрата, правоугаоника, коцке и квадра. – MAT.OO1.C.1.9. Уочавају подударне и симетричне фигуре.	– MAT.OO1.H.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужине и пореде дате величине у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.H.1.4. Претварају мере за мерење површине и запремине из већих мерних јединица у мање. – MAT.OO1.H.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама. – MAT.OO1.H.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака. – MAT.OO1.H.1.5. Израчунавају обим и површину сложених фигура у равни. – MAT.OO1.H.2.5. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења. – MAT.OO1.H.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно. – MAT.OO1.H.1.6. Израчунавају запремину коцке и квадра. – MAT.OO1.H.1.7. Претварају мере за мерење дужине, масе, времена, запремине течности.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Програм наставе и учења предмета Природа и друштво у трећем разреду основне школе чини тема *Мој крај* и пет предметних области: Природа, човек, друштво; Оријентација у простору и времену; Прошлост; Кретање; Материјали. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.

Кључни појмови: отаџбина, оријентација у времену и простору, интеркултуралност, природни ресурси.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима	**ПРИРОДНЕ И ДРУШТВЕНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ (27)**	Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије. Друштвене карактеристике	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском	– Посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видљивих карактеристика); – Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; – Описивање – вербално или

људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; у у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса;		Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света).	друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; – Процењивање – самостално одмеравање; – Груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – Праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; – Бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – Истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језикКњижевност – прозни и поетски текстови
Музичка култура Слушање музике: Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу; Музика и здравље Ликовна култура Споразумевање: Визуелне карактеристике биљака и животиња

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, даје објашњења; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на примену наученог у свакодневном животу; прати реализације активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, илуструје, групише, користи е-уџбеник, тражи објашњења, одговара на питања, истражује, презентује рад,;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; - затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу;	**ЧОВЕК – ПРИРОДНО И ДРУШТВЕНО БИЋЕ (8)**	Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо комуникационих технологија; непримерени садржаји.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција	-уважавање искуства и знања које је ученик изградио ван школе, -повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог у свакодневном животу - илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; - описивање – вербално или ликовно изражавање; -бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; - активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик Језик – врсте речи, Језичка култура – Описивање доживљеног Ликовна култураСпоразумевање: Визуелне карактеристике знаци, симболи Физичко и здравствено васпитањеЗдравствено васпитање: Физичке промене на телу

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, даје објашњења; демонстрира поступак оријентације у простору и времену; објашњава поступак како да се научено примени у свакодневном животу; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, закључује, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, истражује, презентује рад;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено корисним акцијама уз подршку одраслих	**ПРОШЛОСТ СРБИЈЕ (25)**	Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). Настанаки развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак –узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота). Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота).	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција	– интегрисање садржаја у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих наставних предмета; – неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање; – илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; – бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања;
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				

Српски језикКњижевност – епска поезија; усмена књижевност

Музичка култура Извођење музике: Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима

Ликовна култураКомпозиција: Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, даје објашњења; упућује ученике како да опишу појаву; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, објашњава, учествује у раду и разговору, изводи огледе, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, истражује, презентује рад,;

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаравњем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу;	**МАТЕРИЈАЛИ (12)**	Смеше (течности,храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала. Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале). Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– Експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; – Истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа; – Сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; – Стварање – креативна продукција; – Играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; – Активности у оквиру мини пројекта – осмишљавање и

– наведе примере превенције и заштите од пожара;		Опасност и заштита од пожара.		реализација.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик Књижевност: Информативни текстови
Математика Јединице мере, разломци, децимални запис
Ликовна култураМатеријали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање –растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, даје објашњења; упућује ученике како да опишу појаву; прати реализацију активности, интегрише садржаје, проверава оствареност исхода;	посматра, слуша, истражује, учествује у раду и разговору, изводи огледе, илуструје, описује, користи е-уџбеник, прави белешке, одговара на питања, презентује рад;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА Правилник о оцењивању	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**

Оцену одличан (5) добија ученик који: и у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; и лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; и решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења у потпуности критички расуђује; и показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: \ у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; \ самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; \ решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: и у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; и у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; и у довољној мери критички расуђује;	**Начин провере исхода и стандарда постигнућа за 1.циклус:** -иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе у**сменo одговарање**(опис поступка рада) у**писане провере** (контролни задаци, тестови, домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање ученика и наставника	-Табеларна евиденција о писменим проверама -Чек-листе са скалом процене - Протоколи посматрања ·Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталнос у у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња	Свакодневно бележење токомгодине Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима

− показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; − показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; − не изводи закључке који се заснивају на подацима; − критички не расуђује; − не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	- самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	Провера на крају школске године

о У току школске године биће реализоване две провере на нивоу разредног већа; проверавање се остваренос исхода као и прописани образовни стандарда постигнућа за 1.циклус, на крају првог полугодишта и на крају школске године.

НАСТАВНА ЗЕМА /ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО

Природне и друштвене одлике Србије	– ПД.ОО1.О.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу. – ПД.ОО1.О.2.5. Проналазе географске објекте на карти Србије. ПД.ОО1.О.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије, најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије. ПД.ОО1.О.2.1. Постављају питања о природним и друштвеним појавама и процесима. ПД.ОО1.О.2.2. Користе препоручени извор информација за прикупљање података о природним и друштвеним феноменима. ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају. ПД.ОО1.О.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и неповољно деловање човека на очување природе. ПД.ОО1.О.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову употребну вредност.	ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту. – ПД.ОО1.С.2.6. Користећи карту Србије описују географске карактеристике простора. – ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима. – ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници. – ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима. — ПД.ОО1.С.2.2. Прате и објашњавају једноставне природне и друштвене појаве и процесе и на основу тога доносе закључке. – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе. – ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним групама .	ПД.ОО1.Н.2.4. Користе карту Србије за објашњавање повезаности природно- географских карактеристика Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи.– ПД.ОО1.Н.1.3. На примерима блиским њиховом искуству процењују утицај природних процеса на друштвена збивања, као и друштвених збивања на промене у природи ПД.ОО1.Н.1.4. Аргументују еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса о рационалног коришћења необновљивих ресурса. ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и који су засновани на научним чињеницама

			појавама у природи и друштву
Човек – природно и душтвено биће	ПД.ОО1.О.1.1. Препознају и именују ко и шта чини живу и неживу природу и разликују их од производа људског рада. – ПД.ОО1.О.1.9. Идентификујудруштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група. –ПД.ОО1.О.3.4. Уважавају индивидуалне и културне особености и поштују различитости међу људима. ПД.ОО1.О.1.10. Наводе поступке за очување и унапређивање људског здравља. ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине, сопственог здравља и здравља других. ПД.ОО1.О.3.5. Учествују у заједничким активностима на нивоу школе и	– ПД.ОО1.С.3.1. Користе научне чињенице приликом изношења идеја и закључака. – ПД.ОО1.С.2.1. У процесу сазнавања упоређују своја искуства са научним чињеницама	– ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања ПД.ОО1.Н.3.3. Предлажу акције у оквиру школе и локалне заједнице и доприносе њиховој реализацији

	локалне заједнице.		

Материјали	ПД.ОО1.О.1.6. Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање. – ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште). – ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експерименте на основу упутства – ПД.ОО1.О.2.3. Описују природне и друштвене појаве и процесе на основу непосредног посматрања. – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области. – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају основне мере заштите.	– ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања). ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а. ПД.ОО1.С.2.5. Одређују факторе чије се дејство мери или контролише током огледа/ експеримента.	– ПД.ОО1.Н.1.1. Објашњавају узрочно- последичне односе у конкретним природним процесима и појавама. ПД.ОО1.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце и односе у изучаваним феноменима. – ПД.ОО1.Н.2.3. Осмишљавају једноставан експеримент на основу кога се може доћи до закључка о истраживаном феномену.

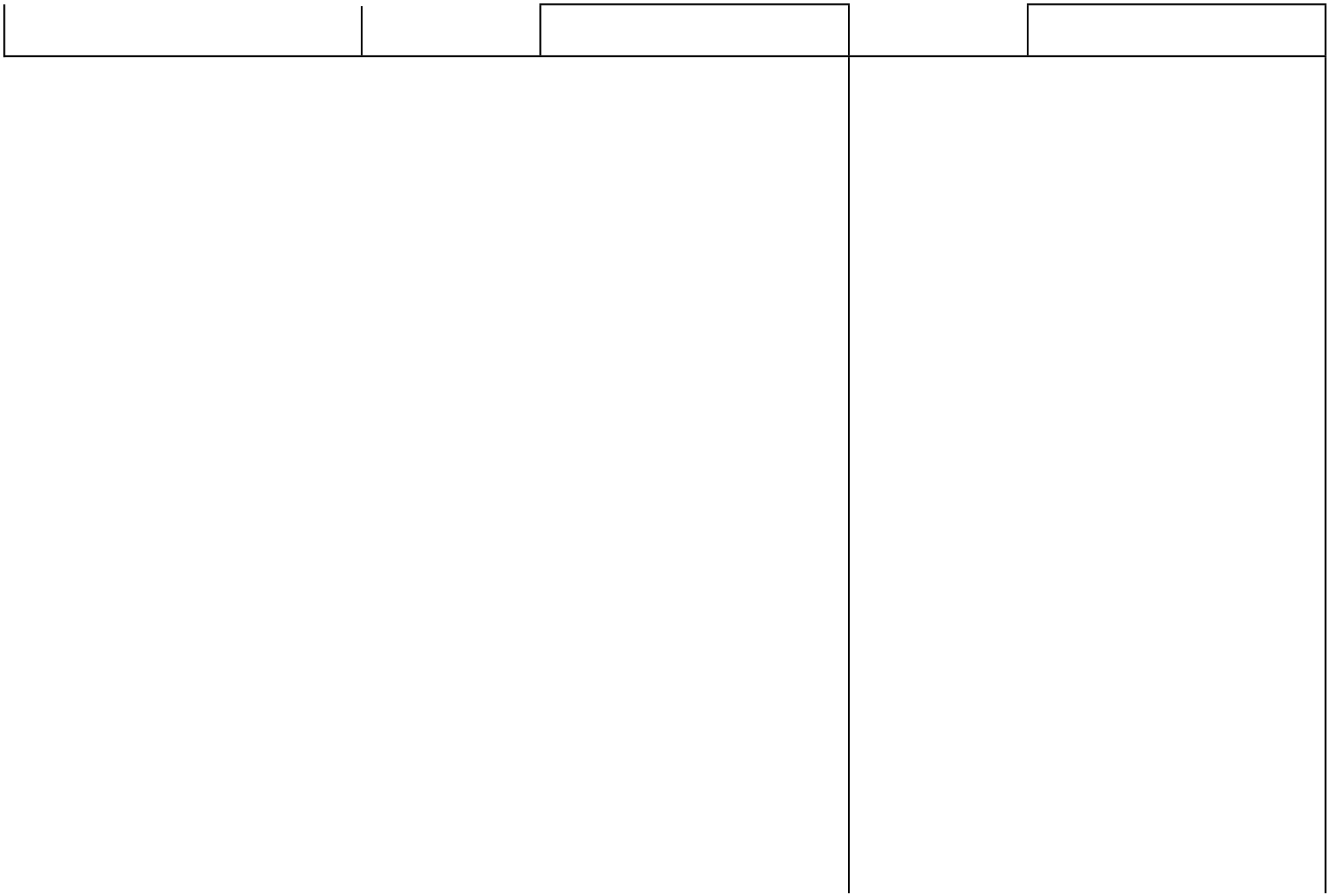
ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Кључни појмови: простор, облик, линија, боја, текстура, светлина.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као	**КОМПОЗИЦИЈА (48)**	Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка	- Испитивање својстава материјала у циљу одабира одговарајућег - Примена различитих облика и метода рада - користити уметничка дела као мотивација за стваралачки рад, -тумачење слика реализовати независно од додатних информација као што су звук, текст и др; -одабраним причама развијати креативне идеје
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ (4)	Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми.		

подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела; – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	**НАСЛЕЂЕ (6)**	Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.	компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	потребно повезати са причом о томе како се развијају креативне идеје - примењивати аналитичко посматрање кретања у простору - користititимултимедијалне садржаје – играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре
	СЦЕНА (14)	Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије.		

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култураМузичко стваралаштво: Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст

Српски језик - Књижевност: Садржај прозних и поетских текстова - Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним.

Природа и друштвоМатеријали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке) - Промене материјала - Природне и друштвене одлике Србије - Друштвене карактеристике Србије, национални паркови

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема материјале, даје објашњења; прилагођава задатке и активности како би подстакао напредовање свих ученика, упућује ученике како да опишу својства; прати реализацију активности, интегрише садржаје, мотивише, вреднује заједно са ученицима	посматра, слуша, истражује, описује, користи е-уџбеник, слаже и разлаже облике у простору, црта, слика, комбинује материјале, вреднује свој и рад других; обликује или конструише тродимензионалне и дводимензионалне радове прави белешке, презентује рад;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању ученика*)**	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода Б) Ангажовање ученика у настави В) Самосталност у раду	Предмет Ликовна култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претнодна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; **- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.** Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; **- показује велику самосталност и висок степен активности и**	**Провера остварености исхода:** -иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - успешност радова -вођење прописане педагошке документације у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: -однос према раду -однос према себи -однос према другима -разумевање -повезивање -оригиналност -вербално изражавање -примена техника	Евиденција: белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су	Белешке са часова током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања по тромесечј има На крају школске године

	ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: 3. у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; 4. у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; 5. већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; **и показује делимични степен активности и ангажовања**. Оцену довољан (2) добија ученик који: − знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; − у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; − понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; **и показује мањи степен активности и ангажовања**. Недовољан (1) добија ученик који: - знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; - не изводи закључке који се заснивају на подацима; - критички не расуђује; **у не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање**.	-заједничко вредновање ученика и наставника и самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика * групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима и конкурсима	укључени, сви имају задато забележено у свескама...) - Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Кључне речи: певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон, лествица, темпо, репетиција.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу;	**СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (10)**	Композиције различитог карактера. Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора). Дела фолклорне традиције српског и других народа. Музичка прича. Музика у служби других медија. Музички бонтон. Музика и здравље.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-музичке активности се преплићу, на свим часовима се обрађују све области; -користити мултимедијалне садржаје; - примена различитх метода и облика рада - бирају се одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култураИзвођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Српски језик Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану. Ликовна култура Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира и презентује; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слушају, износе мишљење, учествују у разговору, постављају и одговарају на питања, вреднују заједно са наставником

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

– пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;	**ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (22)**	Музичке игре (дидактичке). Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху. Певање и свирање песама из нотног текста. Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима. Народни инструменти нашег и других народа. Музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука. Динамика (крешендо, декрешендо). Темпо (*Andante*.*Moderato*. *Allegro*). Боја (различити гласови и инструменти). Трајање (цела нота и пауза. нота четвртине са тачком). Савладавање тонске висине и солмизације у обиму *це*^{1}-*це*^{2}. Тактирање у 3/4 и 4/4 такту. *Це-дур* лествица. Репетиција, прима и секонда волта.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијам и 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљив ост и оријентација ка предузетништ ву	и ученичка знања из различитих области треба повезати и ставити у функцију разумевања музике - повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара и радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Музичка култураИзвођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Српски језик Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) Ликовна култура Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**

планира, припрема материјале, бира одговарајуће песме; мотивише; прати реализацију активности, демонстрира, вреднује	слушају, свирају, певајуу, постављају и одговарају на питања, вреднују заједно са наставником

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- коментарише своје и туђе извођење музике; - самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације: – учествује у школским приредбама и манифестацијама.	**МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (4)**	Једноставна ритмичка и мелодијска пратња. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономатопеје и илустрације на крађи литерарни текст (учење у контексту). Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање мелодије на одабрани текст.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара - стваралачки задаци се реализују по слуху, без записивања

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Музичка култура Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.
Српски језик Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану. Ликовна култураМатеријали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира одговарајуће песме; мотивише; прати реализацију активности, демонстрира, вреднује	слушају, свирају, певајуу, постављају и одговарају на питања, вреднују заједно са наставником

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању*)	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Време
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	Предмет Музичка култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; − показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; − решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; − показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; − у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; − већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; − у довољној мери критички расуђује; − показује делимични степен активности и ангажовања.	**Провера остварености исхода:** -иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о степену ангажовања, уложеном труду и личном напредовању у складу са музичким могућностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележен	Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања по тромесечјима На крају школске године

		* групни рад (посматрање наставника, излагање група,	о у свескама...)	

- примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; -	Оцену довољан (2) добија ученик који: знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и	процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	- Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	
- не показује способност репродукције и примене; - - -	не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	*вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима, конкурсима		

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд: 108
Недељни фонд: 3

Циључења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Кључни појмови садржаја: физичке способности, моторичке вештине, здравље, плес и игра.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
– примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитимкретањима; – правилно држи тело; – самостално коригује неправилно држање; – правилно подиже, носи и спушта терет;	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ (6)**	Вежбе за развој снаге са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине и игре у развоју моторичих способности	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- редовно вежбање -постепено увођење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације -указивати на значај вежбања -примењивати одговарајуће облике и методе рада
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ				

Музичка култураИзвођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.
Српски језикКњижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури

Природа и друштвоПрирода, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
- прати напредовање ученика и упућује ученике како да развију физичке способности, мотивише ученике да се баве спортом и побољшају моторичке вештине, демонстрира, вреднује	- планирају време које ће провести у вежбању, реализују вежбе, активно учествују у реализацији задатака на часу

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

– изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; – изведе дечји и народни плес; – користи терминологију вежбања; – поштује правила понашања на вежбалиштима; – поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – поштује и примени правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; – прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; – сагледа резултате физичких способности;	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (95)** Атлетика, Спортска гимнастика, Основе тимских, спортских и елементарних игара, Плес и ритмика, Пливање, Полигони	Атлетика Технике трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој. Спортска гимнастика Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. **Проширени садржаји** Вежбе на тлу: – летећи колут из места. Основе тимских, спортских иелементарних игара Мини–рукомет. Футсал – „мали фудбал“. Основни елементи кошарке и мини-кошарка. Основни елементи одбојке. Јаџент, са упрошћеним правилима Плес и ритмика Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Пливање Основна обука пливања. Скок на ноге. Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијам - 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- редовно вежбање - постепено увођење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације -указивати на значај вежбања -примењивати одговарајуће облике и методе рада

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Музичка култураИзвођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Српски језикКњижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури Природа и друштвоПрирода, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
- прати напредовање ученика и упућује ученике како да развију физичке способности, мотивише ученике да се баве спортом и побољшају моторичке вештине, демонстрира, учествује у вежбању и игри, вреднује	- планирају време које ће провести у природи, реализују вежбе и учествује у игри, активно учествују у реализацији задатака на часу и сарађује са вршњацима

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

– уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; – прати промене у сопственој тежини и висини; – препозна здравствено стање када не треба да вежба; – примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; – уредно одржава простор у коме живи и борави; – увиди значај правилне исхране за вежбање; – повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; – препозна лепоту покрета и кретања; – користи научена вежбања у рекреацији породице; – правилно реагује у случају повреде у	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (7)**	<u>Култура вежбања и играња</u> Основна правила вежбања. Основна правила мини- -рукомета, футсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време. <u>Здравствено васпитање</u> Правилно држање тела и здравље.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- редовно вежбање - организовање боравка у природи - организовати дане здраве исхране - организовати ситуационе игре везаних за бригу о здрављу
школи; – вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; -учествује у предлагању садржаја и начина рада.		Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање.		

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

<u>Музичка култура</u>Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.

<u>Српски језик</u>Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури

<u>Природа и друштво</u>Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке – Материјали:Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
- мотивише ученике да се баве спортом, проверава колико ученици знају о здрављу и начину очувања, учествује у вежбању и игри, вреднује	- слушају, примењују, проналазе различите изворе знања, правилно се хране и примењују здраве стилове живота

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању ученика*)**	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање**	- Предмет Физичко и здравствено васпитање: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; − лако логички повезује чињенице и појмове; − самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;	-**Провера остварености исхода**: -иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - провера раз. облици кретање, дужине скока удаљ, сарадња у оквиру спортских игара -вођење прописане педагошке	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања	Белешке са часова током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања

ученика у настави **В) Самосталност у раду**	решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и р знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: у у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; у показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: и знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; и у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; и понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; и показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: и знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; и не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; У не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	документације у којима су видне белешке о нивоу ангажованости, вежбању у адекватној опреми, постигнућима у моторичким вештинама и индивидуалном напретку сваког ученика -заједничко вредновање ученика и наставника а самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима	Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталности у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) - Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	по тромесечјима Процена о напретку на крају школске године

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Годишњи фонд 36

Недељни фонд 1

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну иучење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; – исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; – активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО**	Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). Селектовање, копирање/исецање и лепљење текста. Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст. Креирање и уређивање текстова за познату публику. Пројектни задатак који подразумева:

текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; – активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења; – утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање;		– претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); – израду или прилагођавање графике у складу са темом; – креирање текстуалног документа који садржи слике

промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; – исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; – активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; – активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА**	Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета.

– вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења; – утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање;		

креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику; – предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок *Питај и чекај* и блок *Одговор*) у датом једноставном програму; – креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника.	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА**	Променљиве. Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.

Међупредметно повезивање

Ликовна култураМатеријали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке
Српски језик-Правописна правила
Музичка култура ,природа и друштво, математика –коришћење дигиталних уџбеника у оквиру којих решавају задатке

Активности наставника	Активности ученика

За сваки час планира и припрема средства и начине провере остварености пројектованих исхода. Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза. Важно је да наставници помогну ученицима који немају могућност приступа технологији од куће тако што ће их, у кабинету за информатику, повезати са ученицима који су дигитално спретни и радити на поспешивању вршњачког учења. Обавезивање ученика да користе наставне материјала за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу – могућност приступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе. Објашњава,проверава,помаже у сналажењу на рачунару,демонстрира како се ради.Поставља пројектни задатак дефинише тип пројекта, да одреди његов циљ, очекиване исходе, област којом се бави пројекат и повезаност са наставним предметима, његове садржаје, активности ученика, потребна средства, динамику рада по фазама и све што је потребно за успешно спровођење пројектне наставе. Наставник представља теме пројектних задатака ученицима и подстиче их да одаберу онај која их највише интересује. А наставник обезбеђује да се материјали које су ученици креирали и представили нађу на школском веб-сајту Наставник треба да помогне ученицима да креирају програме у којима се остварује интеракција са корисником коришћењем блокова *Питај и чекај* и *Одговор*	Слушају и прате излагање наставника преко пројектора. Прате и раде самостално на ученичком рачунару. решавају задатке,Помажу другима у раду, процењују и самопроцењују свој и рад других,раде у групама и пару Одговарају на питања. Самостално проналажење информација; способност решавања проблема; самостално учење; рад у групи, сарадњу; критички однос према властитом и туђем раду; доношење одлука; аргументовање; усвајање другачијих, нових начина рада; планирање; поштовање рокова и преузимање одговорности ученици креирају текстуалне документе који садрже слике примењујући научене технике рада са текстом и сликама. представљају резултате свог рада

План евалуације

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивању ученика***	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Време**

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	**<u>Довољан 2</u>** **Уз већу помоћ покушава** - знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; - у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима -понекад је самосталан у	**– <u>самопроцена</u>**: неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика; **– <u>вршњачка процена</u>**: оваврста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес	Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе	Белешке са часова током године Пресек стања након завршене области Пресек стања по тромесечјима На крају школске године

	решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; - да корити дигиталне уређаје, алате и материјале **Добар 3** **Уз мању помоћ:** - у довољној мери показује способност у потребе информација у новим ситуацијама; - у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; - већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; - у довољној мери критички расуђује; - показује делимични степен активности и ангажовања; - корити дигиталне уређаје, алате и материјале Врло добар4 **У већој мери самостално:** - у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;	самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. **– отворена питања**: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, документацији у којима су видне белешке о нивоу ангажованости, вежбању у адекватној опреми, постигнућима у моторичким вештинама индивидуалном напретку сваког ученика -заједничко вредновање ученика и наставника *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима	заједничком циљу...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	

а проблеме на нивоу у знатној мери а уређаје, алате и	решава поједине стваралачког мишљења и критички расуђује; користи дигиталне материјале;			

	Одличан 5 **Самостално:** - у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; - лако логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; - корити дигиталне уређаје, алате и материјале			

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Циљ наставе и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Кључни појмови: равноправност, стереотипи и предрасуде, дискриминација, локална заједница, солидарност, волонтирање.

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА ТЕМА** **БРОЈ ЧАСОВАИ САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТ** **НО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**
- разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; -се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и	**ЉУДСКА ПРАВА - 12 часова** **Ја и други на планети Земљи** **Планета Земља припада свима који на њој живе** Узајамни утицај природе и човека. Потребе појединца и опште добро– задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација. Одговоран однос према свету у коме живимо – *Мисли глобално делуј локално*. **Право на здраву животну средину**	Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик –	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња

рационалну потрошњу ресурса; -образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите; -аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; -наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; -образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; -наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура;- -дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа,	Трећа генерација људских права. Вредности на којима почива – право на живот у здравој животној средини; право на одржив економски развој; право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; право на спречавање свих облика загађивања животне средине; право на доступност информација о стању животне средине. **ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО – 10 часова** **Култура и традиција** Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало под утицајем свих народа који су ту живели и сада живе. **Културни идентитет** Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других. **Мултикултуралност и интеркултуралност** Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. **Избеглице и мигранти** Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу. Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. **Сусретање култура** Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета.	Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) Ликовна култура – Споразумевање : Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.	демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА ТЕМА** **БРОЈ ЧАСОВАИ САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**
-препознаје примере прекомерне потрошње; -препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; -процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета; -испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; -учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању	**ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ – 8 часова** **Потрошачко друштво** Стварне потребе и прекомерна потрошња. Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада. Притисак произвођача – нови модели новог модела. Деца – омиљена циљна група произвођача. **Медији и потрошачка култура** Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. **Права потрошача** Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права. **ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ** – 6 часова **Планирање и извођење еколошке акције** Одређивање циља и израда плана акције. Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу школе. Вредновање акције.	Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА:	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
-примену различитих интерактивних облика рада као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције -примена искуственог учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;	планира, истиче циљ теме и часова прати, пружа подршку и усмерава подстиче ученике на стваралачко истраживање подстиче сарадњу и тимски рад ученика заједно са ученицима вреднује резултате процеса рада у току часова	слушају, износе своје мишљење, заједнички формулишу закључке дискутују, глуме, истражују примењују научено у новим ситуацијама учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода- формативно и сумативно оцењивање; оцењује се описном оценом: истиче се, добар, задовољава

Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања, критеријуми	Време
-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене од стране ученика * тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) * рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) *вођење евиденције о учешћу ученика на такмичењима	Системтско посматрање Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Скала по нивоима (самосталност у извршавању задатака) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) *Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...) -Активност на часу - број јављања -Свеобухватност одговор	Белешке са часова током године Пресек стања након завршетка пројекта Пресек стања по тромесечјима Процена о раду и напретку на крају школске године

	-Хоризонтално и вертикално повезивање градива	

НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ

За ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (мере индивидуализације), односно доноси индивидуални образовни план.

Препоручени начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)

- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

		годишњи фонд	**недељни фонд**
1.	ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК	18	1 (сваке друге недеље)
2.	ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА	18	1 (сваке друге недеље)
	Укупно	36	1

СРПСКИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА** **ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**	**НАЧИНИ И** **ПОСТУПЦИ** **ОСТВАРИВАЊ** **А** **ПРОГРАМА:**	**АКТИВНОСТИ** **НАСТАВНИКА**	**АКТИВНОСТИ** **УЧЕНИК** **А**

– одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора;	**ЈЕЗИК**	-Реченица,реченични чланови. - Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. -Појам предиката (глаголски предикат). -Појам објекта (именице у функцији објекта). -Прилошке одредбе за време, место и начин -Управни говор (први и други,трећи модел). Неуправни говор. -Велико слово	- повезивање граматичкх појмова обрађене у претходним разредима са новим - разликовање врсте речи и службе реч, увежбавати у оквиру реченице; -усвајати нове садржаје путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице	-прати напредак ученика и пружа подршку -објашњава начин разликовања врсте речи и службе речи у реченици -објашњава поступак примене прав.правила	-уочава и издваја службу речи - разликује врсту реши и службу реч -пише називе облике рељефа - употребљава тачку, упитник и узвичник -уочава и записује облике управног говора

- чита са разумевањем различите текстове; – чита текст поштујући интонацију реченице /стиха; - спои више реченица у краћу и дужу целину; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	-Краћи и дужи текстови - Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице.	- увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама -реализовати различите програмске вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке)	-припрема, мотивише, чита; усмено излаже; -приказује, показује; -демонстрира -усмерава активности ученика -подстиче ученике да богате речник	-слуша, посматра, прича, -чита, говори стихове, глуми -препричава -учествује у разговору -користи дечју штампу и непознате текстове, -саставља причу

- одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; -именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине;	**КЊИЖЕВНОСТ**	-Књижевни појмови: лирска песма, епска песма, народна бајка, роман, опис, дијалог, приповедање,	-ученици се мотивишу на читав низ стварал. активности које настају поводом дела -ученик треба да разликује опис , приповедање, дијалог	-припрема материјал за анализу текста -помаже у разумевању текста	чита текстове одговара на питања учествује у разговору поставља питања

МАТЕМАТИКА

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**	**НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:**	**АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА**	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
– прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; - реши једначину са једном	**БРОЈЕВИ**	Скуп природних бројева са нулом Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак) Једначине и	- Визуелизација бројева и места броја у бројевном низу - увежбавање технике рачунања - инсистирање на усменом објашњењеу поступка решавања	-прати напредак ученика пружа подршку, подстиче и усмерава - објашњава начин правилног израчунавања и	-слуша, посматра - усваја и увежбава поступак - самостално реашава једноставне задатке

рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; - уочи делове целине и запише разломке		неједначине у скупу N_0 Упоређивање разломака са једнаким имениоцима	- разумевање појма разломка радити кроз игровне активности	примене олакшица - примењује различите методе рада	- проверава - објашњава поступак и тражи потребна објашњења

− именује елементе и опише особине квадра и коцке; − прави моделе квадра и коцке; - користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; − израчуна површину квадрата и правоугаоника; − израчуна површину и запремину квадра и коцке;	**ГЕОМЕТРИЈА**	Квадар и коцка	- цртањеквадра и коцке - уочавање елемената квадра и коцке на моделу - подстицање ученика на прављење модела - подстицање ученика да самостално примене формулу и израчунају потребно	-планира -прати напредак - даје додатна објашњења -демонстрира поступак правилне конструкције - осмишљава одговарајуће задатке - примењује различите методе рада	-посматра, слуша, памти, -правилно користи прибор за геометрију - црта, -самостално решава, проверава, - тражи објашњења;
− прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине;	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**	Мерење површине (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a). Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3).	- упознавање са стандардним мерним јединицама применом очигледних средстава - решавање једноставнијих задатака повезивањем са свакодневним ситуацијама - самостално мерење различите предмета из окружења	-прати рад и залагање ученика на часу -подстиче код ученика да самостално мере и износе закључке -усмерава ученике да практично примене стечена знања -подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке...)	-посматра и слуша, -објашњава, - мери - упоређује и претвара, - проверава, - тражи објашњења;

ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ додатне наставе је развијање логичког мишљења, поступка решавања проблемских задатака. Развијање способности уочавања битног у задатку,развијање тачности и прецизности при раду, оспособљавање ученика за самостално решавање проблема.

		годишњи фонд	**недељни фонд**
1.	ДОДАТНА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА	36	1

МАТЕМАТИКА

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**	**НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:**	**АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА**	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
– одреди месну вредност цифре; – изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; – састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину;	**БРОЈЕВИ**	Скуп природних бројева са нулом Месна вредност цифре Својства скупа природних бројева. Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом) Једначине и неједначине у скупу N_0 Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима Сабирање и одузимање децималних бројева	-увођење ученике у проблемску ситуацију и истицање важност поступка -давање смернице ка решењу - оспособљава за решавање сложених задатака - указивање на уочавање односа и законитости -подстцање наразмишљање јер оно види у одабир једног решења - обезбеђивање стицања знања на вишем нивоу - осмишљавање и уводи ученика у проблемску ситуацију	-прати напредак ученика пружа подршку, подстиче и усмерава - објашњава начин правилног израчунавања и примене олакшица - примењује различите методе рада	-слуша, посматра - усваја и увежбава поступак - самостално реашава једноставне задатке - проверава - објашњава поступак и тражи потребна објашњења

− црта мреже и прави моделе квадра и коцке; − препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна; − израчуна површину	**ГЕОМЕТРИЈА**	Правоугаоник и квадрат Квадар и коцка	-Прављење различитих модела - упућивање на примену стечених знања и коришћење у даљем раду - навикава на израду скице као првог корака ка решењу	-планира -прати напредак - даје додатна објашњења -демонстрира поступак правилне конструкције	-посматра, слуша, памти, -правилно користи прибор за геометрију - црта, -самостално

квадрата и правоугаоника; − израчуна површину и запремину квадра и коцке;			-упућивање на заједничко проналажење решења	- осмишљава одговарајуће задатке - примењује различите методе рада	решава, проверава, - тражи објашњења;
− прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; − израчуна површину реши проблемске задатке у контексту мерења	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**	Мерење површине (јединице за површину) Површина квадрата и правоугаоника Површина квадра и коцке Мерење запремине (јединице за запремину) Запремина квадра и коцке	- упућивање на повезивање - примери задатке о функционалној зависност површине од дужине - указивање и упућивање на површину код сложених фигура - настојање да знања буду применљива	-прати рад и залагање ученика на часу -подстиче код ученика да самостално мере и износе закључке -усмерава ученике да практично примене стечена знања -подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке...)	-посматра и слуша, -објашњава, - мери - упоређује и претвара, - проверава, - тражи објашњења;

- ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ- 36часова

Недељни фонд 1

Циљ наставе је развијање моралних особина, ставова и уверења ученика, упознавање ученике са школским животом и односима којима уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине.

ТЕМЕ	**САДРЖАЈИ**	**ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**
БЕЗБЕДНОСТ	Безбедност у саобраћају Ко нам помаже у саобраћају Полицајац је наш пријатељ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација
КАКО ДО ДОБРОГ УСПЕХА И ПРИМЕРНОГ ВЛАДАЊА	План рада и одмора у току дана Колико смо задовољни успехом Школске обавезе Шта је примерно владање	3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња
ЖИВОТ У ШКОЛИ	Права и обавезе Односи у одељењу	7.Одговорно учешће у демократском друштву8.Одговоран однос према здрављу

Дечија недеља 9.Одговоран однос према околини

	Дан школе Савиндан	10. Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву. МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са
КУЛТУРА ПОНАШАЊА	Бонтон Боравак у фискултурној сали Понашање у школи и ван школе	
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Учионица Школско двориште Наш град Чувајмо природу	

ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ	Коме се обраћамо када се над нама врши или смо сведоци насиља Насиље, злостављање, занемаривање Нивои насиља Радионице	вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.) Математика – Бројеви: Децимални запис броја са једном децималом.

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ:	**АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА**	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА**
-повезивање садржај рада са ситуацијама из свакодневног живота у школи и ван ње -одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада - организовање истраживачких активности -оцењивање позитивних страна понашања и рада и како се могу још побољшати -израда паноа - организовање радионица -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;	започиње и усмерава разговор и дискусију, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате наставног процеса и учешћа у различитим ваннаставним активностима	слушају, износе своје мишљење, заједнички формулишу закључке анализирају свој и рад других дискутују, глуме, истражују планирају акције учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Годишњи фонд: 36 – 72
Недељни фонд: 1-2 (зависи од планираних активности на нивоу одељењског или разредног већа, школе или локалне заједнице)

Циљ је подстицање индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.

ТЕМЕ	САДРЖАЈ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	– Дечија недеља (учешће у активностима) – Свети Сава – школска слава (пано) – Дан школе (учешће у активностима) – Нова година (радионица) – Ускрс (радионица) – вршњачке радионице	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву. МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације Математика – Бројеви: Децимални запис броја са једном децималом.
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	– школски простор; учионица, двориште (уређење) – честитке за: рођендан, Нову годину, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) – одељењски пано (уређење)	
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	- акције поводом Дечје недеље -хуманитарне акције (помоћ другу, другарици...) - Сарадња са Црвеним крстом	
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	- одељенска и међуодељенска такмичења - учешће на Јесењем и пролећњем кросу (општински ниво)	
КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	- одлазак на изложбу - позоришне представе - биоскопске представе - вршњачке радионице	